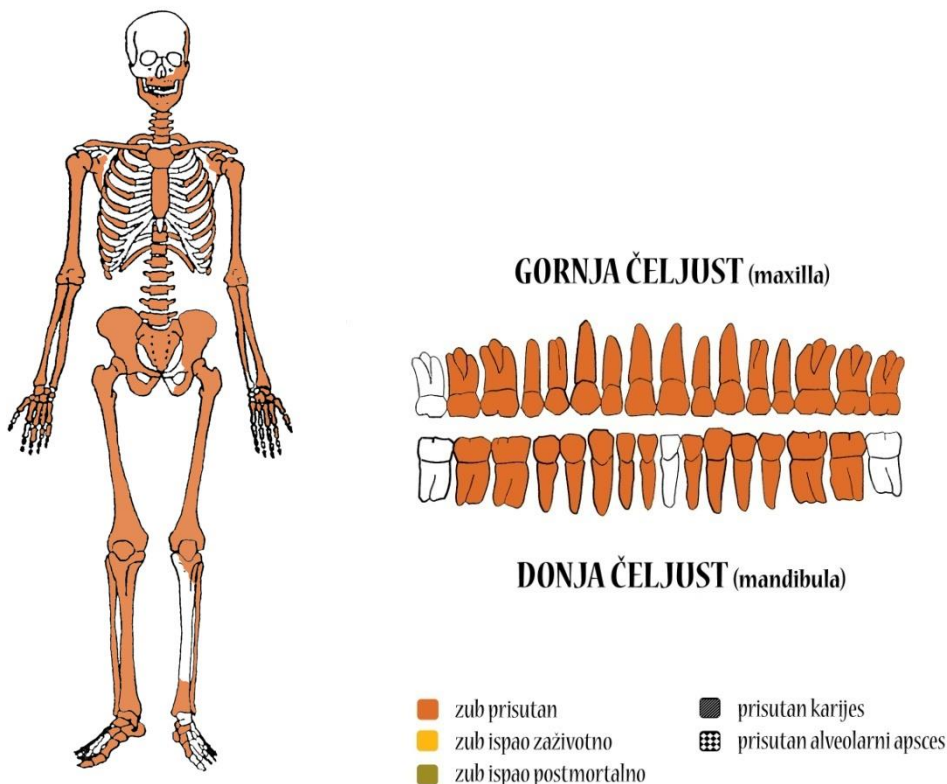

Rezultati analiza osteološke građe s nalazišta Virje, Torčec i Streza analiziranih u razdoblju od 109. do 114. tjedna projekta

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 1

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robusnosti kostiju.

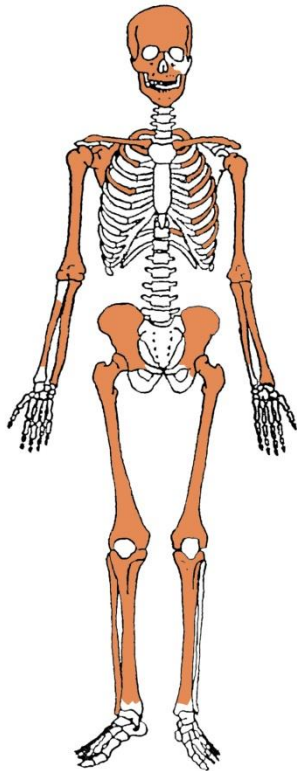
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 25 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelice kosti odgovara prvom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 20 do 25 godina.

Patološke promjene: antemortalna, loše zarasla fraktura prisutna je na distalnoj trećini dijafize lijeve goljenične kosti; trauma se očituje po preklopu kosti, otvoru na lateralno-anteriornoj strani veličine 12×6 mm, koštanom trnu veličine 19×8 mm i blagom zaraslom periostitisu. Periostitis može biti posljedica više čimbenika među koje spadaju: nespecifične bakterijske infekcije, specifične zarazne bolesti koje se hematogenim putem prošire na kost (na primjer sifilisa), lokalizirane traume, venozne insuficijencije, metaboličkih bolesti kao što je na primjer skorbut i brojnih drugih čimbenika (Mann i Murphy, 1990.; Ortner, 2003.). U aktivnom stanju periostitis je najčešće sive ili smeđe boje, porozan, s dobro definiranim i blago povišenim rubovima. U zaraslom obliku nova, slabo organizirana kost remodelira se u lamelarnu kost i spoji s kortikalnom kosti, uslijed čega zahvaćeni dio kosti poprima valovit, pomalo napuhan izgled. Periostitis može biti generaliziran, ako je zahvatio čitavu kost ili više koštanih elemenata, ili lokaliziran ako je ograničen na mali i jasno definirani dio kosti. Generalizirani periostitis obično je posljedica nespecifičnih ili specifičnih zaraznih bolesti, dok je lokalizirani periostitis najčešće sekundarna posljedica trauma ili kroničnih gnojnih čireva. Linija frakture duljine 17 mm je prisutna na distalnoj zglobojnoj plohi iste goljenične kosti. Na lijevoj lisnoj kosti u razini frakture prisutno je blago zadebljanje i blagi zarasli periostitis. Schmorlovi defekti prisutni su na 8., 9., 10. i 11. prsnom kralješku. Schmorlovi defekti nastaju uslijed prolapsa intervertebralnog diska u tijela susjednih kralješka (Schmorl i Junghanns, 1971.). Njihova prisutnost može biti idiopatska ili povezana s nizom uzročnika među kojima je najčešći prekomjerni, kontinuirani fizički rad.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: fragmenti životinjskih kostiju.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 2

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

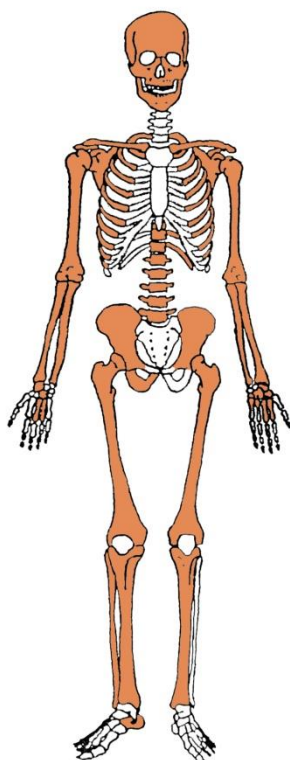
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 0 do 0,5 godina. Starost je određena na temelju dimenzija kostiju.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

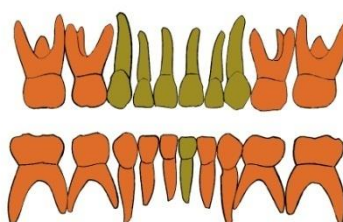
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 3

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar (slika 1).

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 3,5 do 4,5 godine. Starost je određena na temelju dimenzija kostiju i kronologije nicanja i razvoja mliječnih i trajnih zubi.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuванom uzorku. Oko čitave glave prisutan je trag oksidacije metala (slika 2).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuванom uzorku.

Slika 1. Kostur iz gr. 3.

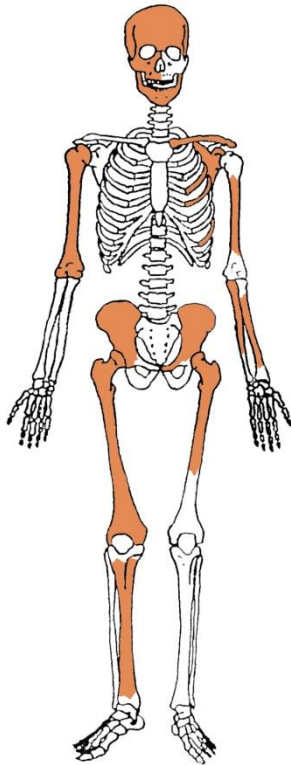

Slika 2. Tragovi oksidacije metala na glavi kostura iz gr. 3.

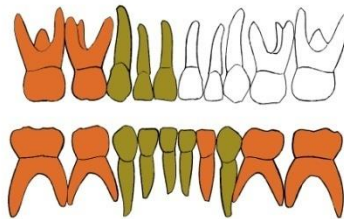

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 4

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

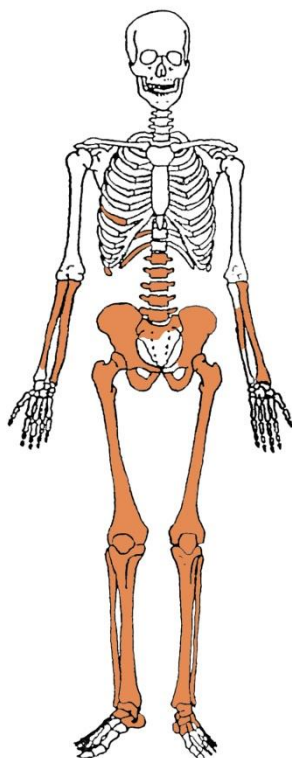
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 6,5 do 7,5 godina. Starost je određena na temelju dimenzija kostiju i kronologije nicanja i razvoja mliječnih i trajnih zubi.

Patološke promjene: nisu prisutne u ušćivanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćivanom uzorku.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 5

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) dimenzije bedrene i goljenične kosti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (OA) prisutan je na koljenima (slika 3). Degenerativni OA karakterizira progresivna pojava osteofita oko rubova zglobnih ploha. U uznapredovalim oblicima inače glatka zglobna površina razvija koštane nodule, porozitet ili

eburnaciju. Ove promjene rezultat su mikrotrauma koje su posljedica svakodnevnih aktivnosti i razlikuju se od traumatskog artritisa koji nastaje kao posljedica prekida normalnog biomehaničkog funkcioniranja zgloba.

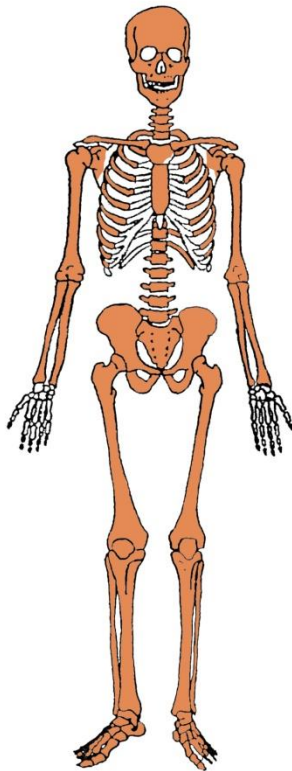
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćivanom uzorku.

Slika 3. Primjer blagog degenerativnog OA na koljenima.

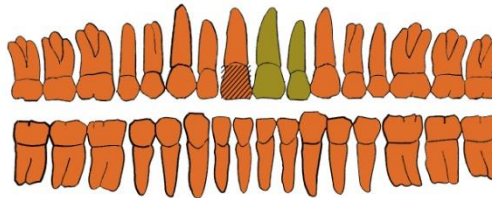

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 6

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar (slika 4).

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 25 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara prvom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 20 do 25 godina.

Patološke promjene: antemortalna, dobro zarasla fraktura prisutna je na 7. desnom rebri; trauma se očituje po dobro remodeliranom kalusu i blagom zaraslom periostitisu. Schmorlovi

defekti prisutni su na 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1. slabinskom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti. Ovi defekti morfološki se očituju kao plitki vodoravni utori koji opasuju krunu zuba. Prisutnost ovih defekata veže se uz pojavu jakih avitaminoza, neonatalne žutice, anemije, zaraznih bolesti ili kronične neishranjenosti.

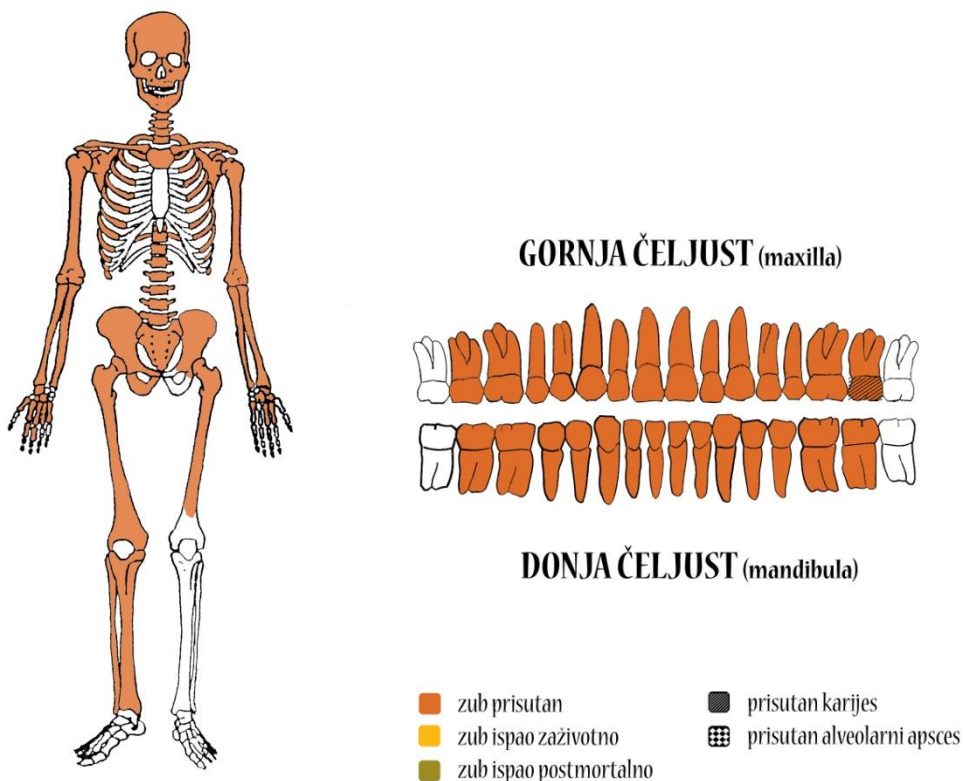
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: željezni čavao.

Slika 1. Kostur iz gr. 6.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 7

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 12 do 14 godina. Starost je određena na temelju dimenzija kostiju i kronologije nicanja i razvoja trajnih zubi.

Patološke promjene: blaga zarašla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. *Cribra orbitalia* se morfološki očituje po pojavi šupljikave kosti na gornjim svodovima orbita. Smatra se posljedicom anemije (Huss-Ashmore i sur., 1982.). Na zubima su prisutni hipoplastični defekti (slika 5).

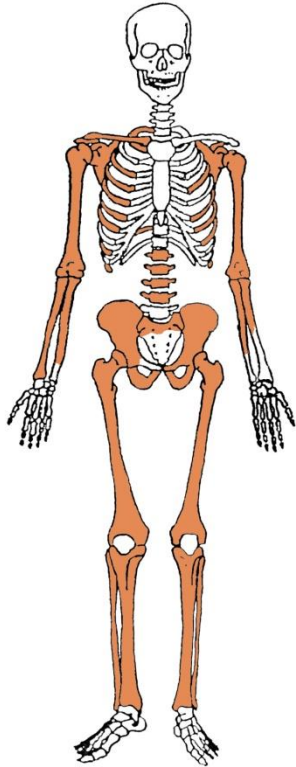
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Slika 5. Primjer hipoplastičnih defekata na zubima.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 8

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

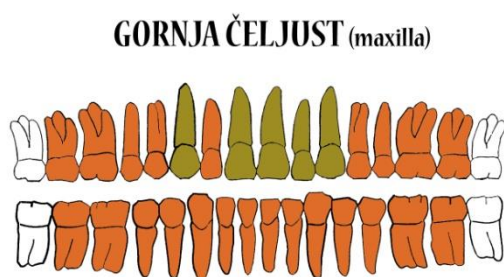
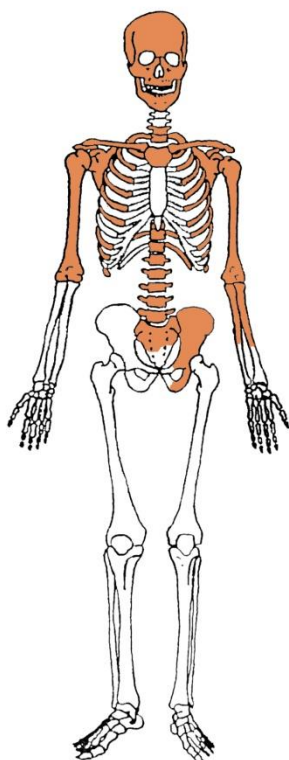
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 6 do 8 godina.
Starost je određena na temelju dimenzija kostiju.

Patološke promjene: nisu prisutne u ušćuванom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 9

DONJA ČELJUST (mandibula)

zub prisutan	prisutan karijes
zub ispao zaživotno	prisutan alveolarni apsces
zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 11 do 12 godina. Starost je određena na temelju dimenzija kostiju i kronologije nicanja i razvoja trajnih zubi.

Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u lijevoj orbiti. Tijelo 11. prsnog kralješka nije se do kraja spojilo, prisutna su dva lateralna dijela, rubovi su zatvoreni i remodelirani – moguće je riječ o osifikacijskom defektu (slika 6). Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

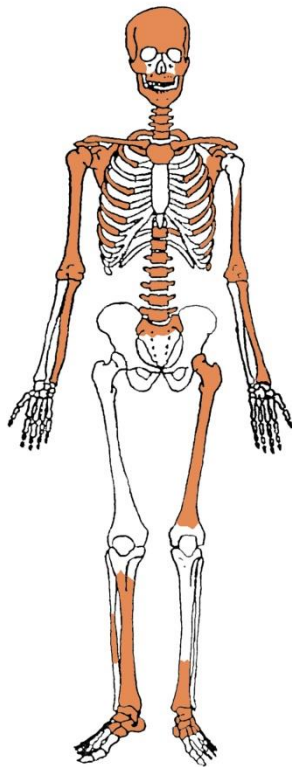
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuvanom uzorku.

Slika 6. Osifikacijski defekt na 11. prsnom kralješku kostura iz gr. 9.

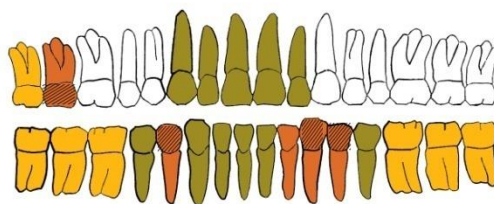

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 10

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 3) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 50 godina na temelju prisutnosti degenerativnih promjena, istrošenosti griznih ploha zuba te gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na ramenima i 1. prsnom kralješku. Umjereni degenerativni OA prisutan je na 6. i 7. vratnom te 5. slabinskom kralješku.

Schmorlovi defekti prisutni su na 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2. i 3. slabinskom kralješku (slika 7). Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

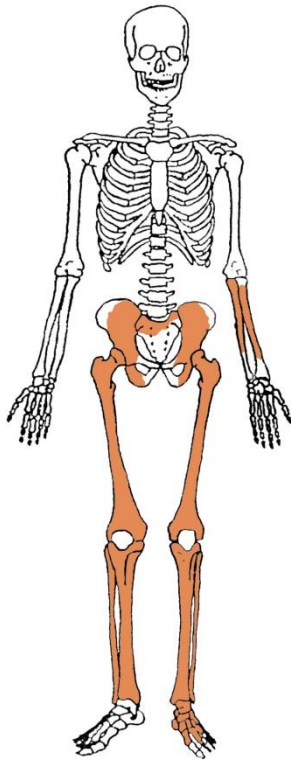
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: fragmenti životinjskih kostiju.

Slika 7. Primjer Schmorlovih defekata.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 11

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) dimenzije bedrene i goljениčne kosti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

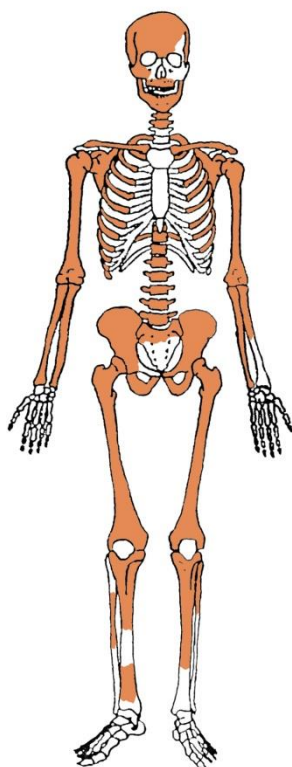
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na koljenima.

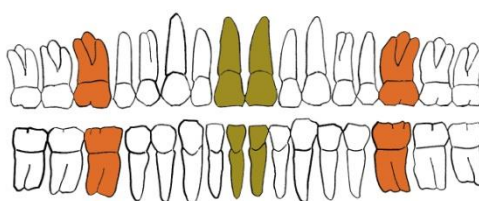
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 12

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

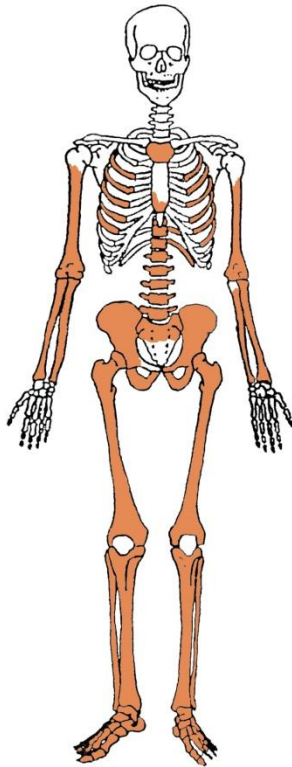
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 6,5 do 7,5 godina. Starost je određena na temelju dimenzija kostiju i kronologije nicanja i razvoja mliječnih i trajnih zubi.

Patološke promjene: blaga zarašla *cribra orbitalia* prisutna je u desnoj orbiti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuvanom uzorku.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 13

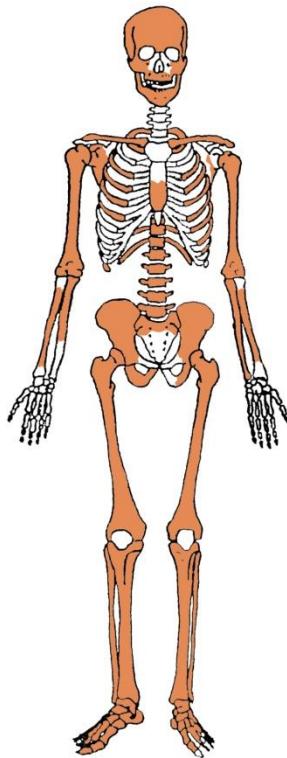
Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 2) opće gracilnosti kostiju.

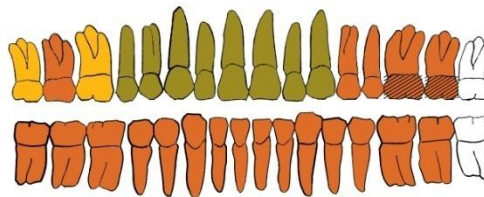
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 30 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara drugom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 25 do 30 godina.

Patološke promjene: blagi OA prisutan je na 8. prsnom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na bedrenim, goljениčnim i lisnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

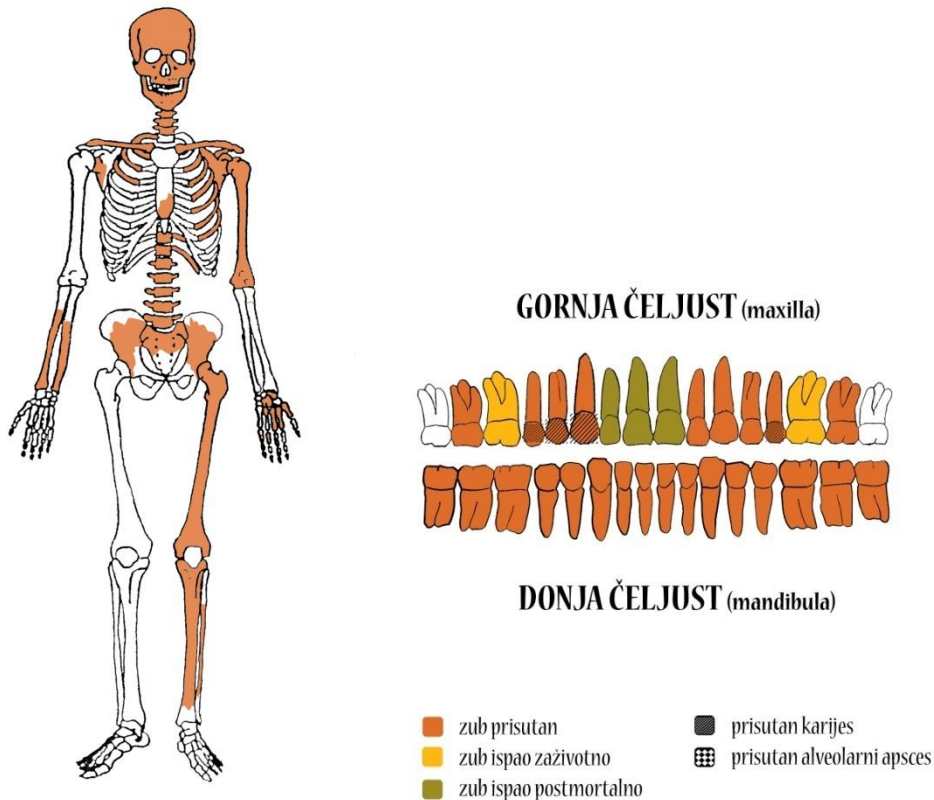
Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Patološke promjene: blaga zrasla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Blagi degenerativni OA prisutan je na kukovima i koljenima. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćivanom uzorku.

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

Patološke promjene: tri perimortalne frakture prisutne su na glavi:

- 1) na čeonj kosti prisutna je masivna posjekotina s inicijalnim rezom duljine 86 mm, očituje se po poliranom i ravnom rubu; prilikom vađenja oružja nastao je nepravilan i grub inferiorni rub te je otkinut veći dio čeone kosti; udarac je zadan odozgo prema dolje oštirim sječivom (mačem ili sabljom) (slika 8);
- 2) tangencijalna posjekotina nalazi se 18 mm superiorno od prve posjekotine na desnoj strani čeone kosti, a djelomično na koronalnom šavu; posjekotina je veličine 15×2 mm, vrlo glatke, ispolirane površine i nije probila svod lubanje; tijekom vađenja instrumenta otkinut je fragment kosti veličine 7×2 mm; udarac je također zadan oštirim sječivom odozgo desno prema gore lijevo (slika 9);
- 3) masivna posjekotina nalazi se većim djelom na lijevoj tjemennoj kosti (62 mm), a manjim (10 mm) na lijevoj sljepoočnoj kosti; inicijalni rez je duljine 72 mm s vrlo oštirim, poliranim rubom; prilikom vađenja instrumenta otkinut je fragment kosti 72×45 mm; posjekotina je probila svod lubanje, a udarac je zadan odozgo prema dolje.

Antemortalna loše zarasla fraktura prisutna je na srednjoj trećini lijeve bedrene kosti; trauma se očituje po remodeliranom kalusu duljine 80 mm, preklopu kosti, posteriornom pomaku te zaraslom *osteomyelitisu* (slika 10). Schmorlovi defekti prisutni su na 9., 10. i 11. prsnom te 4. slabinskom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: fragmenti životinjskih kostiju.

Slika 8. Masivna posjekotina na čeonj kosti. Grob 15.

Slika 9. Posjekotine na čeonj kosti. Grob 15.

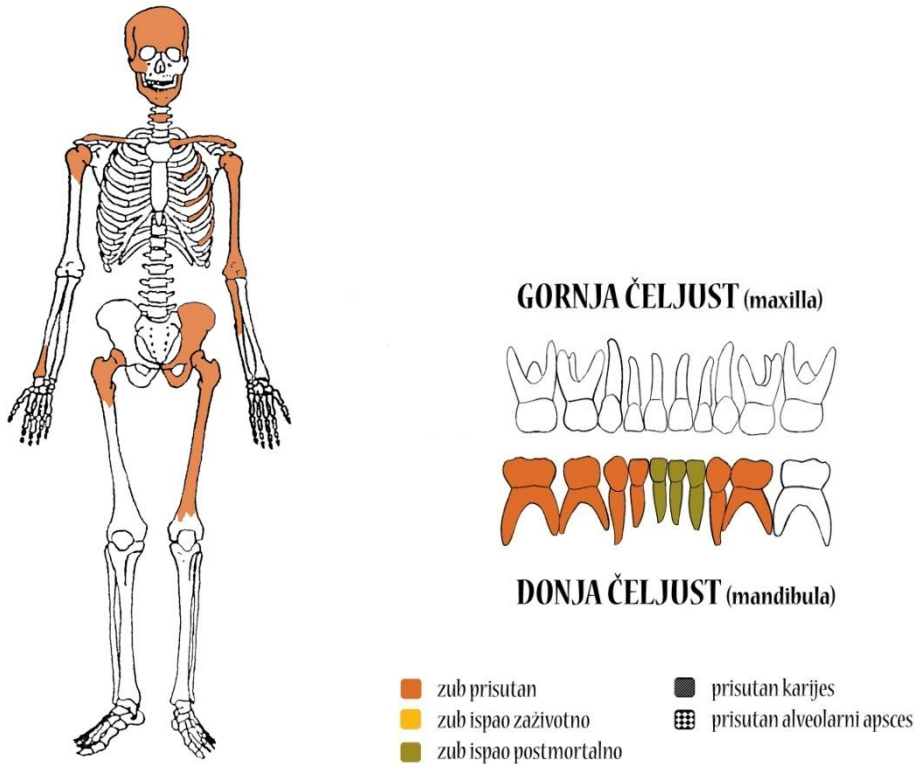

Slika 10. Antemortalna fraktura lijeve bedrene kosti. Grob 15.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 16

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

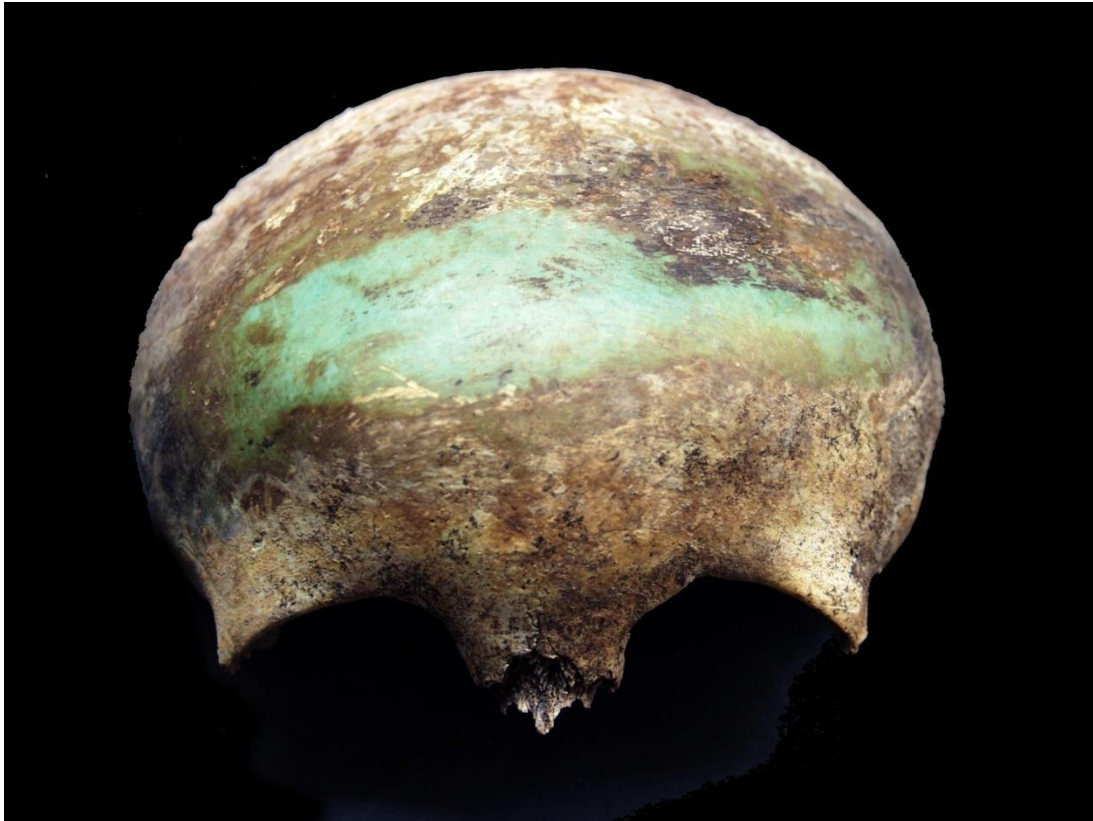
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 3,5 do 4,5 godine. Starost je određena na temelju dimenzija kostiju i kronologije nicanja i razvoja mliječnih i trajnih zubi.

Patološke promjene: nisu prisutne u ušćuванom uzorku. Tragovi oksidacije metala prisutni su na čeonj kosti (slika 11).

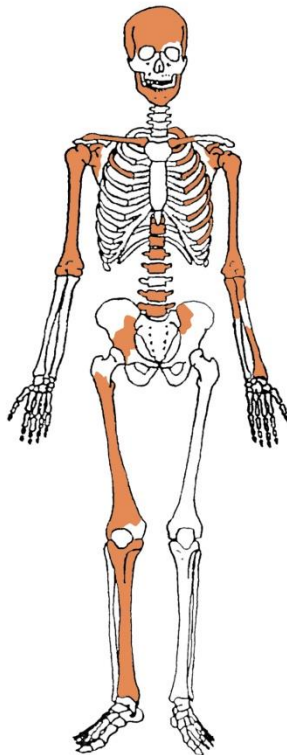
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Slika 11. Tragovi oksidacije metala na čeonj kosti. Grob 16.

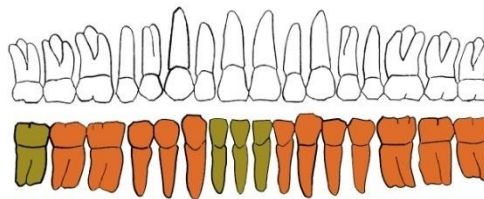

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 17

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

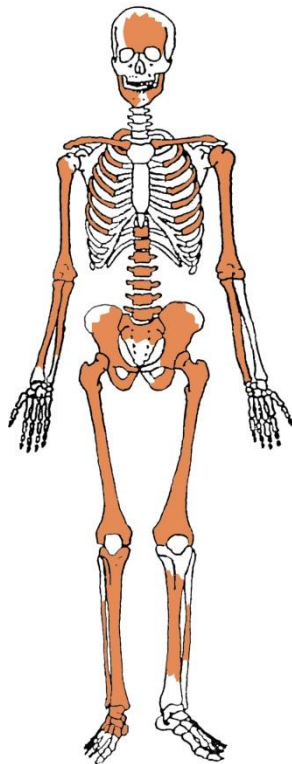
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na desnom ramenu i desnom koljenu te 1., 2., 4. i 5. slabinskom kralješku. Jaki degenerativni OA prisutan je na 2. vratnom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1. i 2. slabinskom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

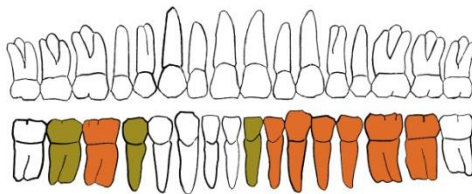
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćivanom uzorku.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 18, osoba A

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

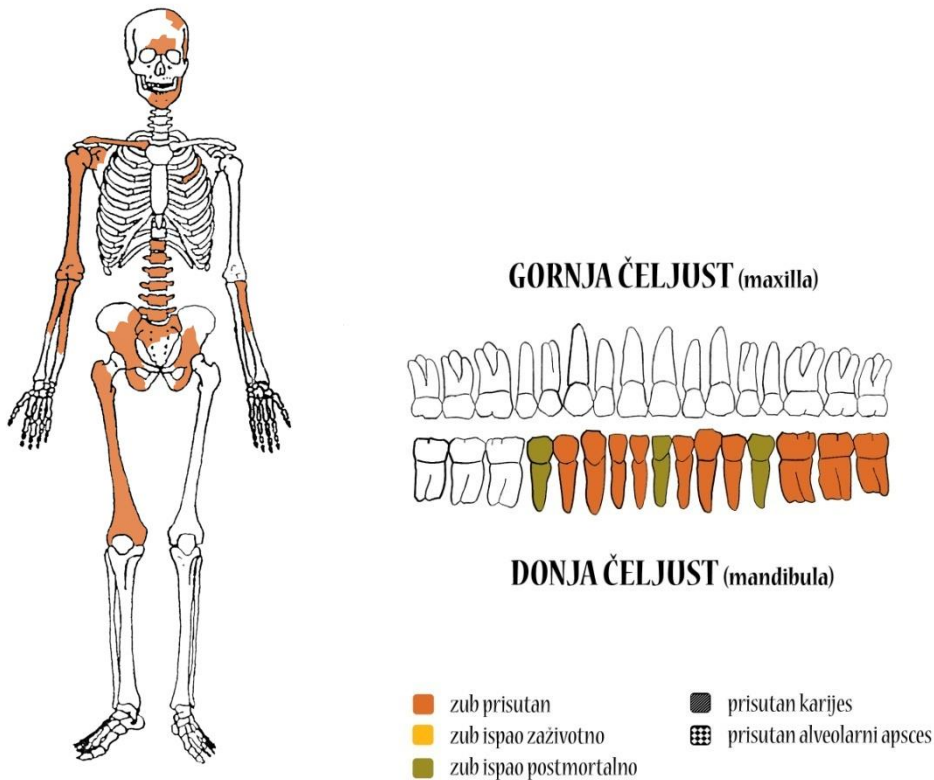
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 11 do 12 godina. Starost je određena na temelju dimenzija kostiju i kronologije nicanja i razvoja trajnih zubi.

Patološke promjene: nisu prisutne u ušćuванom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 18, osoba B

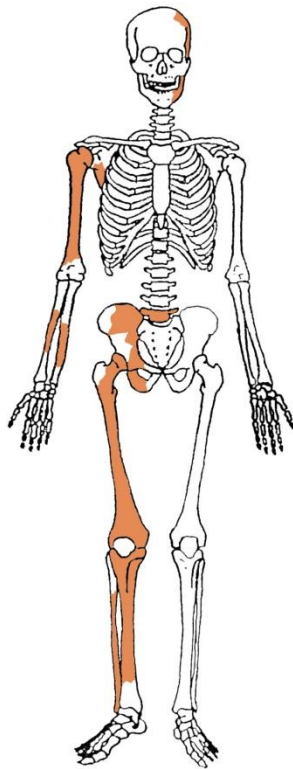
Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robusnosti kostiju.

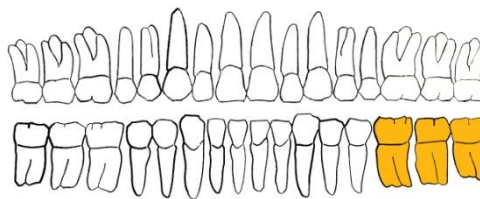
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 40 godina na temelju odsustva degenerativnih promjena, istrošenosti griznih ploha zuba i gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

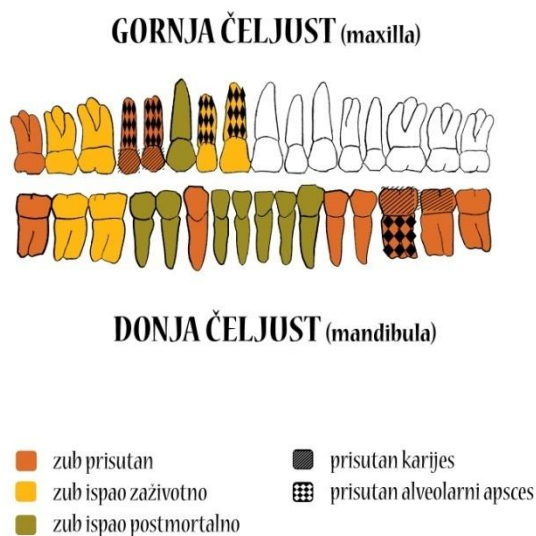
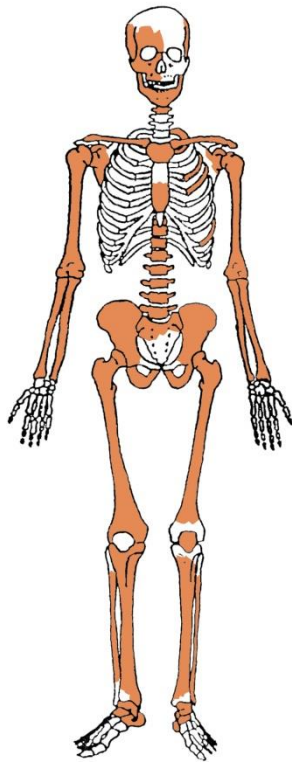
Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje male mastoideuse, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 50 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara šestom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 45 do 50 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na desnom koljenu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje zakošeno čelo i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

Patološke promjene: antemortalna, dobro zarasla fraktura prisutna je na distalnoj trećini dijafize desne palčane kosti; trauma se očituje po remodeliranom kalusu i blagom traumatskom OA. Blagi degenerativni OA prisutan je na ramenima, desnom koljenu, 9. prsnom te 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 9., 11. i 12. prsnom kralješku. Na goljениčnim kostima i desnoj lisnoj kosti prisutno je vretenasto zadebljanje kosti i umjereni zarasli periostitis (slika 12).

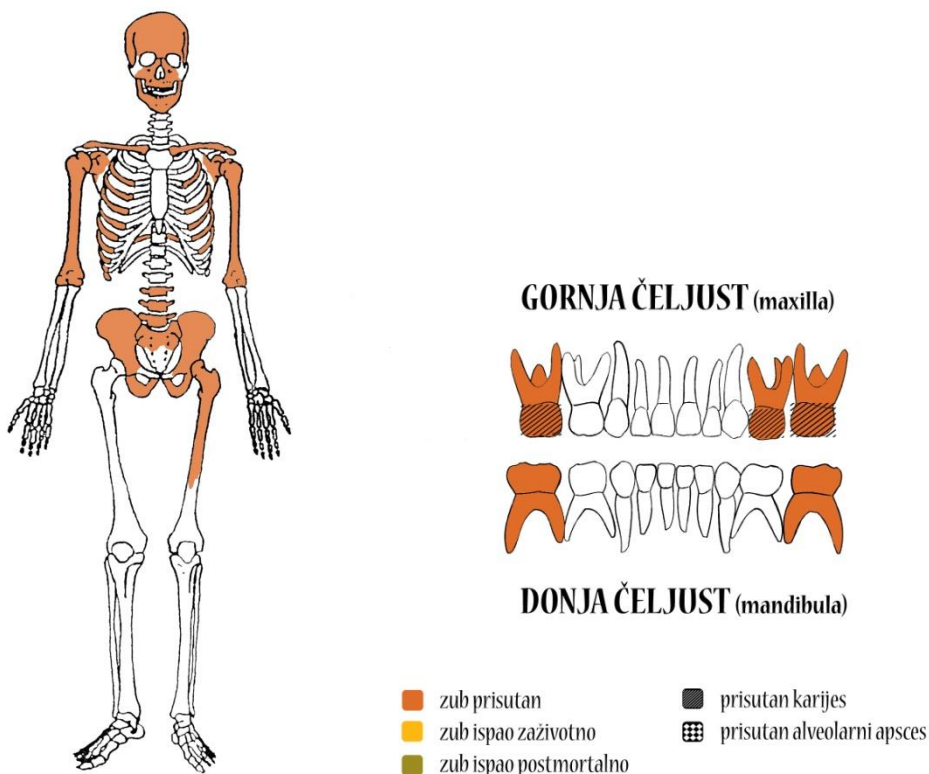
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: fragmenti životinjskih kostiju.

Slika 12. Vretenasto zadebljanje i zarasli periostitis na goljениčnim i desnoj lisnoj kosti. Grob 20.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 21

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

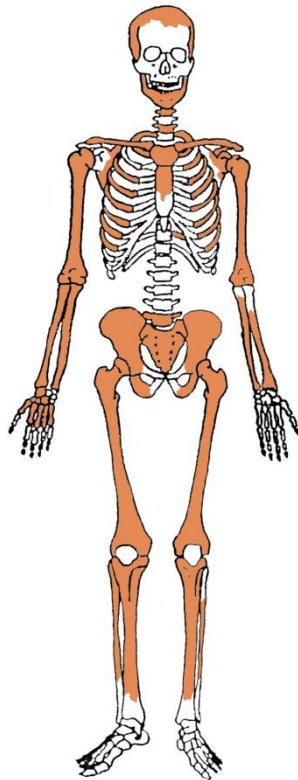
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 9,5 do 10,5 godina. Starost je određena na temelju dimenzija kostiju i kronologije nicanja i razvoja mliječnih i trajnih zubi.

Patološke promjene: nisu prisutne u ušćuванom uzorku.

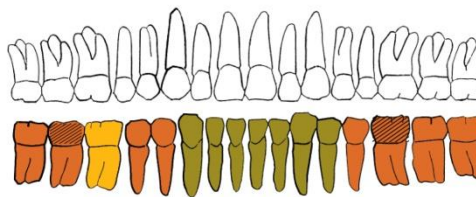
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 22 (24?)

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

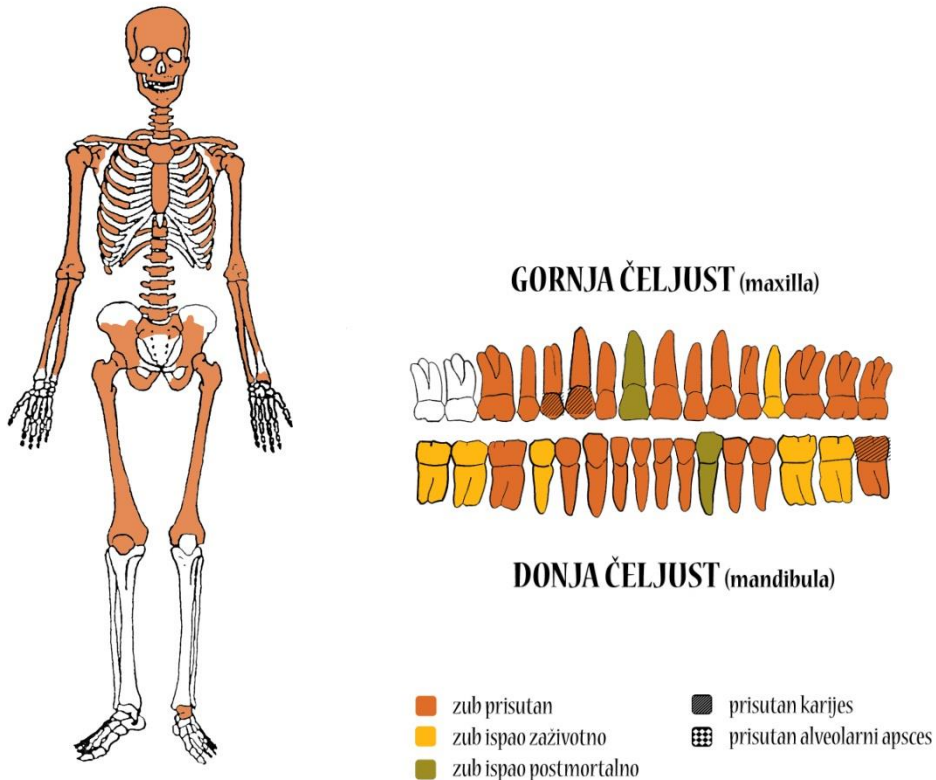
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

Patološke promjene: Schmorlov defekt prisutan je na 8. prsnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Virje – Sveti Martin 2009.

Gr. 23

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje okomito čelo, slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 35 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara trećem stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 30 do 35 godina.

Patološke promjene: *cribra orbitalia* prisutna je u lijevoj orbiti. Blagi degenerativni OA prisutan je na 4. prsnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćivanom uzorku.

Virje – Sveti Martin 2009.

Sonda A, SJ 1, N - 20

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **4** (dvoje odraslih i dvoje djece) na temelju prisutnosti četiri desne lakatne kosti. Prisutno je i više fragmenata životinjskih kostiju.

Virje – Sveti Martin 2009.

Sonda A, SJ 3, N - 18

U uzorku je prisutna desna lakatna kost, lijeva lakatna kost, fragment lijeve nadlaktične kosti, dvije falange, dva desna rebra i jedan zub odrasle osobe, jedno lijevo rebro djeteta i dva fragmenta životinjske kosti.

Virje – Sveti Martin 2009.

Sonda A, SJ 3, N - 22

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **3** (dvoje odraslih i jedno dijete) na temelju prisutnosti tri desne lopatice. Stara, loše zarasla antemortalna fraktura prisutna je na distalnoj trećini lijeve palčane kosti najvjerojatnije muške odrasle osobe. Prisutno je i više fragmenata životinjskih kostiju.

Virje – Sveti Martin 2009.

Sonda A, SJ 3, N - 22

U uzorku je prisutna lijeva bedrena kost djeteta, lijeva palčana, lijeva goljenična kost i fragment rebra odrasle osobe te više fragmenata životinjskih kostiju.

Virje – Sveti Martin 2009.

Sonda X

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **10** (šest odraslih i četvero djece) na temelju prisutnosti deset desnih bedrenih kostiju i deset čeonih kostiju (slika 13).

Slika 13. Kosti iz sonde X.

Virje – Sveti Martin 2009.

Rinfuza

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **9** (šest odraslih i troje djece) na temelju prisutnosti šest lijevih nadlaktičnih kostiju odraslih osoba i tri dječje čeone kosti (slika 14).

Slika 14. Kostii iz rinfuze.

Virje – Sveti Martin 2010.

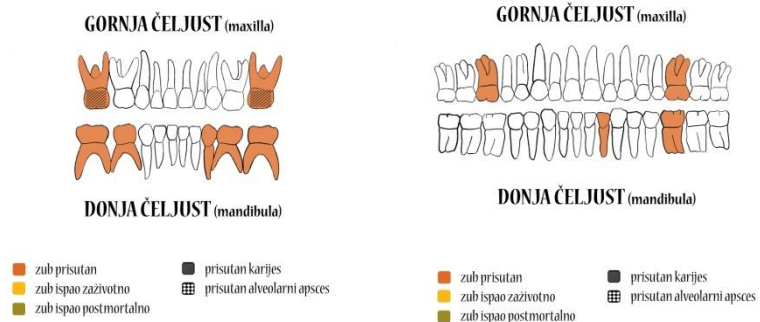
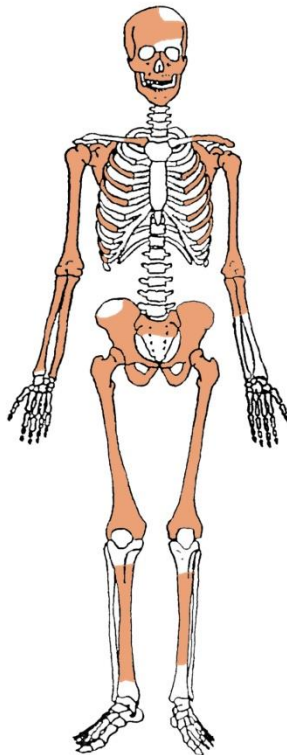
Gr. 25

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **6** (pet odraslih i jedno dijete) na temelju prisutnosti šest desnih nadlaktičnih kostiju.

Virje – Sveti Martin 2010.

Gr. 26

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **4** (dvoje odraslih i dvoje djece) na temelju prisutnosti dvije lijeve palčane kosti odraslih osoba i dvije lijeve goljenične kosti djece.

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

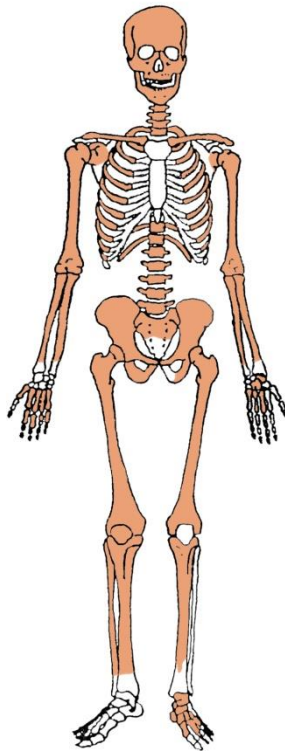
Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 5 do 6 godina. Starost je određena na temelju dimenzija kostiju i kronologije nicanja te razvoja mliječnih i trajnih zubi.

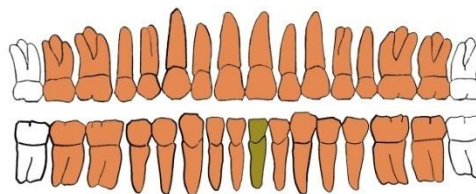
Patološke promjene: blaga aktivna *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. *Cribra orbitalia* se morfološki očituje po pojavi šupljikave kosti na gornjim svodovima orbita. Smatra se posljedicom anemije (Huss-Ashmore i sur., 1982.). Blagi aktivni periostitis prisutan je na goljениčnim kostima. Periostitis može biti posljedica više čimbenika među koje spadaju nespecifične bakterijske infekcije, specifične zarazne bolesti koje se hematogenim putem

prošire na kost (na primjer sifilisa), lokalizirane traume, venozne insuficijencije, metaboličkih bolesti kao što je skorbut te brojnih drugih čimbenika (Mann i Murphy, 1990.; Ortner, 2003.).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 16 do 18 godina na temelju stupnja srastanja epifiza i dijafiza dugih kostiju.

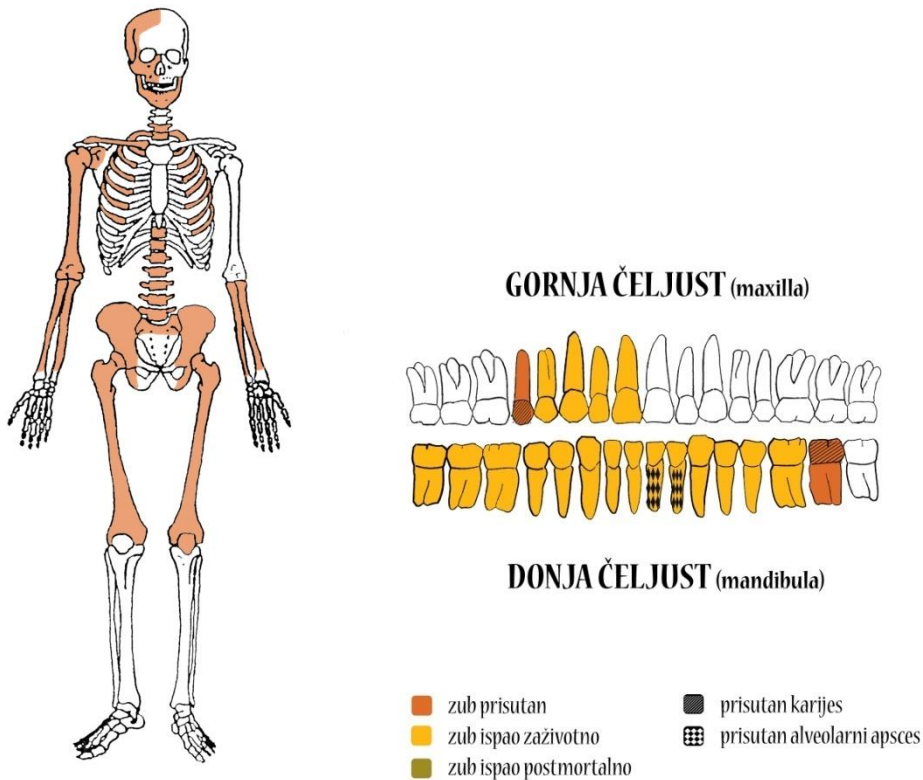
Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na čeonj kosti i tjemenim kostima. Morfološki se očituje po prisutnosti plitkih rupica oko bregme, sagitalnog šava i na zatiljnoj kosti (općenito

pri vrhu svoda lubanje), a prvi je put opisana kod mladih američkih vojnika koji su umrli kao ratni zarobljenici tijekom rata u Koreji (McKern i Stewart, 1957.). Kod tih osoba, pojava ektokranijalne poroznosti povezana je s dugotrajnim i sustavnim izgladnjivanjem.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćivanom uzorku.

Virje – Sveti Martin 2010.

Gr. 29

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

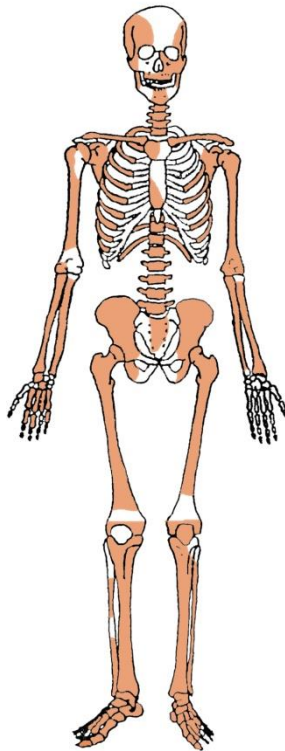
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 45 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara petom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 40 do 45 godina.

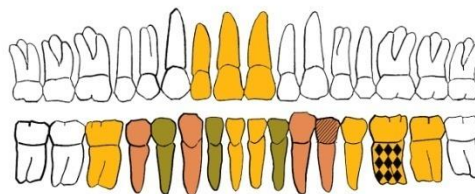
Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti nastaju uslijed prolapsa

intervertebralnog diska u tijela susjednih kralježaka (Schmorl i Junghanns, 1971.). Blagi degenerativni osteoartritis (OA) prisutan je na kukovima. Degenerativni OA karakterizira progresivna pojava osteofita oko rubova zglobnih ploha. Ove promjene rezultat su mikrotrauma koje su posljedica svakodnevnih aktivnosti i razlikuju se od traumatskog artritisa koji nastaje kao posljedica prekida normalnog biomehaničkog funkcioniranja zgloba.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćivanom uzorku.

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

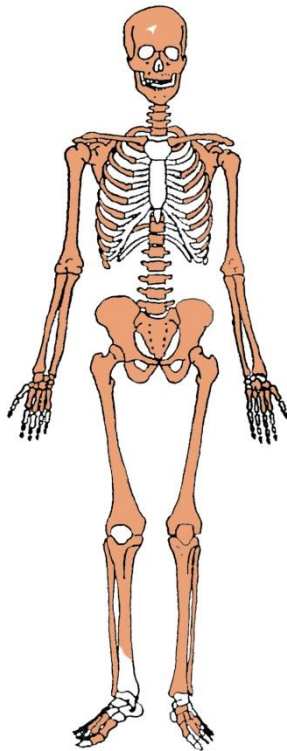
Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, i 3), opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na više od 55 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara osmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti većoj od 55 godina.

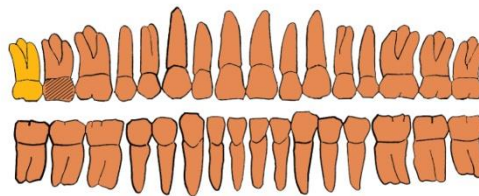
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na kukovima, koljenima, 3., 4., 5., 6. vratnom te 4., 5., 6., 7., 8. i 9. prsnom kralješku. Umjereni zrasli periostitis prisutan je na desnoj goljeničnoj i lisnoj kosti, a blagi na lijevoj potkoljenici. Na proksimalnoj trećini

dijafize desne nadlaktične kosti prisutna je velika remodelirana litička lezija glatkih rubova veličine 53×16 mm. Sličnog su izgleda i nepravilne lezije zaobljenih rubova na lijevoj lopatici inferiorno od *glenoidne fossae*. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti. Ovi defekti morfološki se očituju kao plitki vodoravni utori koji opasuju krunu zuba, a njihova prisutnost se veže uz pojavu jakih avitaminoza, neonatalne žutice, anemije, zaraznih bolesti ili kronične neishranjenosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćivanom uzorku.

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robusnosti kostiju.

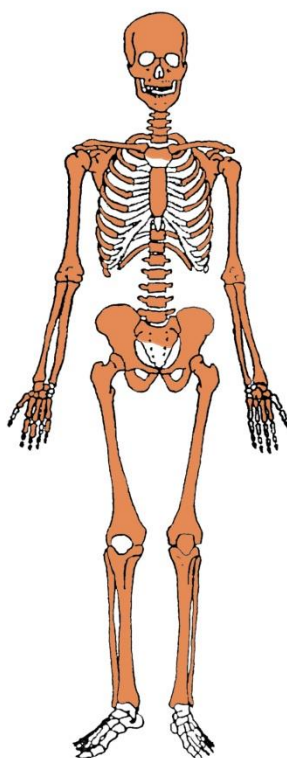
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara četvrtom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 35 do 40 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Umjereni zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na zatiljnoj kosti. Schmorlovi defekti prisutni su na 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3. i 4. slabinskom kralješku. Blagi degenerativni OA prisutan je na 3. slabinskom kralješku. Umjereni zarasli periostitis prisutan je na desnoj goljениčnoj kosti. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

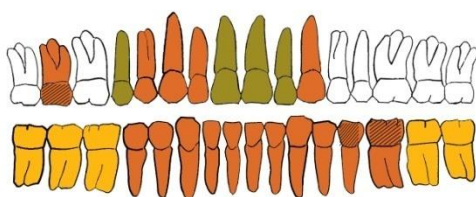
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuvanom uzorku.

Virje – Sveti Martin 2010.

Gr. 32

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, usko tijelo preponske kosti, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 50 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara šestom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 45 do 50 godina.

Patološke promjene: antemortalna depresijska fraktura prisutna je na desnoj tjemenoj kosti; trauma je ovalnog oblika, dimenzija 10×9 mm, s glatkim rubovima. Schmorlovi defekti prisutni su na 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3. i 4. slabinskom kralješku. Blagi degenerativni OA prisutan je na kukovima, 3., 4. i 9. prsnom te 3., 4. i 5. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćivanom uzorku.

Virje – Sveti Martin 2010.

N-047

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **2** (jedna odrasla osoba i jedno dijete) na temelju prisutnosti jedne desne bedrene kosti odrasle osobe i jedne čeonke kosti djeteta. U uzorku su prisutna i četiri fragmenta životinjskih kostiju.

Virje – Sveti Martin 2010.

N-048

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **2** (dvoje odraslih) na temelju prisutnosti dvije desne bedrene kosti.

Patološke promjene: na čeonj kosti, 10 mm superiorno od desnog supraorbitalnog ruba, prisutna je perimortalna posjekotina dužine 10 mm (slika 1). Udarac je nanesen oštrom sječivom, a smjer udarca je odozdo prema gore.

Slika 1. Perimortalna posjekotina na čeonj kosti. N-048.

Virje – Sveti Martin 2010.

N-052

U uzorku su prisutna tri fragmenta životinjskih kostiju.

Virje – Sveti Martin 2010.

N-055

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **2** (dvoje odraslih) na temelju prisutnosti dvije lijeve nadlaktične kosti. U uzorku su prisutna i četiri fragmenta životinjskih kostiju.

Virje – Sveti Martin 2010.

N-056

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **3** (dvoje odraslih i jedno dijete) na temelju prisutnosti tri lijeve goljениčne kosti. U uzorku je prisutan i jedan fragment životinjske kosti.

Virje – Sveti Martin 2010.

N-057

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **2** (jedna odrasla osoba i jedno dijete) na temelju prisutnosti lijeve bedrene kosti odrasle osobe i lijeve goljениčne kosti djeteta. U uzorku je prisutan i jedan fragment životinjske kosti.

Virje – Sveti Martin 2010.

N-058

U uzorku je prisutna samo glava ženske osobe starosti 40 do 45 godina. Spol je određen na temelju morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse. Starost je određena na temelju istrošenosti griznih ploha zuba, obliteracije kranijalnih i nepčanih šavova.

Patološke promjene: 12 mm superiorno od lijevog supraorbitalnog ruba prisutna je perimortalna posjekotina duljine 12 mm (slika 2). Inicijalni rez je lateralan.

Slika 2. Perimortalna posjekotina na čeonj kosti. N-058.

Virje – Sveti Martin 2010.

N-061

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **2** (jedna odrasla osoba i jedno dijete) na temelju prisutnosti dvije lijeve goljениčne kosti. U uzorku je prisutno i 13 fragmenata životinjskih kostiju.

Virje – Sveti Martin 2010.

N-064

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **3** (dvoje odraslih i jedno dijete) na temelju prisutnosti dvije desne goljениčne kosti odraslih osoba i dječje desne zdjelične kosti. U uzorku je prisutno i 11 fragmenata životinjskih kostiju.

Virje – Sveti Martin 2010.

N-065

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **3** (dvoje odraslih i jedno dijete) na temelju prisutnosti dvije čeone kosti odraslih osoba i dječje desne tjemene kosti. U uzorku je prisutno i 12 fragmenata životinjskih kostiju.

Virje – Sveti Martin 2010.

N-089

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **4** (dvoje odraslih i dvoje djece) na temelju prisutnosti četiri desne goljениčne kosti. U uzorku je prisutno i 11 fragmenata životinjskih kostiju.

Virje – Sveti Martin 2010.

N-092/1

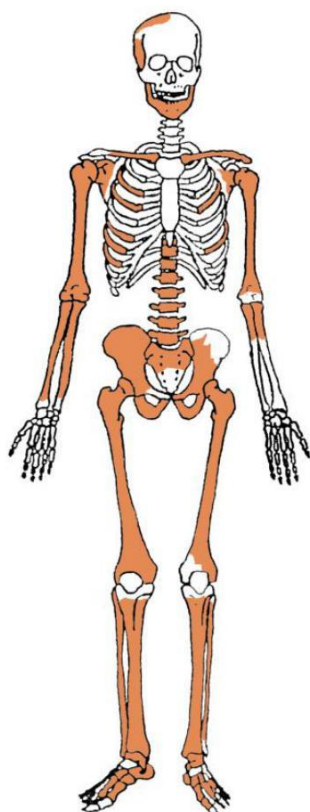
Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **5** (četvero odraslih i jedno dijete) na temelju prisutnosti pet desnih goljениčnih kostiju.

Virje – Sveti Martin 2010.

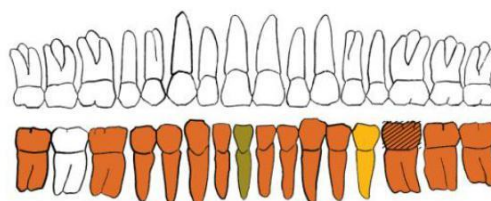
N-092/2

Minimalni broj osoba (MBO) u ovom uzorku iznosi **5** (troje odraslih i dvoje djece) na temelju prisutnosti tri desne goljениčne kosti odraslih osoba i dvije desne nadlaktične kosti djece. U uzorku je prisutno i 11 fragmenata životinjskih kostiju i željezni predmet.

Gr. 97

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: dobra.

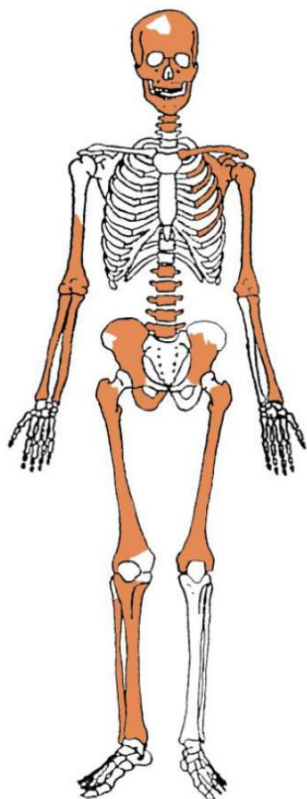
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 12 do 14 godina.

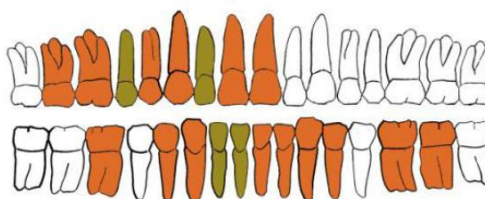
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 98

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

Uščuvanost korteksa: dobra.

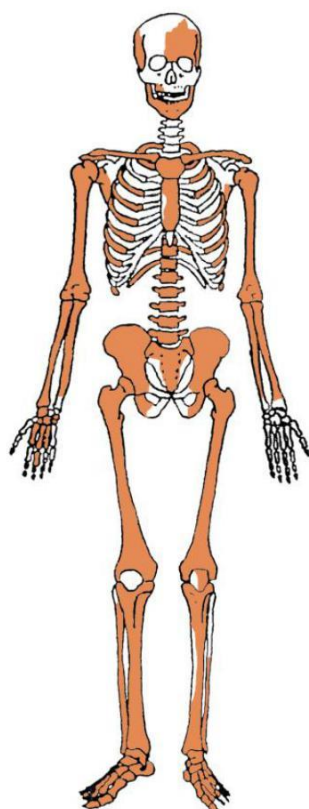
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 10 do 11 godina.

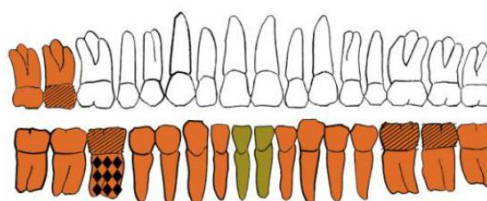
Patološke promjene: blaga zrasla *cribra orbitalia* (CO) prisutna je u orbitama. *Cribra orbitalia* se morfološki očituje po pojavi šupljikave kosti na gornjim svodovima orbita, a smatra se posljedicom anemije (Huss-Ashmore i sur., 1982.).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 99

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: dobra.

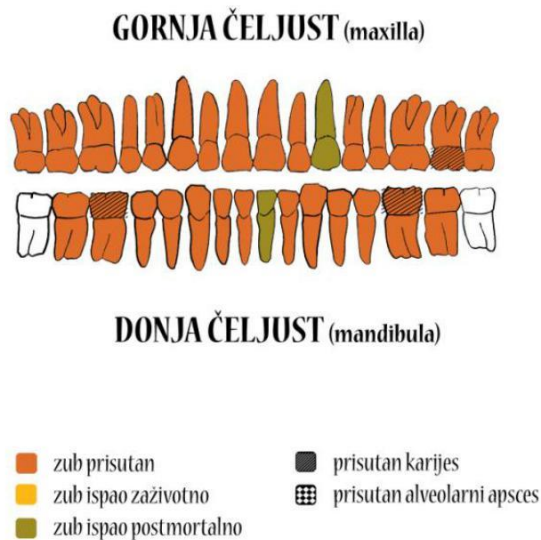
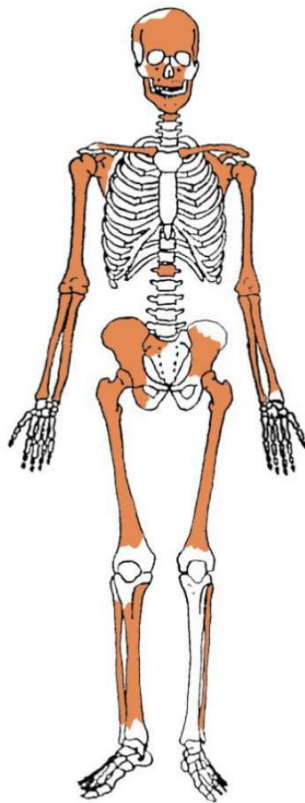
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 20 do 25 godina.

Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 2. i 3. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti nastaju uslijed prolapsa intervertebralnog diska u tijela susjednih kralješka (Schmorl i Junghanns, 1971.); njihova prisutnost može biti idiopatska ili povezana s uzročnicima od kojih je najčešći prekomjerni, kontinuirani fizički rad.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 100

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 15 do 17 godina .

Patološke promjene: blaga zarašla *cribra orbitalia* (CO) prisutna je u orbitama. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti. Ti defekti morfološki se očituju kao plitki vodoravni utori oko krune zuba, a vežu se uz pojavu jakih avitaminoza, neonatalne žutice, anemije, zaraznih bolesti ili kronične neishranjenosti.

Na čitavom kosturu prisutni su znakovi treponematoze (sifilisa):

- 1) na čeonj kosti prisutna je *stellate* lezija ili *caries sicca* – oštećenje ektokranijalnog dijela kostiju u obliku zvijezde koje je okruženo upalnim procesom (slika 1);
- 2) vretenasto zadebljanje i aktivni periostitis prisutni su na ključnim kostima, lopaticama, nadlaktičnim kostima, palčanim kostima, bedrenim kostima, lijevoj goljeničnoj kosti i lisnim kostima (slike 2 i 3);
- 3) na lijevoj palčanoj kosti i desnoj bedrenoj kosti prisutna je *cloaca* – otvor za istjecanje gnojne tekućine.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Slika 1. *Stellate* lezija na čeonj kosti.

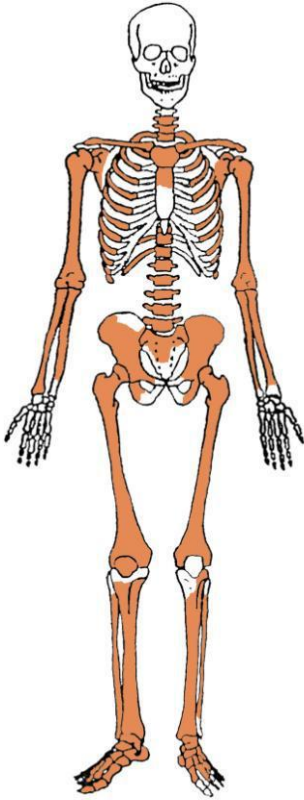
Slika 2. Zadebljanje korteksa lijeve palčane kosti.

Slika 3. Zadebljanje korteksa bedrenih kostiju.

Gr. 101

Uščuvanost korteksa: dobra.

Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 18 do 20 godina.

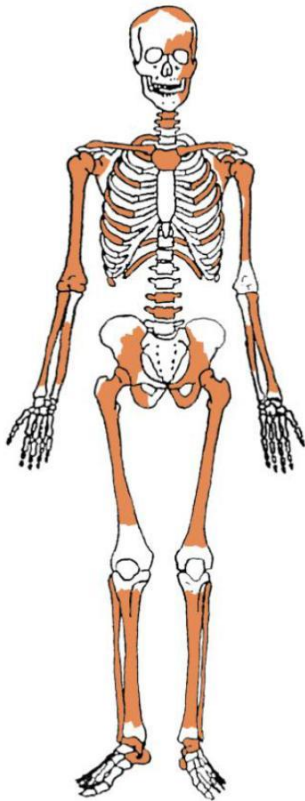
Patološke promjene: antemortalna fraktura prisutna je na proksimalnom zglobu lijeve lakatne kosti – riječ je o tzv. stres frakturi kod koje je *olecranon* u potpunosti odvojen od ostatka lakatne kosti (slika 4).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

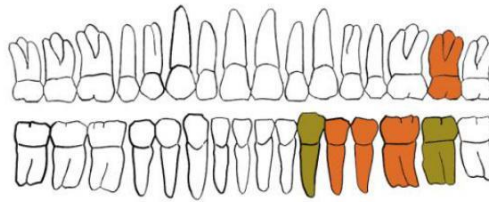
Slika 4. Stres fraktura lijeve lakatne kosti.

Gr. 102

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

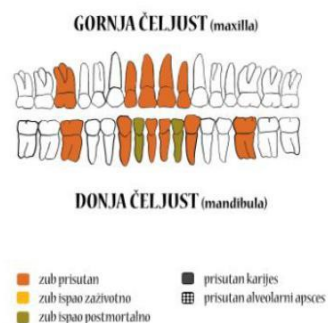
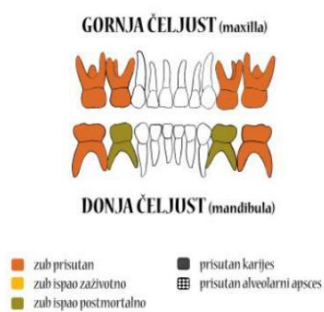
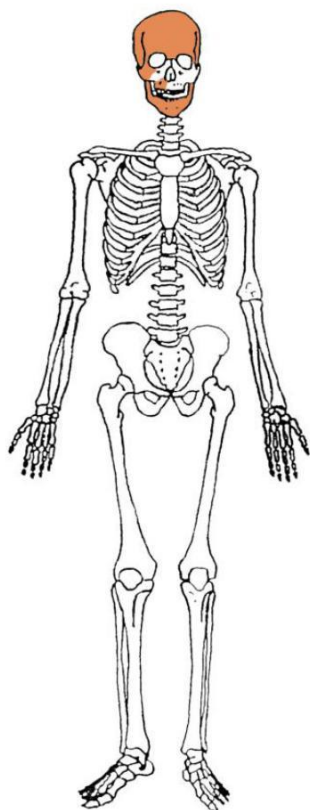
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 13 do 15 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 103A

Uščuvanost korteksa: vrlo dobra.

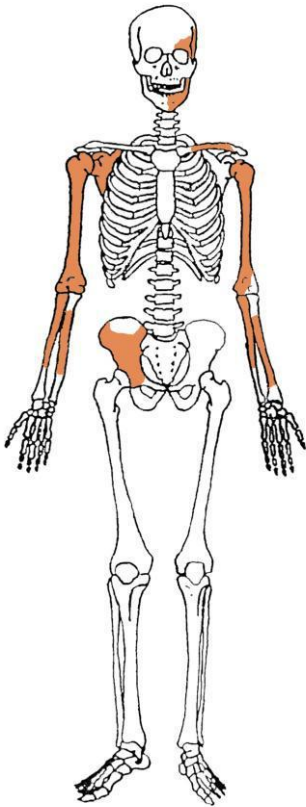
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 8 do 10 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 103B

Uščuvanost korteksa: vrlo dobra.

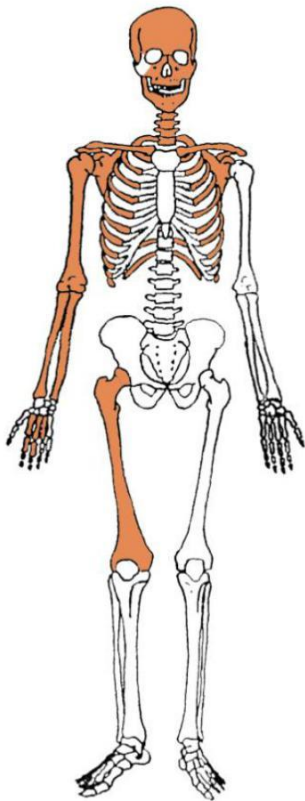
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 0 do 0,5 godina.

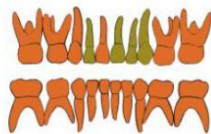
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 104

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: vrlo dobra.

Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 2 do 3 godine.

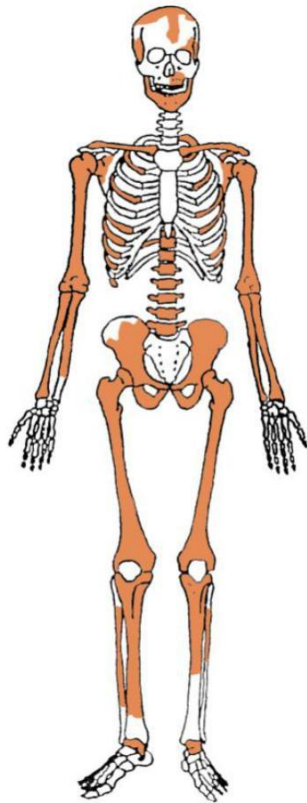
Patološke promjene: blaga zarasla CO prisutna je u orbitama.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

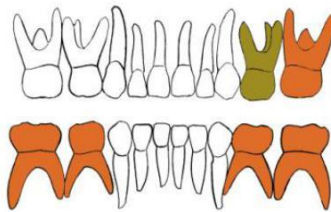
Gr. 105

U sačuvanom uzorku prisutni su ostaci najmanje tri osobe (tri djeteta) na temelju prisutnosti tri lijeve palčane kosti.

Gr. 106

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

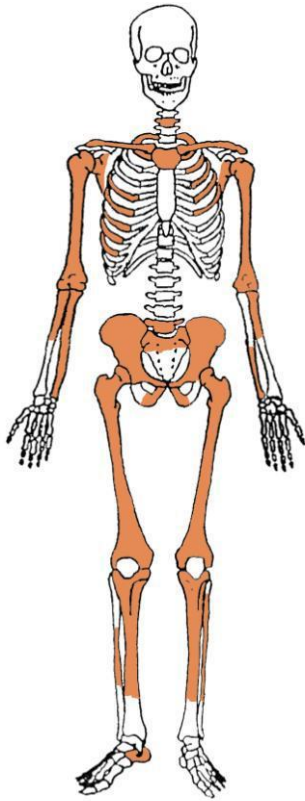
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 7 do 8 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla CO prisutna je u lijevoj orbiti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 107

Uščuvanost korteksa: vrlo dobra.

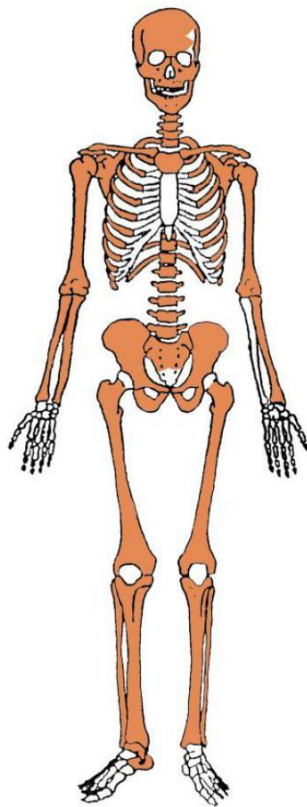
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 8 do 9 godina.

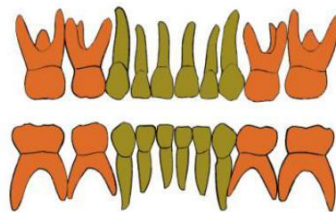
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 108

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: vrlo dobra.

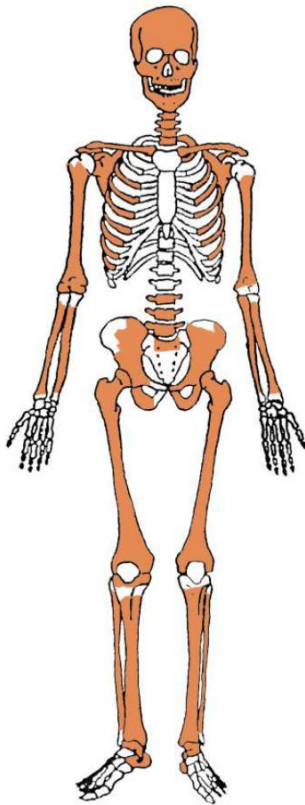
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 3 do 4 godine.

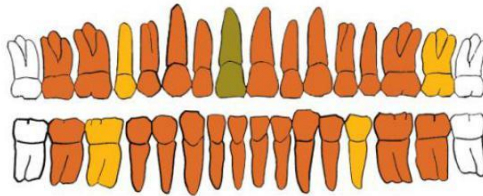
Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na goljeničnim kostima. Periostitis može biti posljedica nespecifičnih bakterijskih infekcija, specifičnih zaraznih bolesti koje se hematogenim putem prošire na kost, lokaliziranih trauma, venozne insuficijencije i metaboličkih bolesti (Mann i Murphy, 1990.; Ortner, 2003.).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 109

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

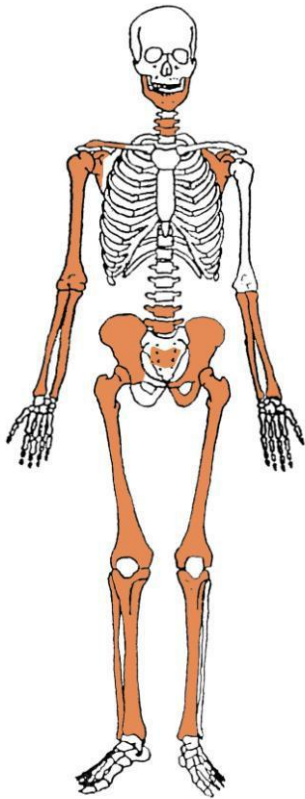
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 45 do 50 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti + porozitet) prisutan je na 3. vratnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 110

Uščuvanost korteksa: vrlo dobra.

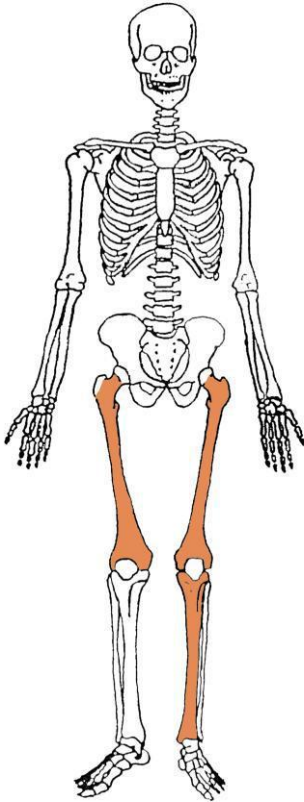
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 0,5 do 1 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 111

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

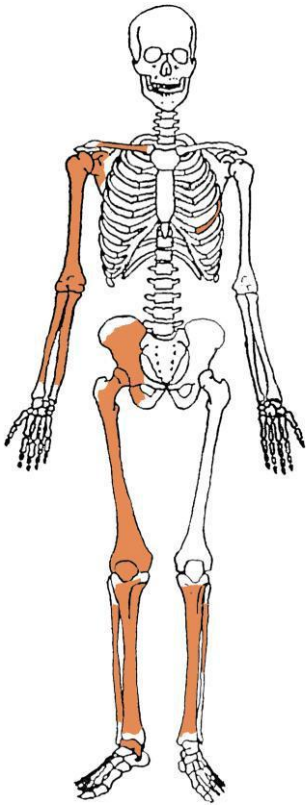
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 0,5 do 1,5 godina.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na lijevoj goljениčnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni

Gr. 112

Uščuvanost korteksa: dobra.

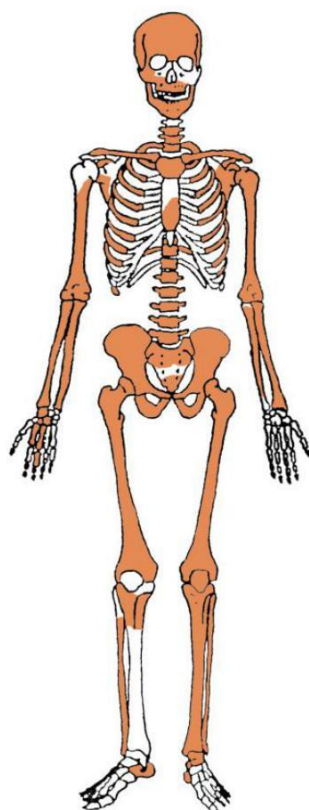
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 20 do 25 godina.

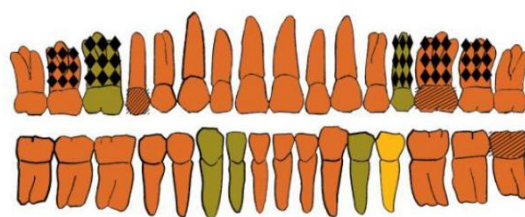
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 113

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: dobra.

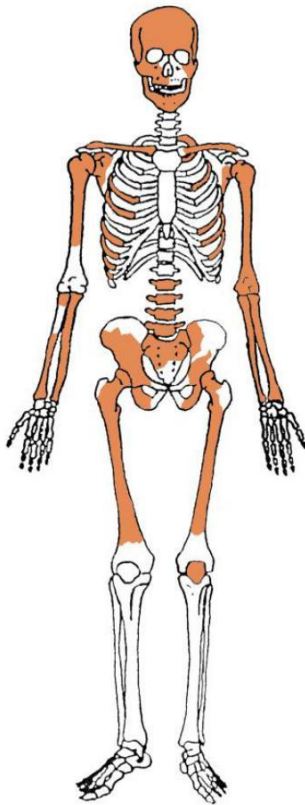
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 30 do 35 godina.

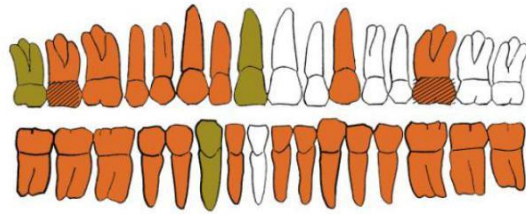
Patološke promjene: na fragmentu 3. desnog rebra prisutna je antemortalna dobro zarasla fraktura koje se očituje po dobro remodeliranom kalusu. Antemortalna fraktura prisutna je na lateralnom dijelu lijevog ivera; trauma se očituje po vertikalnoj liniji frakture duljine 21 mm. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na 3., 4., 5. i 6. prsnom kralješku. Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima. Morfološki se očituje po prisutnosti plitkih rupica na svodu lubanje, a povezuje se s dugotrajnim i sustavnim izgladnjivanjem (McKern i Stewart, 1957.). Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 114

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

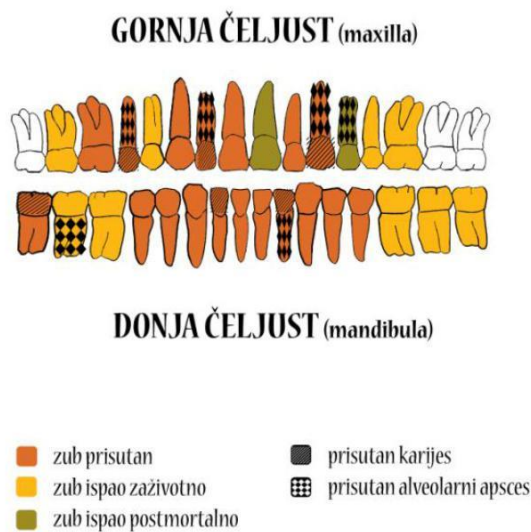
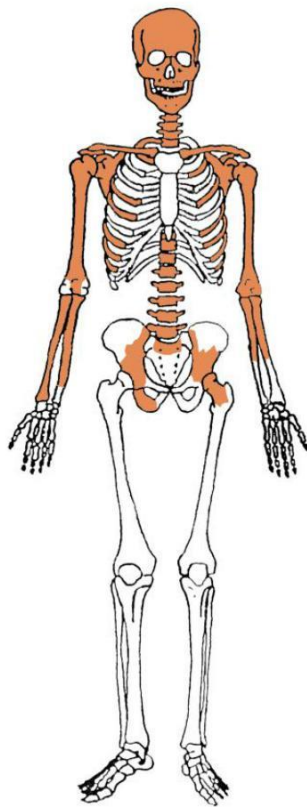
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 30 do 35 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 115

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

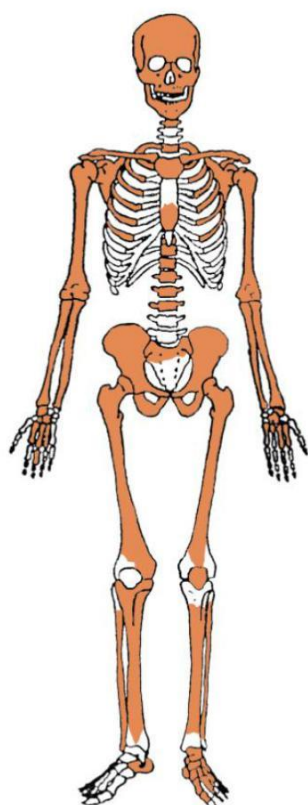
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 45 do 50 godina.

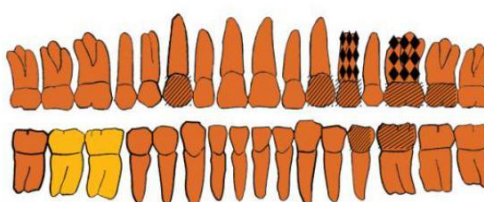
Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na ramenima, kukovima, na 7. vratnom, 2., 4., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku; jaki degenerativni OA (eburnacija) prisutan je na 5. i 6. vratnom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 116

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

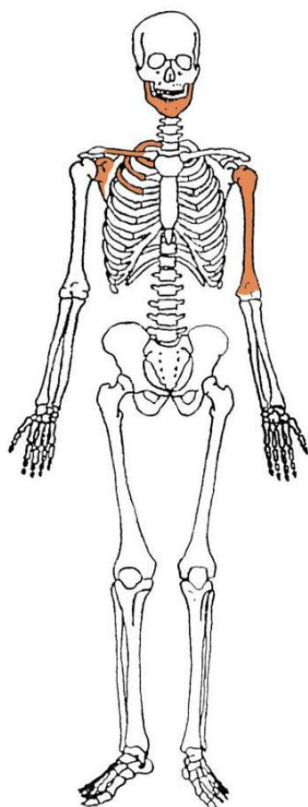
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 55 do 60 godina.

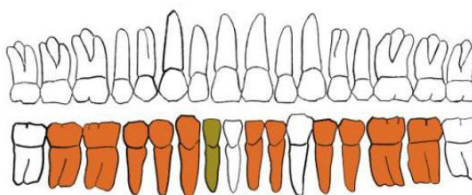
Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na desnom kuku te 4. i 12. prsnom kralješku. Benigni kortikalni defekti prisutni su na hvatištima mišića *pectoralis maior* obje nadlaktične kosti. Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemnim kostima. Blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemnim kostima i zatiljnoj kosti. Blagi aktivni periostitis prisutan je na desnoj goljeničnoj i lisnoj kosti. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: željezni predmet.

Gr. 117

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

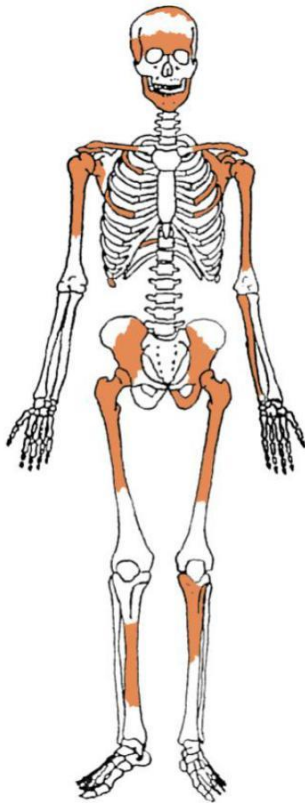
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 12 do 14 godina.

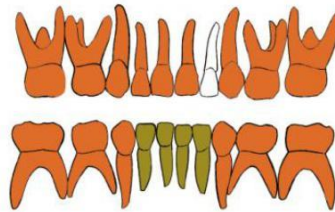
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 118

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: vrlo dobra.

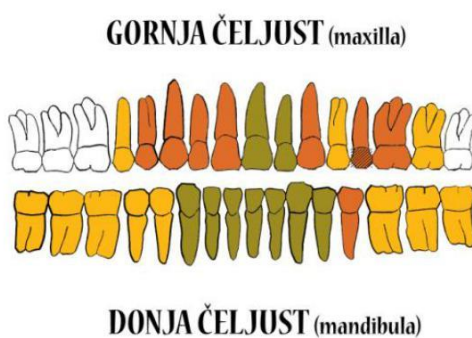
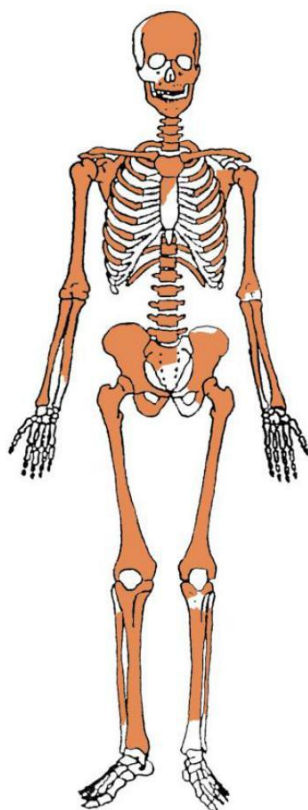
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 4 do 5 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 119

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

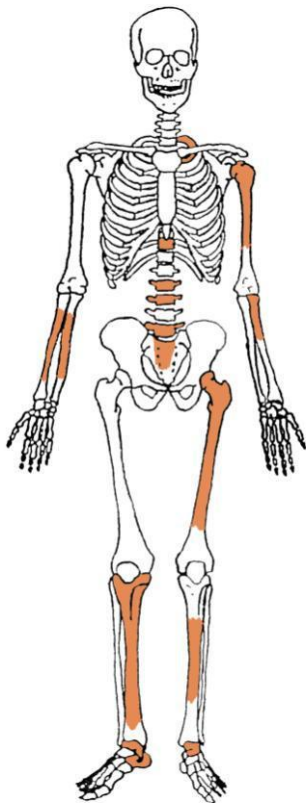
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 45 do 55 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na kukovima, na 5., 6., 9. i 10. prsnom te 1. slabinskom kralješku; umjereni degenerativni OA (porozitet) prisutan je na 6. i 7. vratnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 120

Ušćuvanost korteksa: dobra.

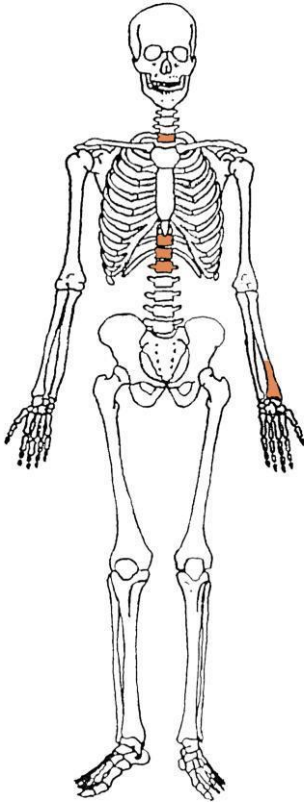
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 10 do 14 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 121

Uščuvanost korteksa: dobra.

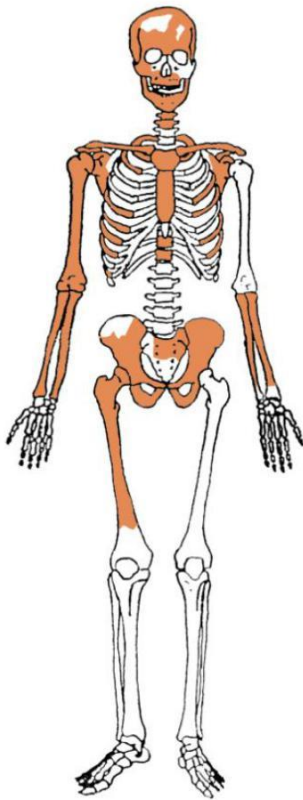
Spol: nije moguće odrediti.

Starost u trenutku smrti: 25 do 40 godina.

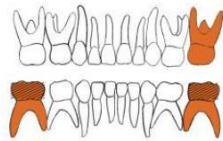
Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 12. prsnom i 1. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 122

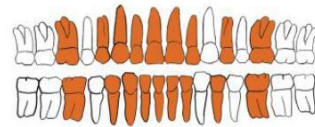
GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

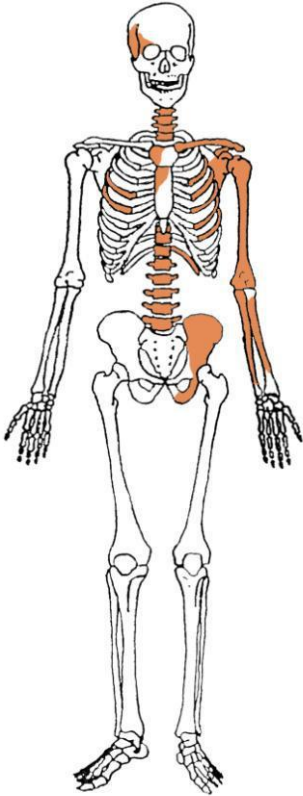
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 9 do 10 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla CO prisutna je u lijevoj orbiti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 123

Ušćuvanost korteksa: dobra.

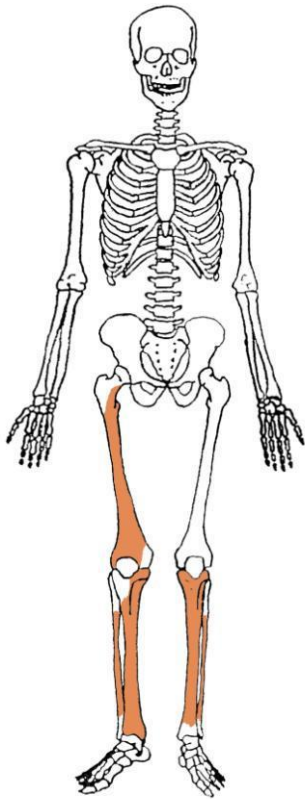
Spol: vjerojatno žena.

Starost u trenutku smrti: 30 do 40 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 124

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

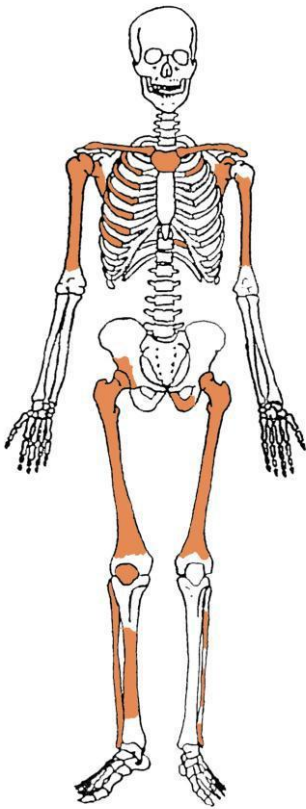
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 40 do 50 godina.

Patološke promjene: blaga degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na desnom koljenu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 125

Uščuvanost korteksa: dobra.

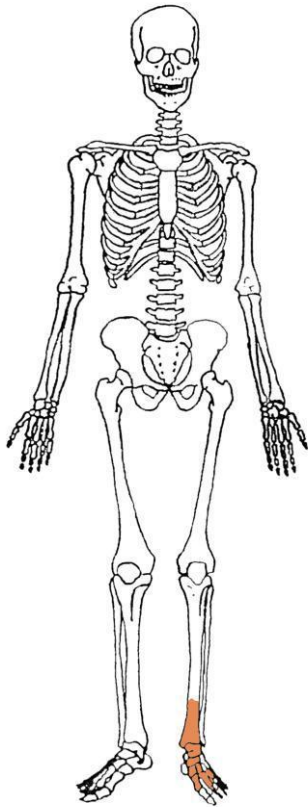
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 12 do 14 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 126

Ušćuvanost korteksa: dobra.

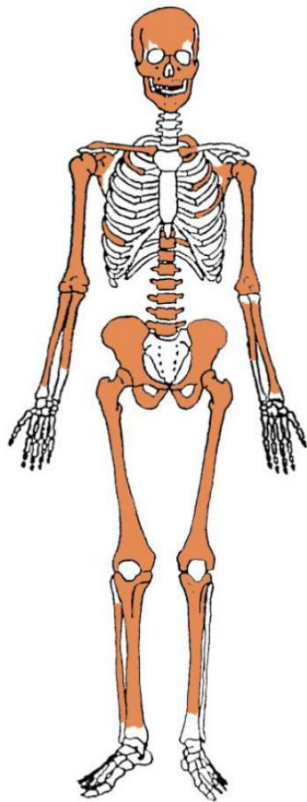
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 10 do 14 godina.

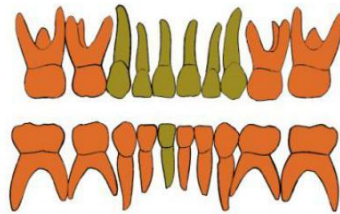
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 127

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

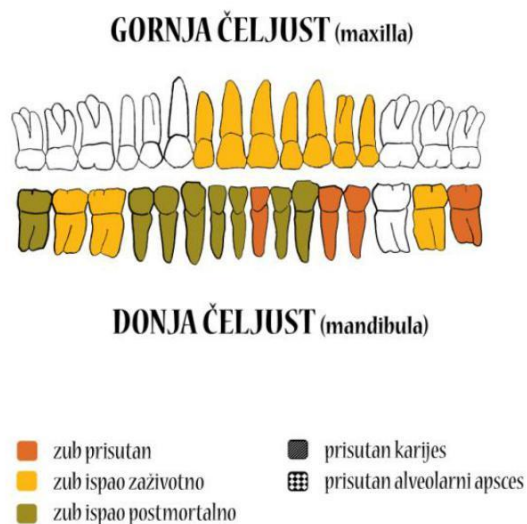
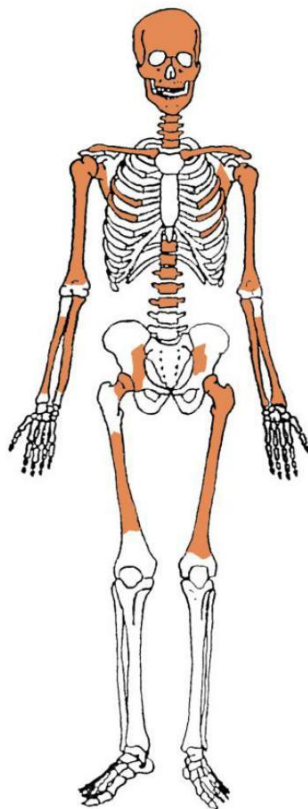
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 4 do 5 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla CO prisutna je u lijevoj orbiti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 128

Ušćuvanost korteksa: dobra.

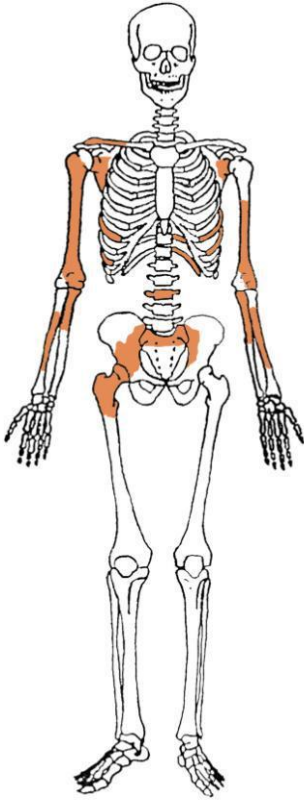
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 55 do 60 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na ramenima, desnom kuku, na 6. vratnom te 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom kralješku; umjereni degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na 1. prsnom te 1., 2. i 3. slabinskom kralješku; jaki degenerativni OA (eburnacija) prisutan je na 1. vratnom kralješku. Antemortalna loše zarasla fraktura prisutna je na distalnoj trećini dijafize desne palčane kosti; trauma se očituje po zaraslom kalusu i blagom lateralnom pomaku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 129

Ušćuvanost korteksa: dobra.

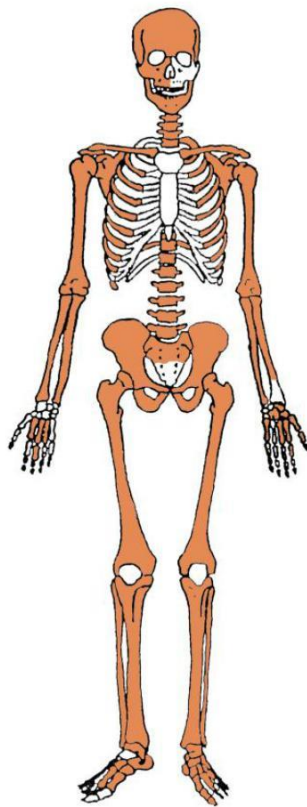
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 7 do 8 godina.

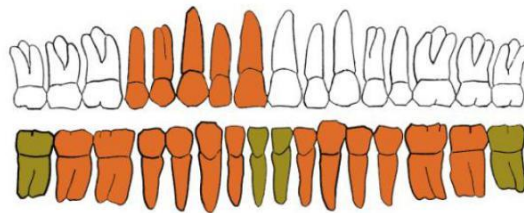
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 130

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: vrlo dobra.

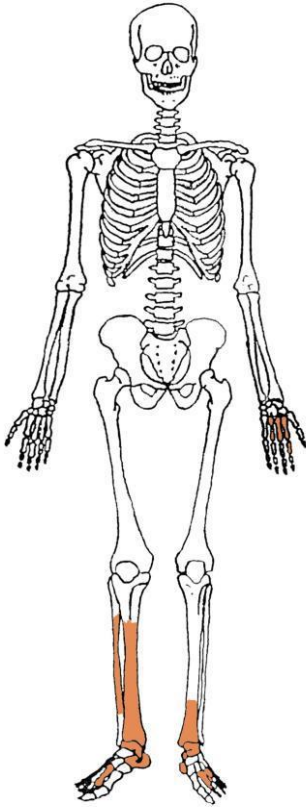
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 45 do 50 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na ramenima, desnom laktu, kukovima, koljenima, na 3., 4., 5., 6. i 7. vratnom, 5., 6., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 1., 2. i 4. slabinskom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na lisnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 131

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

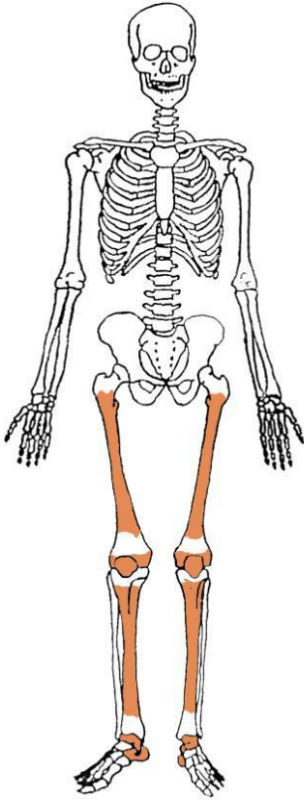
Spol: vjerojatno muškarac.

Starost u trenutku smrti: 25 do 40 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 132

Ušćuvanost korteksa: loša.

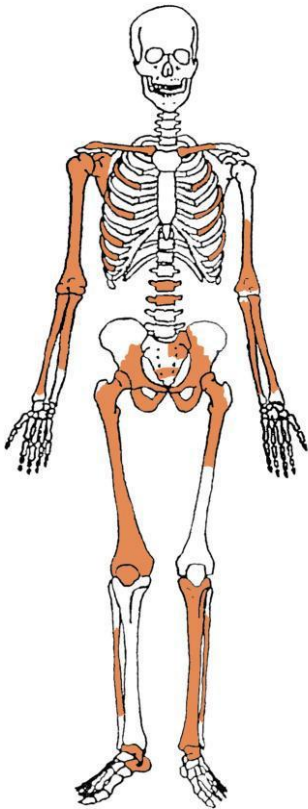
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 25 do 35 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 133

Uščuvanost korteksa: dobra.

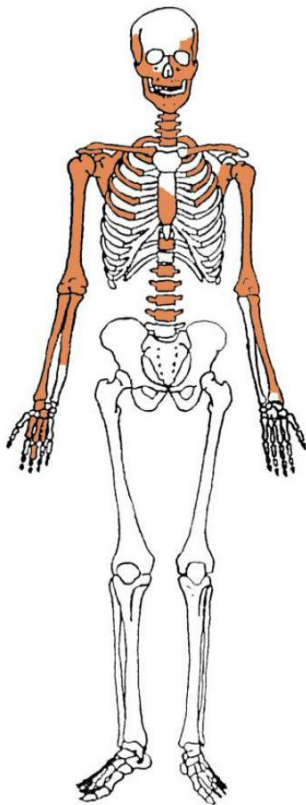
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 7 do 8,5 godina.

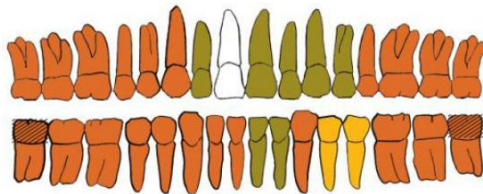
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 134

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: dobra.

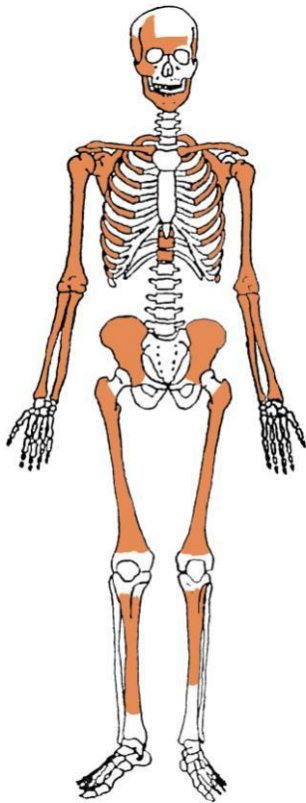
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 35 do 45 godina.

Patološke promjene: na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 135

Uščuvanost korteksa: vrlo dobra.

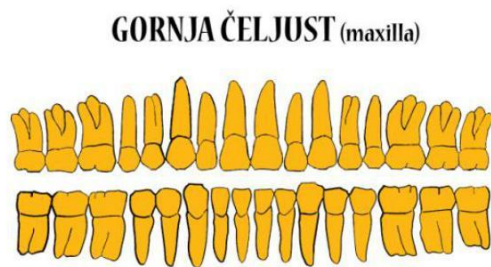
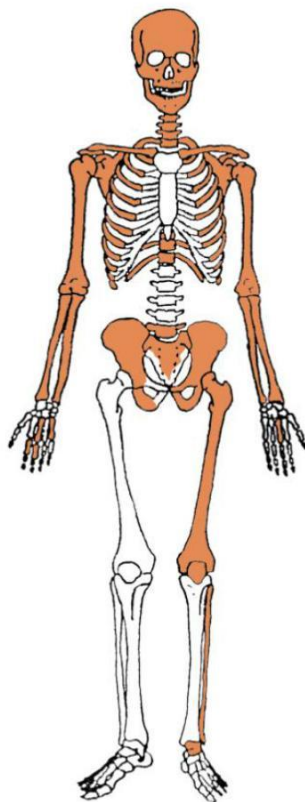
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 0 do 0,5 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 136

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

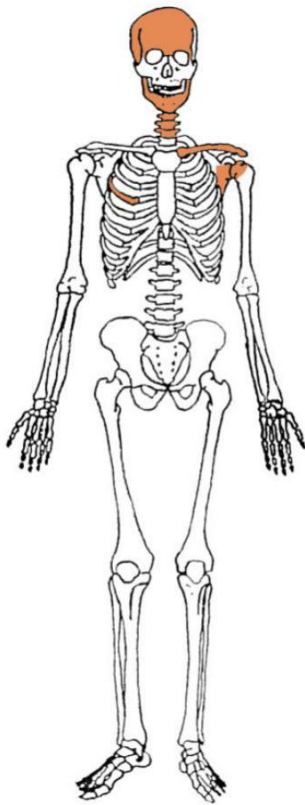
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 50 do 60 godina.

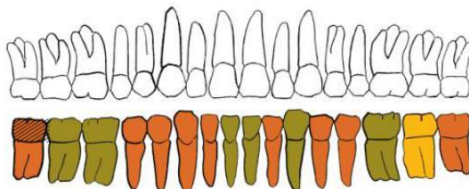
Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na ramenima, laktovima, lijevom kuku, lijevom koljenu, na 2., 3., 4., 5., 6. i 7. vratnom te 2., 3., 4. i 5. prsnom kralješku; umjereni degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 4. i 11. prsnom kralješku. Kompresijske frakture koje su rezultirale klinastim kralješcima prisutne su na 5., 8. i 9. prsnom kralješku; traume se očituju po liniji frakture na superiornim i inferionim plohama tijela kralješka.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 137

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: dobra.

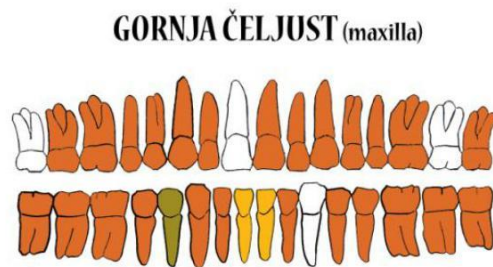
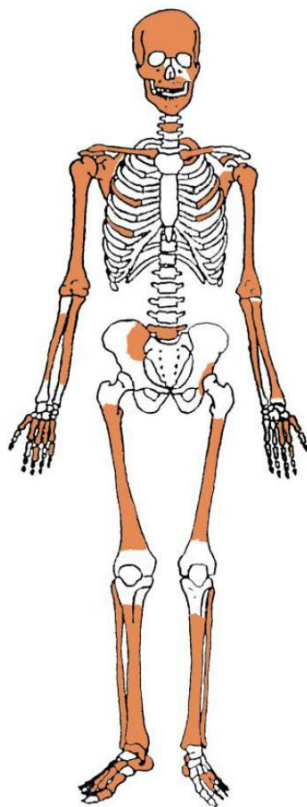
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 35 do 40 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na lijevom ramenu; umjereni degenerativni OA (porozitet) prisutan je na 5., 6. i 7. vratnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 138

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

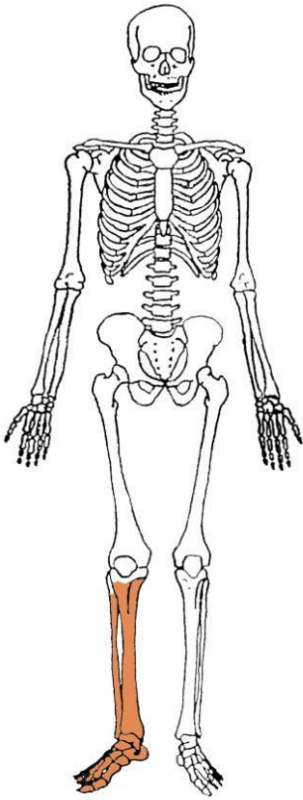
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 35 do 40 godina.

Patološke promjene: na više kralježaka prisutni su tragovi koji snažno sugeriraju prisustvo tuberkuloze – na 4., 5., 6., 7. i 8. prsnom kralješku prisutan je prolaps i ankiloza (spajanje) kralježaka koji je rezultirao oštrokutnom kifoza (grbom). Jaki degenerativni OA (eburnacija) prisutan je na lijevom kuku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 139

Uščuvanost korteksa: dobra.

Spol: nije moguće odrediti.

Starost u trenutku smrti: riječ je o odrasloj osobi.

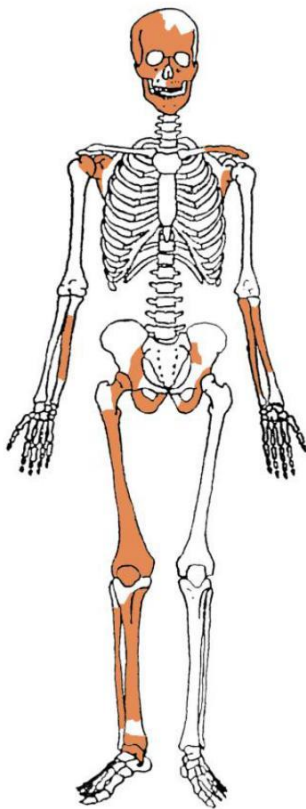
Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

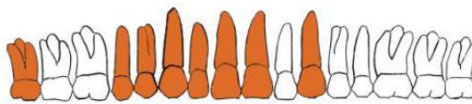
Gr. 140

U sačuvanom uzorku prisutni su ostaci najmanje tri osobe (tri djeteta) na temelju prisutnosti tri lijeve zdjelične kosti.

Gr. 141

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: dobra.

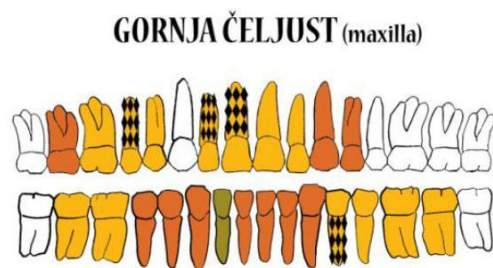
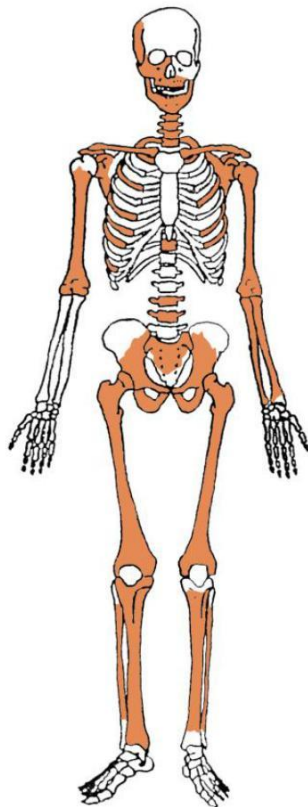
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 40 do 50 godina.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na desnoj goljениčnoj kosti. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 142

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

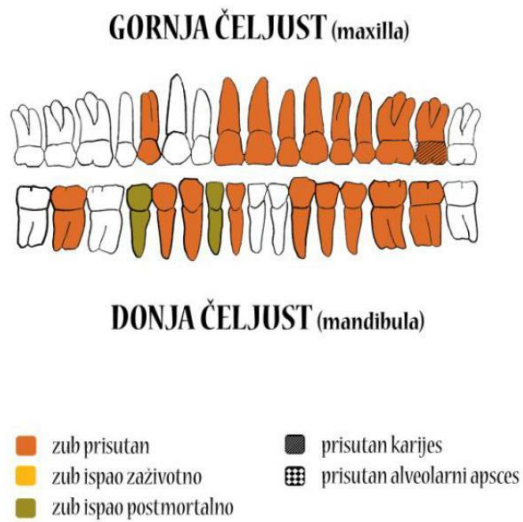
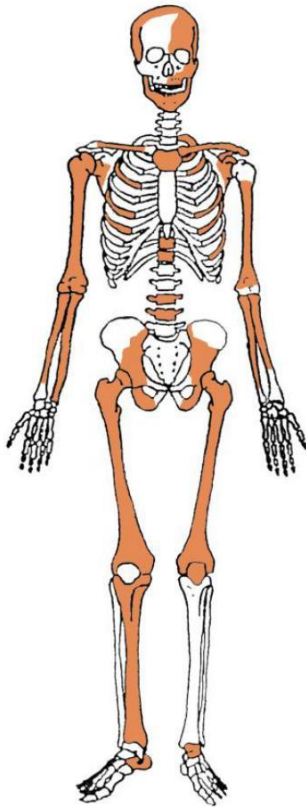
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 45 do 50 godina.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na desnoj goljeničnoj kosti. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na lijevom ramenu, laktovima, kukovima, na 6. i 7. vratnom, 6., 7., 8., 9., 10. i 11. prsnom te 3. i 4. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 7., 8., 9., 10. i 11. prsnom te 3. i 4. slabinskom kralješku. Antemortalna dobro zarasla fraktura prisutna je na prvoj metakarpalnoj kosti lijeve šake; trauma se očituje po remodeliranom kalusu.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 144

Uščuvanost korteksa: loša.

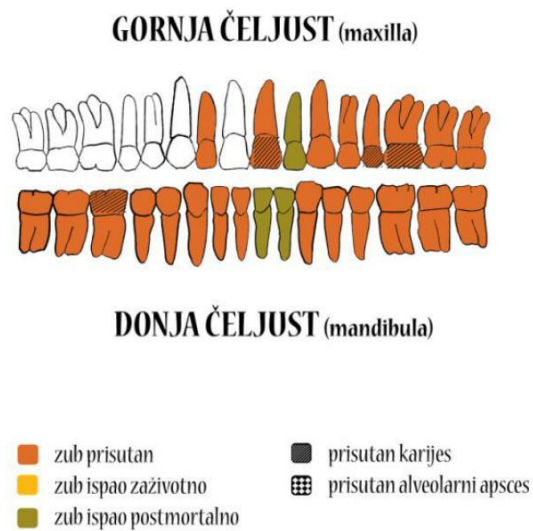
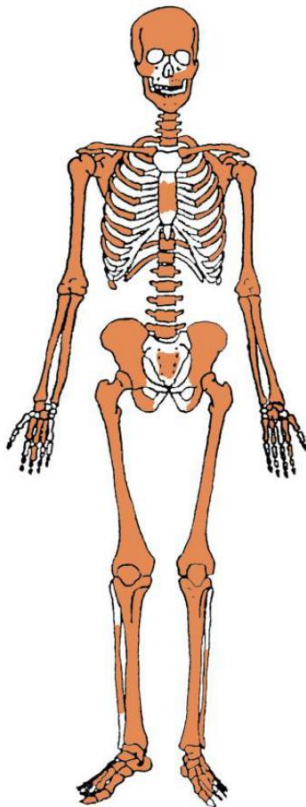
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 14 do 15 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 145

Ušćuvanost korteksa: loša.

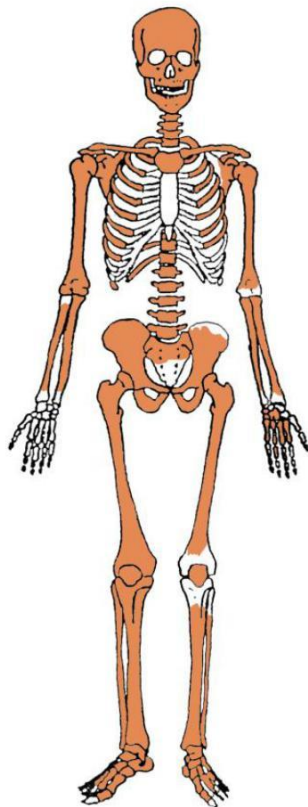
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 20 do 25 godina.

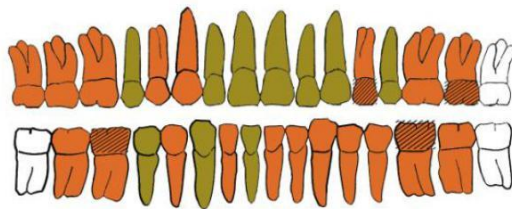
Patološke promjene: Schmorlovi defekti prisutni su na 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 146

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

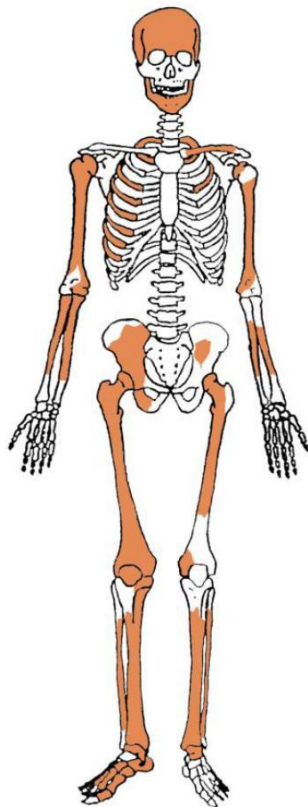
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 15 do 18 godina.

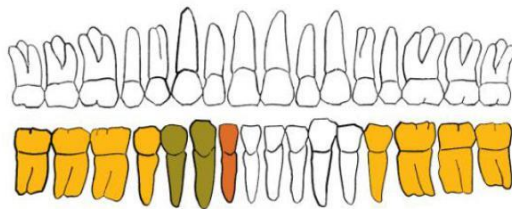
Patološke promjene: blaga zarasla CO prisutna je u lijevoj orbiti. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 147

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: dobra.

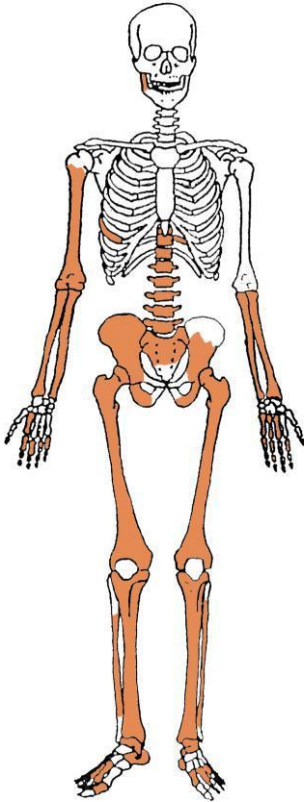
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 45 do 55 godina.

Patološke promjene: blagi zrasli periostitis prisutan je na desnoj goljениčnoj i lisnoj kosti. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na kukovima; umjereni degenerativni OA (porozitet) prisutan je na 3. vratnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 148

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

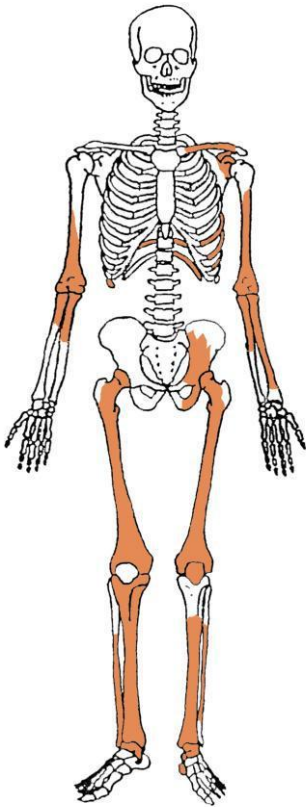
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 30 do 35 godina.

Patološke promjene: Schmorlov defekt prisutan je na 9. prsnom kralješku. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na 3. i 5. slabinskom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 149

Uščuvanost korteksa: dobra.

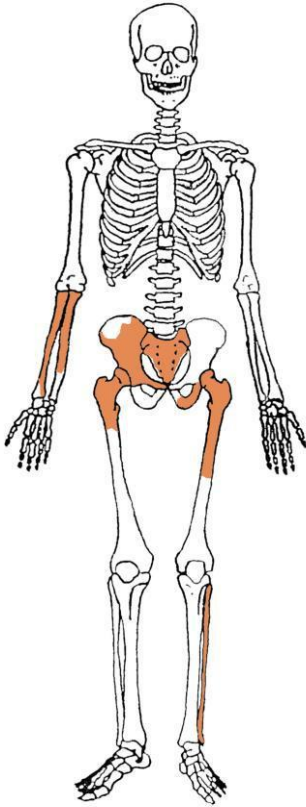
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 30 do 40 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 150

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

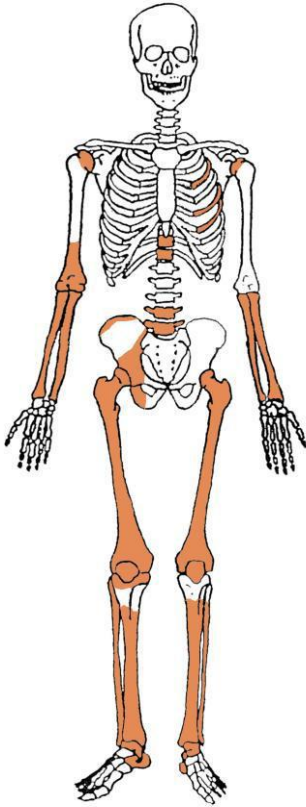
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 13 do 15 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 151

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

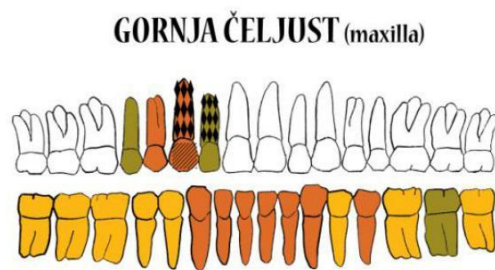
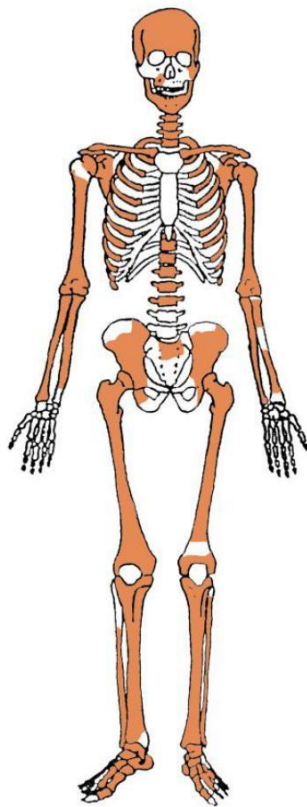
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 30 do 35 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na desnom kuku. Schmorlovi defekti prisutni su na 11. i 12. prsnom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim i lisnim kostima. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 152

Ušćuvanost korteksa: dobra.

Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 55 do 60 godina.

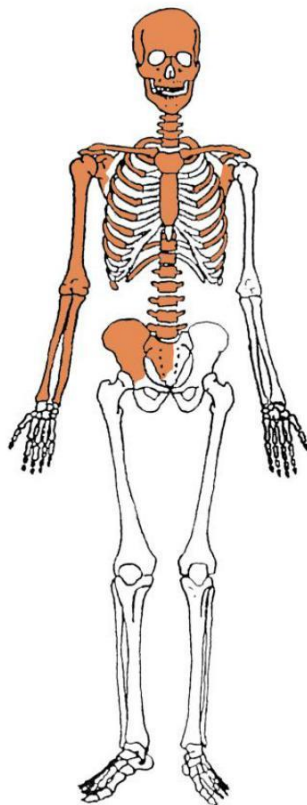
Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na ramenima, laktovima, kukovima, koljenima, na 5. i 6. vratnom, 5., 6., 7. i 8. prsnom te 2., 3. i 5. slabinskom kralješku; umjereni degenerativni OA (osteofiti) prisutan je 9. i 12. prsnom kralješku; jaki degenerativni OA (eburnacija) prisutan je na 3., 4. i 7. vratnom te 1. prsnom kralješku. Antemortalna dobro zarasla fraktura prisutna je na distalnoj trećini dijafize desne lakatne kosti; trauma se očituje po remodeliranom kalusu. Antemortalna depresijska fraktura prisutna je na desnoj tjemennoj kosti cca 28 mm posteriorno od koronalnog i 63 mm lateralno od sagitalnog šava; trauma je veličine 12x9 mm i poroznog dna. Antemortalne loše srasle frakture prisutne su na 3., 4., 5., 6. i 7. desnom rebri; na 4. 5. i 6. rebri prisutne su po dvije frakture (na vratu i sredini rebra); trauma je rezultirala ankilozom 4., 5., 6. i 7. rebra (slika 5). Schmorlovi defekti prisutni su na 9., 10., 11. i 12. prsnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

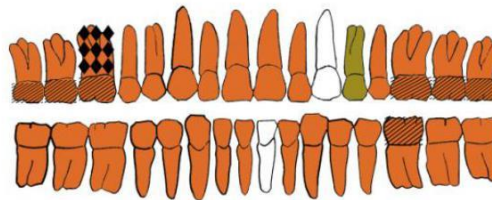
Slika 5. Frakture i ankiloza 4., 5., 6. i 7. desnog rebra.

Gr. 153

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

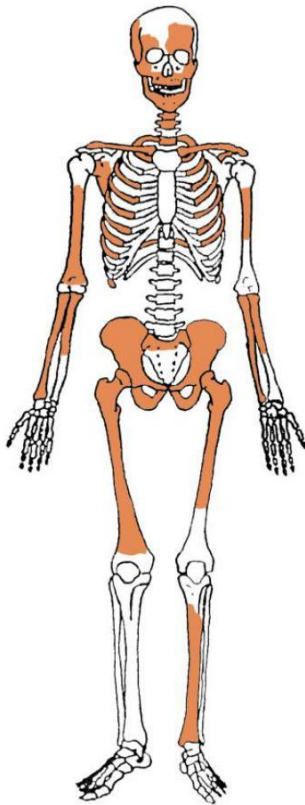
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 30 do 35 godina.

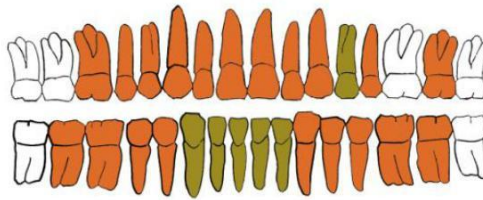
Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na 5. prsnom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 154A

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

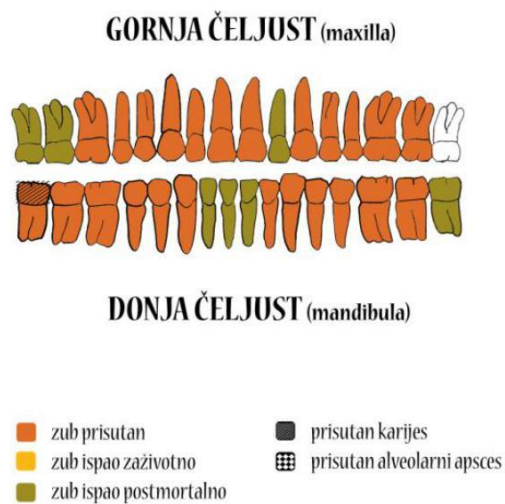
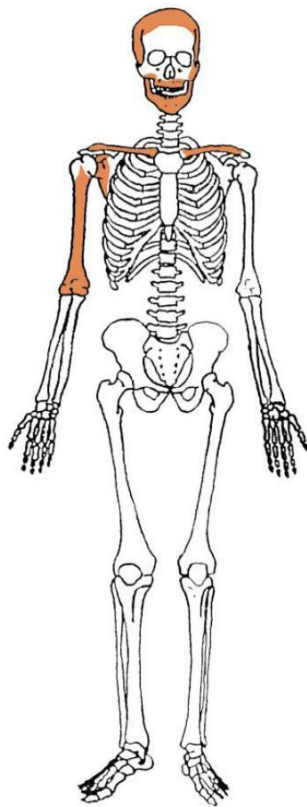
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 12 do 15 godina.

Patološke promjene: blaga zarasla CO prisutna je u lijevoj orbiti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 154B

Uščuvanost korteksa: dobra.

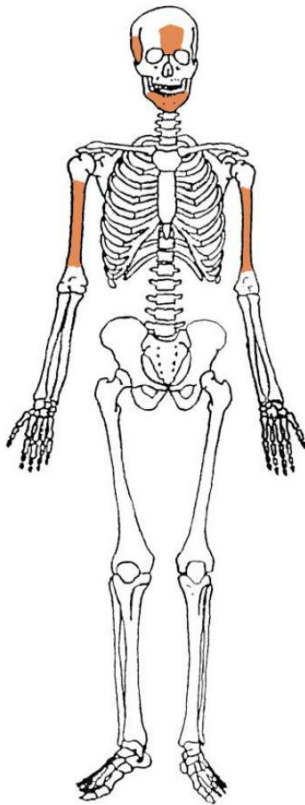
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 20 do 30 godina.

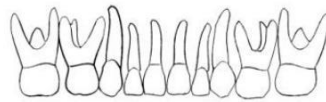
Patološke promjene: blaga zarasla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima.
Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 156

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: loša.

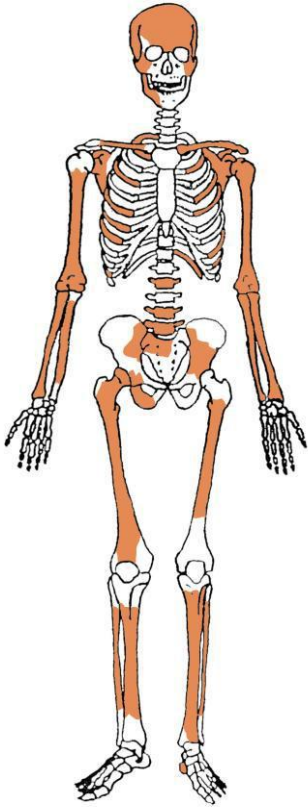
Spol: dijete.

Starost u trenutku smrti: 2 do 3 godine.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: željezni čavao.

Gr. 158

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

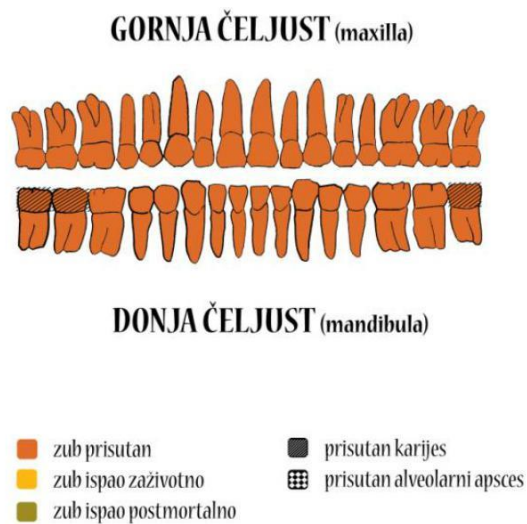
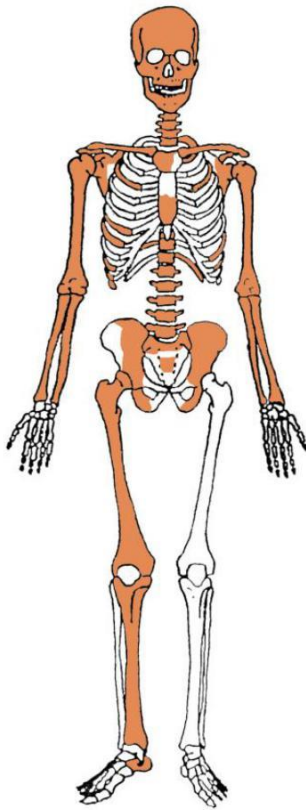
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 35 do 40 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 159A

Uščuvanost korteksa: vrlo dobra.

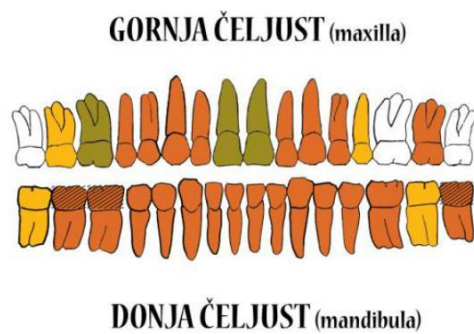
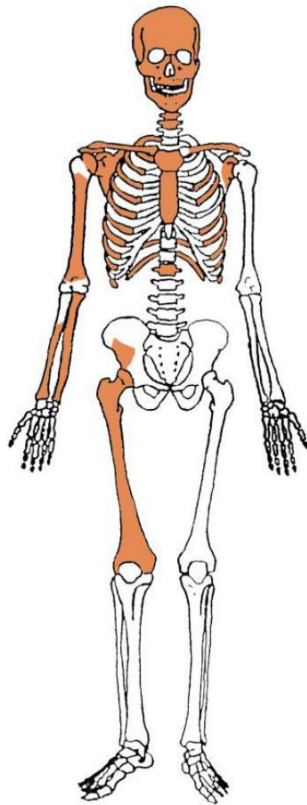
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 35 do 40 godina.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na desnoj goljeničnoj kosti. Blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na 2., 3., 4., 5., 6., 7. i 9. prsnom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 159B

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

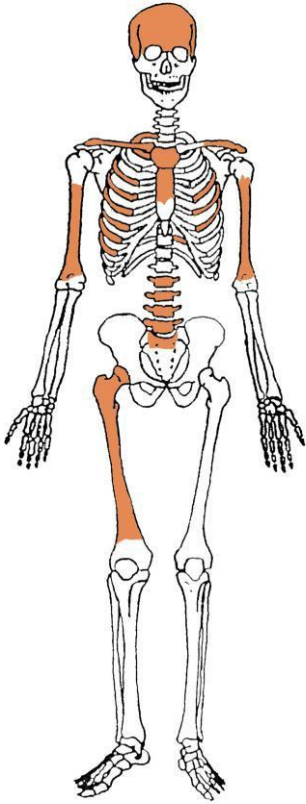
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 30 do 40 godina.

Patološke promjene: Schmorlov defekt prisutan je na 7. prsnom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 161

Uščuvanost korteksa: dobra.

Spol: dijete.

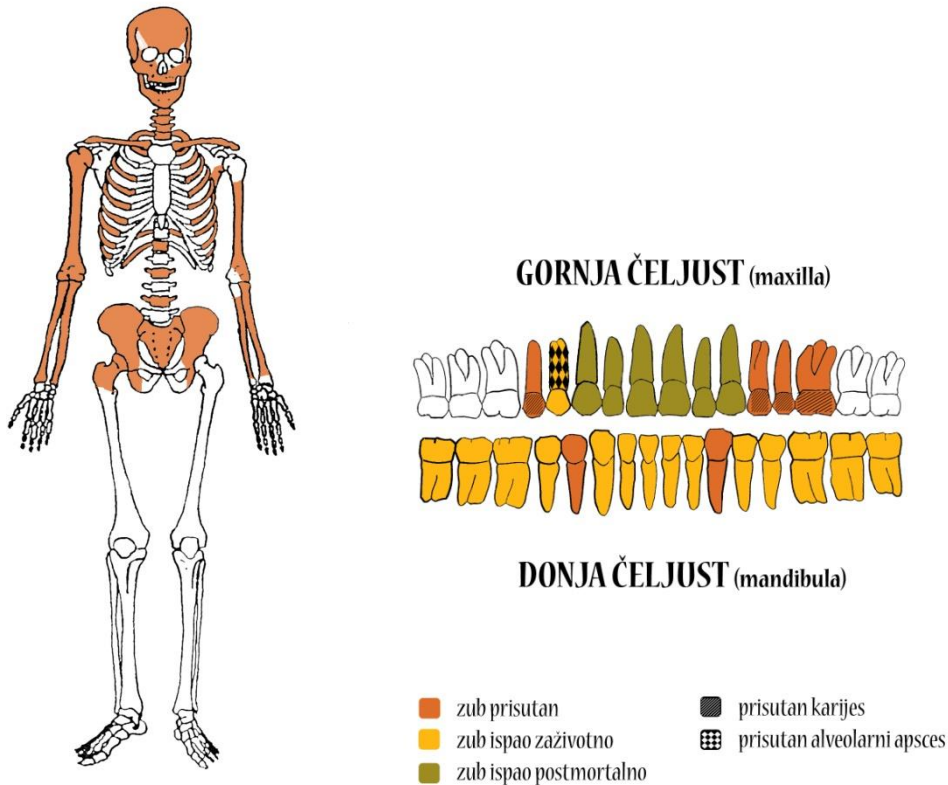
Starost u trenutku smrti: 12 do 14 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Rinfuza

U sačuvanom uzorku prisutni su ostaci najmanje 20 osobe (13 odraslih i 7 djece) na temelju prisutnosti 20 čeonih kostiju.

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 55 do 60 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara osmom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti većoj od 55 godina.

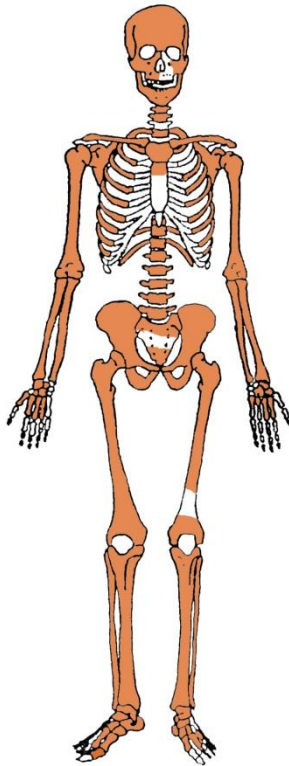
Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (OA) prisutan je na ramenima, kukovima, desnoj grani donje čeljusti, 5. i 6. vratnom te 4. slabinskom kralješku. Umjereni

degenerativni osteoartritis (OA) prisutan je na desnom laktu. Degenerativni OA karakterizira progresivna pojava osteofita oko rubova zglobnih ploha. U uznapredovalim oblicima inače glatka zglobna površina razvija koštane nodule, porozitet ili eburnaciju. Ove promjene rezultat su mikrotrauma koje su posljedica svakodnevnih aktivnosti i razlikuju se od traumatskog artritisa koji nastaje kao posljedica prekida normalnog biomehaničkog funkcioniranja zgloba. Blagi aktivni periostitis prisutan je na desnoj strani donje čeljusti. Periostitis može biti posljedica više čimbenika među koje spadaju: nespecifične bakterijske infekcije, specifične zarazne bolesti koje se hematogenim putem prošire na kost (na primjer sifilisa), lokalizirane traume, venozne insuficijencije, metaboličkih bolesti kao što je na primjer skorbut i brojnih drugih čimbenika (Mann i Murphy, 1990.; Ortner, 2003.). U aktivnom stanju periostitis je najčešće sive ili smeđe boje, porozan, s dobro definiranim i blago povišenim rubovima. U zaraslom obliku nova, slabo organizirana kost remodelira se u lamelarnu kost i spoji s kortikalnom kosti, uslijed čega zahvaćeni dio kosti poprima valovit, pomalo napuhan izgled. Periostitis može biti generaliziran, ako je zahvatio čitavu kost ili više koštanih elemenata, ili lokaliziran ako je ograničen na mali i jasno definirani dio kosti. Generalizirani periostitis obično je posljedica nespecifičnih ili specifičnih zaraznih bolesti, dok je lokalizirani periostitis najčešće sekundarna posljedica trauma ili kroničnih gnojnih čireva. Kost je na čeonj i tjemenim kostima stanjena bez znakova upalnog procesa. Riječ bi mogla biti o posljedici osteoporoze što je i sukladno godinama ovog muškarca.

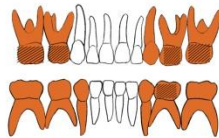
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćivanom uzorku.

Torčec – Cirkvišče 2009.

Gr. 20

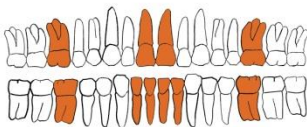
GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karjies
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karjies
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

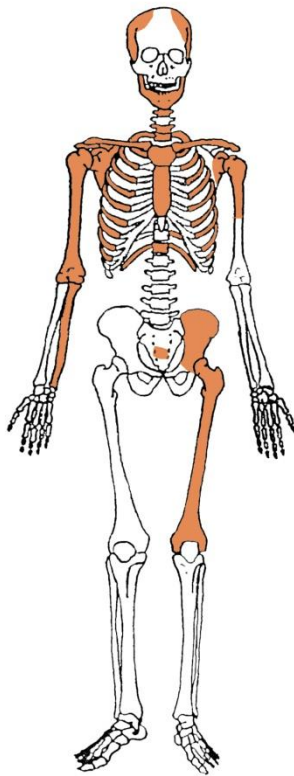
Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

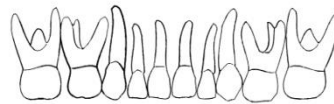
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 7,5 do 8,5 godina. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju i kronologije nicanja i razvoja mliječnih i trajnih zubi.

Patološke promjene: umjerena zarašla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. *Cribra orbitalia* se morfološki očituje po pojavi šupljikave kosti na gornjim svodovima orbita. Smatra se posljedicom anemije (Huss-Ashmore i sur., 1982.). Blagi aktivni periostitis prisutan je na bedrenim kostima, desnoj goljениčnoj i lisnoj kosti. Desna goljениčna kost je i blago zadebljana.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

zub prisutan	prisutan karijes
zub ispao zaživotno	prisutan alveolarni apsces
zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

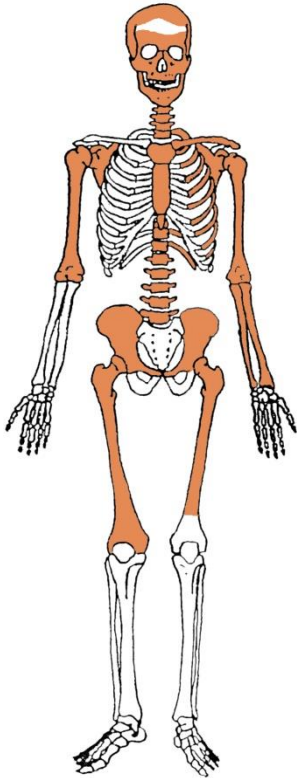
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 3 do 4 godine. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju i kronologije nicanja i razvoja mliječnih i trajnih zubi.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na donjoj čeljusti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Torčec – Cirkvišče 2009.

Gr. 23

Stupanj ušćuvanosti korteksa: odličan.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

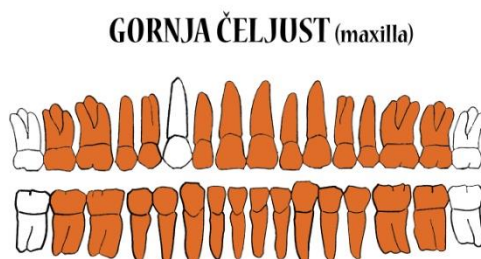
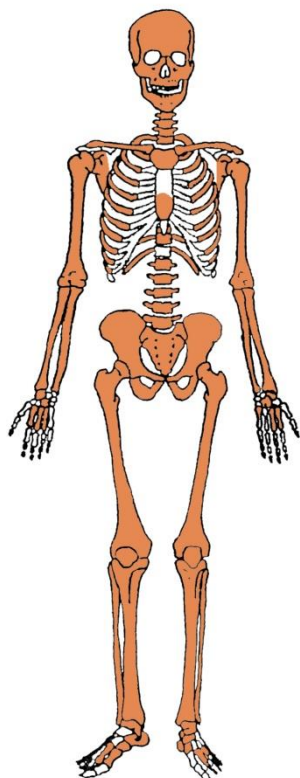
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 0,5 do 1 godine. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju.

Patološke promjene: aktivni periostitis prisutan je na čeonj kosti, tjemenim kostima, zatiljnoj kosti, gornjoj i donjoj čeljusti. Aktivni periostitis i zadebljanje kosti prisutno je na sljepoočnim i jagodičnim kostima. Naglašeni litički defekti prisutni su na proksimalnim polovicama nadlaktičnih kostiju. Blagi porozitet prisutan je na lopaticama. Svi ovi simptomi upućuju na skorbut.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Torčec – Cirkvišće 2009.

Gr. 24

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

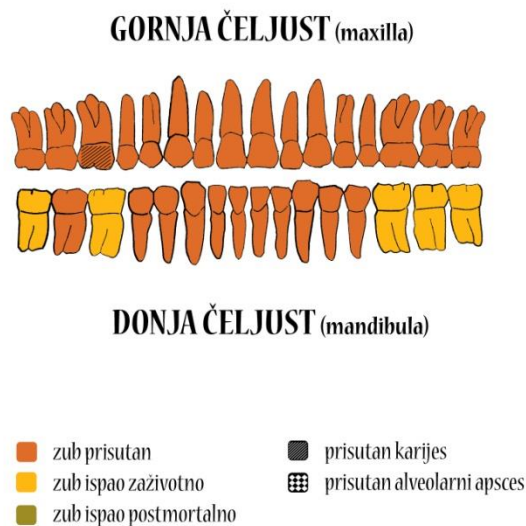
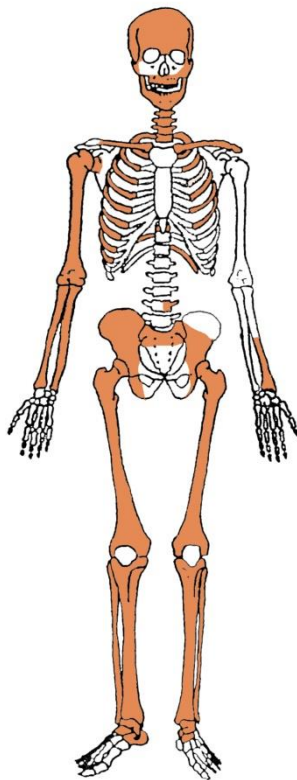
Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 12 do 14 godine. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju i kronologije nicanja i razvoja trajnih zubi.

Patološke promjene: blaga zarašla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Blagi aktivni periostitis prisutan je na goljeničnim kostima. Na desnoj skočnoj kosti prisutan je litički defekt dimenzija 7x5 mm. Na obje ključne kosti izražene su romboidne fosse. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti. Ovi defekti morfološki se očituju kao plitki vodoravni utori koji opasuju krunu zuba. Prisutnost ovih defekata veže se uz pojavu jakih avitaminoza, neonatalne žutice, anemije, zaraznih bolesti ili kronične neishranjenosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

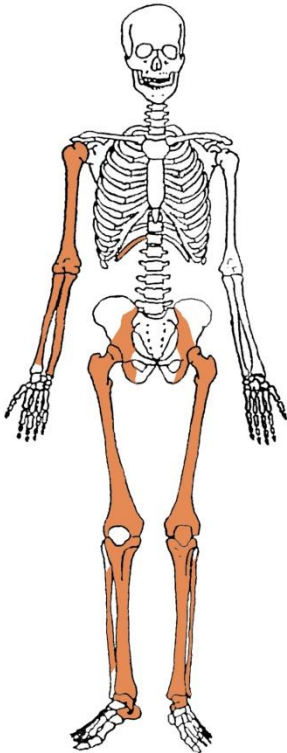
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 50 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara šestom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985), što odgovara starosti od 45 do 50 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (OA) prisutan je na desnom ramenu, kukovima i distalnim zglobovima palčanih kostiju. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Torčec – Cirkvišče 2009.

Gr. 26

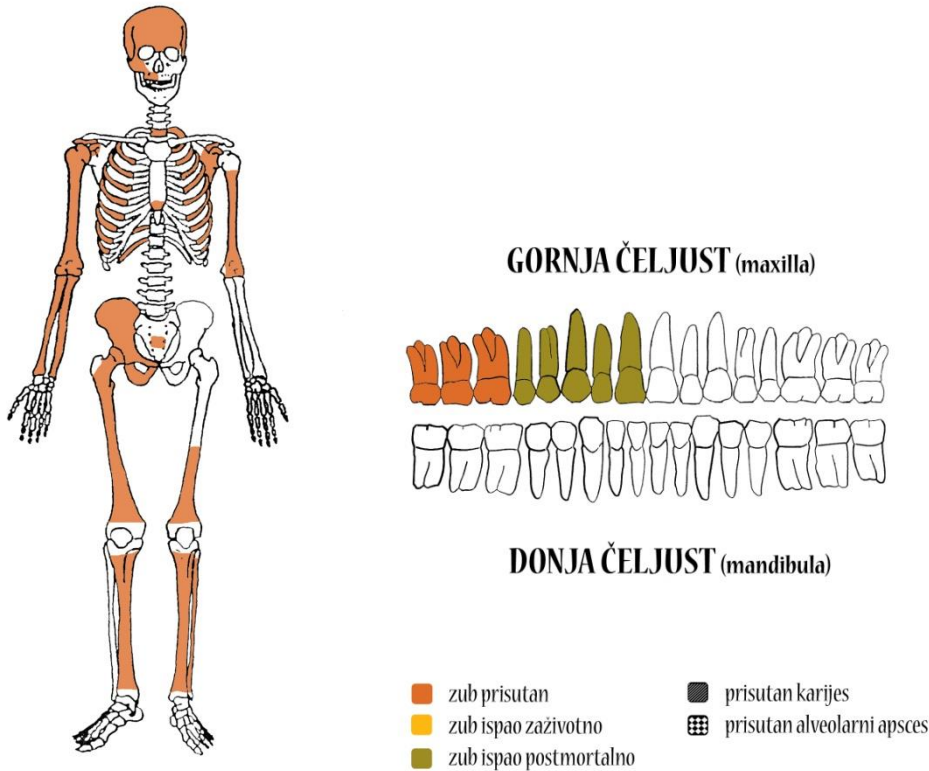
Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), i 2) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 30 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i nedostatka degenerativnih promjena na zglobovima.

Patološke promjene: 50 mm inferiorno od velikog trochantera na desnoj bedrenoj kosti prisutan je *myositis ossificans* dimenzija 30x13 mm.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito široki gornji veliki sjedni urez (*incisura ischiadica major*), 2) morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 4) opće gracilnosti kostiju.

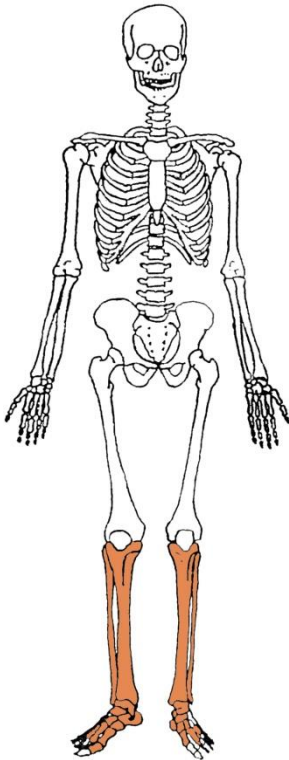
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 17 do 18 godina na temelju stupnja spajanja epifiza i dijafiza dugih kostiju.

Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Blagi zarasli periostitis prisutan je na lijevoj goljeničnoj i lisnoj kosti. Na desnoj nadlaktičnoj kosti prisutan je benigni kortikalni defekt na hvatištu *latissimus dorsi*.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Torčec – Cirkvišče 2009.

Gr. 28

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

Spol: najvjerojatnije muški, na temelju: 1) opće robusnosti kostiju i 2) dimenzija goljenične kosti.

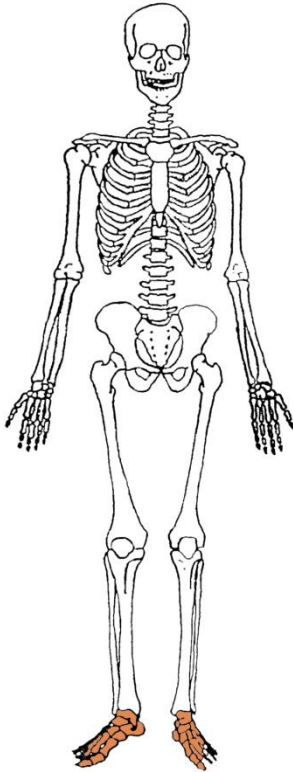
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 30 godina na temelju odsustva degenerativnih promjena i gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: nisu prisutne u ušćuванom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Torčec – Cirkvišče 2009.

Gr. 29

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: najvjerojatnije ženski, na temelju gracilnosti uščuvanih kostiju.

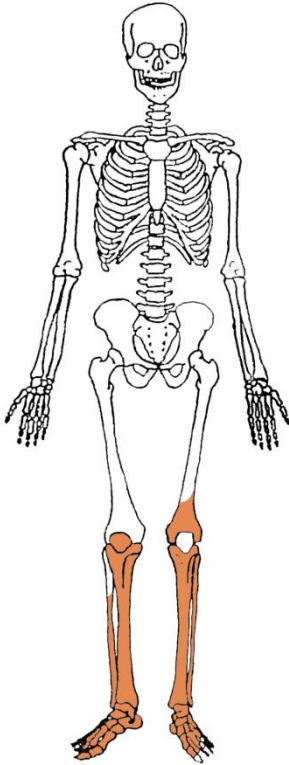
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 35 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i osifikacije ahilovih tetiva na petnim kostima.

Patološke promjene: nisu prisutne u uščuvanom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Torčec – Cirkvišće 2009.

Gr. 30

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) opće robusnosti kostiju i 2) dimenzija goljениčne kosti.

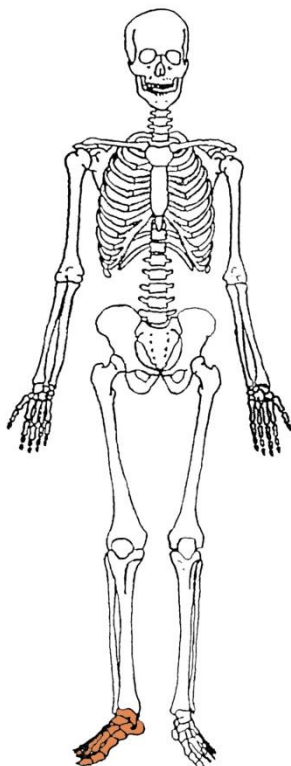
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 40 godina na temelju prisutnosti degenerativnih promjena i gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (OA) prisutan je na lijevom koljenu. Umjereni zarasli periostitis i zadebljanje korteksa prisutno je na goljениčnim i lisnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuванom uzorku.

Torčec – Cirkvišče 2009.

Gr. 31

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: nije moguće odrediti.

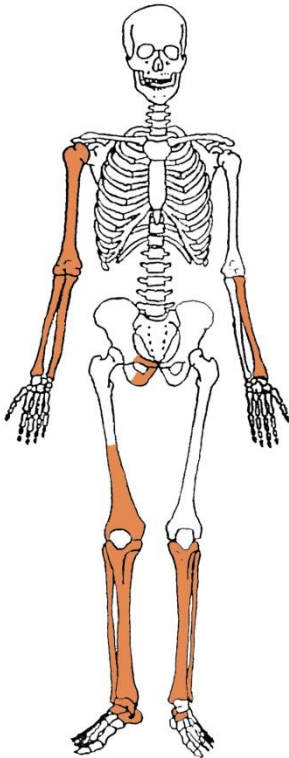
Starost u trenutku smrti: riječ je o odrasloj osobi.

Patološke promjene: nisu prisutne u ušćuванom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Torčec – Cirkvišće 2009.

Gr. 32

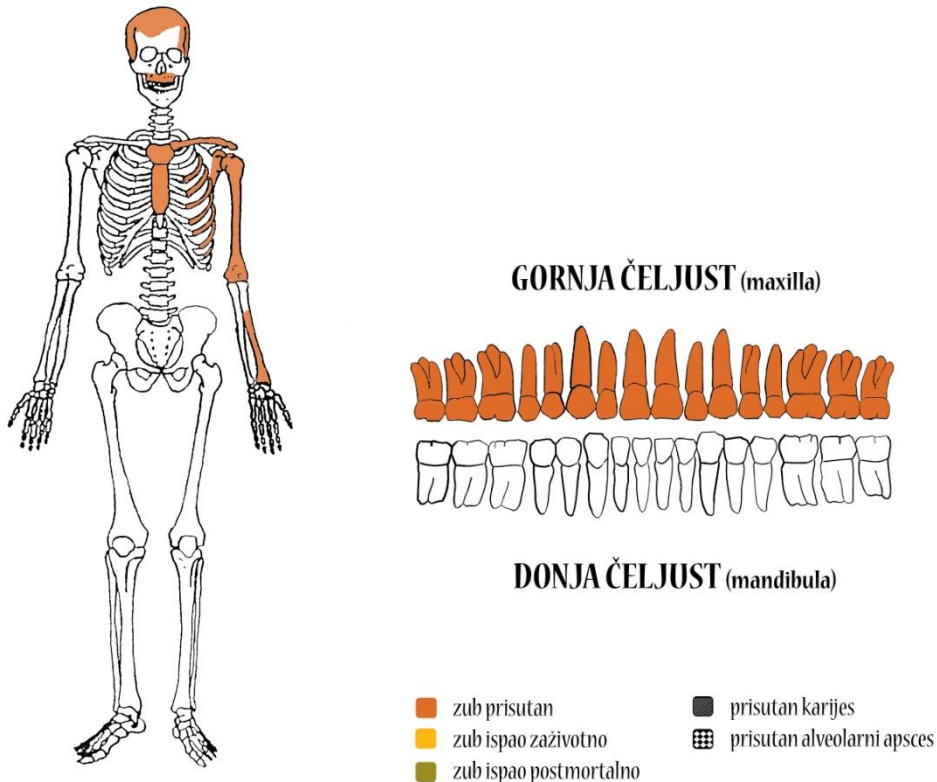
Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 6 do 8 godina. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju.

Patološke promjene: umjereni aktivni periostitis prisutan je na goljениčnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, i 2) opće robusnosti kostiju.

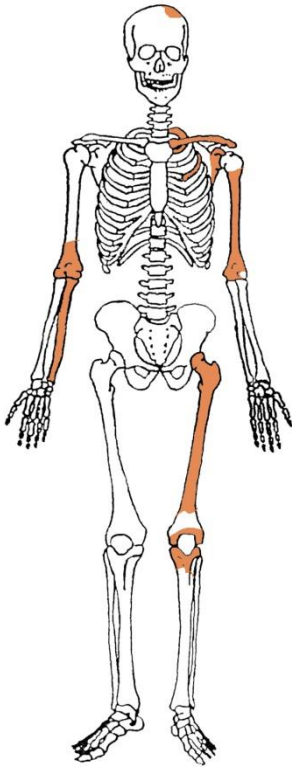
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 40 godina na temelju odsustva degenerativnih promjena, gustoće trabekularne kosti i istrošenosti griznih ploština zubi.

Patološke promjene: na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Torčec – Cirkvišče 2009.

Gr. 34

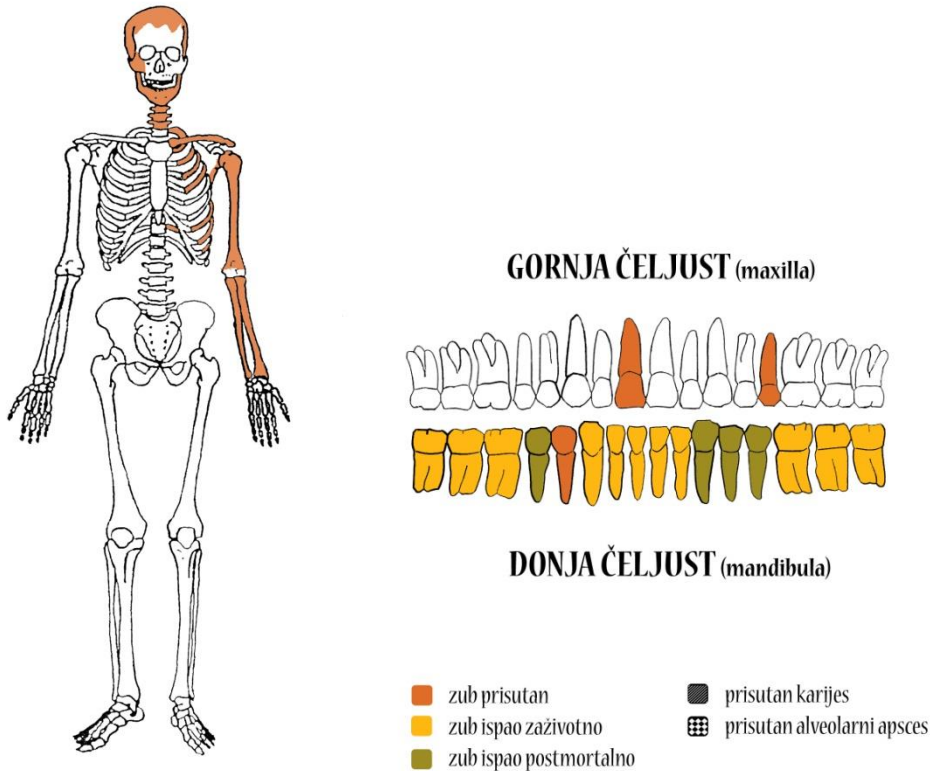
Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 40 godina na temelju odsustva degenerativnih promjena i gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: na posteriornoj strani lijeve lopatice prisutan je nepravilni litički defekt dimenzija 16x9 mm. Defekt je oštih rubova i ne pokazuje znakove upalnog procesa. 2 mm superiorno od ovog defekta se nalazi još jedan, ali je zbog postmortalnog oštećenja nemoguće odrediti dimenzije.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

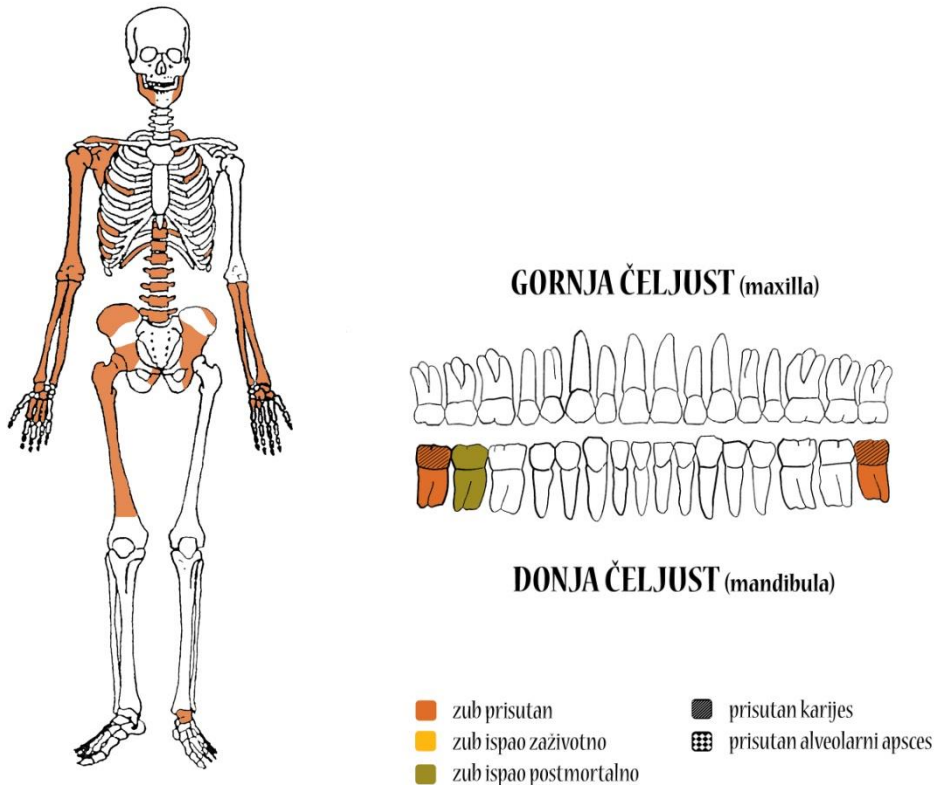
Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: ženski, na temelju: 1) morfologije lubanje koja pokazuje slabo razvijeno zatiljno područje i male mastoideuse, 2) morfologije donje čeljusti koja ima malu, špicastu bradu sa slabo izraženim *tuberculum mentale* i velikim kutom donje čeljusti, i 3) opće gracilnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na više od 55 godina na temelju prisutnosti degenerativnih promjena, gustoće trabekularne kosti i istrošenosti griznih ploština zubi.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (OA) prisutan je na lijevom ramenu, 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. vratnom te 3. i 4. prsnom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćivanom uzorku.

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje, 3) morfologije donje čeljusti koja ima široke grane i gotovo okomiti kut donje čeljusti, i 4) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 25 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara prvom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 20 do 25 godina.

Patološke promjene: blagi periostitis u procesu zarastanja prisutan je na endokranijalnoj strani zatiljne kosti. Schmorlovi defekti prisutni su na 4., 5., 6., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom kralješku. Schmorlovi defekti nastaju uslijed prolapsa intervertebralnog diska u tijela

susjednih kralježaka (Schmorl i Junghanns, 1971.). Benigni kortikalni defekti prisutni su na hvatištima za *biceps brachii* obje palčane kosti. Vretenasto zadebljanje dijafize prisutno je na desnoj ključnoj kosti. Na inferiornoj strani dijafize prisutne su dvije *cloace* te blagi zarasli periostitis. Vretenasto zadebljanje i blagi zarasli periostitis su također prisutni na distalnoj polovici dijafize lijeve palčane kosti. Na posteriornoj strani nalazi se lezija jasno definiranih rubova dimenzija 8x4 mm. Blagi zarasli periostitis i porozitet prisutni su na prsnoj kosti (slika 2). Svi ovi simptomi na desnoj ključnoj kosti, prsnoj kosti i lijevoj palčanoj kosti upućuju na sifilis.

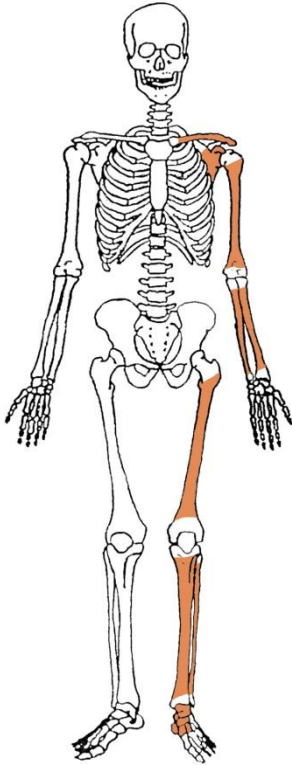
Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćivanom uzorku.

Slika 1. Cloaca i zarasli periostitis na desnoj ključnoj kosti.

Torčec – Cirkvišče 2009.

Gr. 37

Stupanj ušćuvanosti korteksa: loš.

Spol: muški, na temelju: 1) opće robusnosti kostiju i 2) dimenzija bedrene i goljениčne kosti.

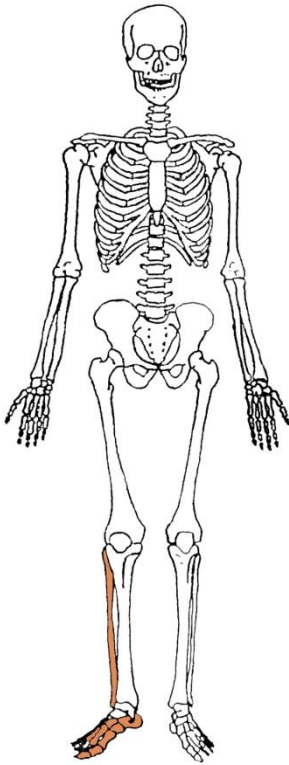
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 50 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i debljine kortikalne kosti.

Patološke promjene: blagi zarašli periostitis i zadebljanje korteksa prisutni su na lijevoj goljениčnoj i lisnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Torčec – Cirkvišče 2009.

Gr. 38

Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

Spol: najvjerojatnije ženski, na temelju opće gracilnosti kostiju.

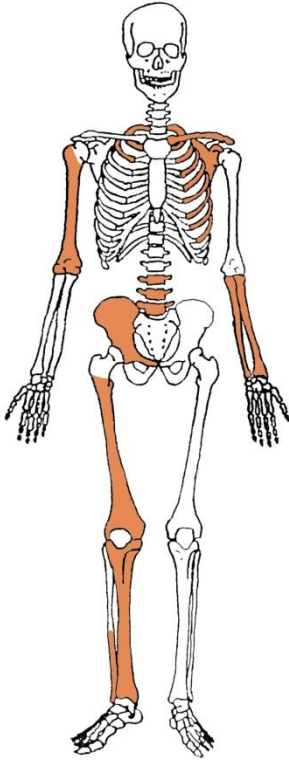
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 25 do 35 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i osifikacije ahilovih tetiva na desnoj petnoj kosti.

Patološke promjene: nisu prisutne u ušćuванom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Torčec – Cirkvišće 2009.

Gr. 39

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

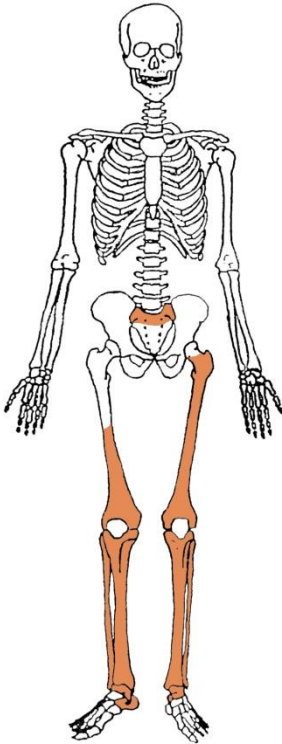
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 0,5 do 1 godine. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na posteriornoj strani desne zdjelične kosti te na desnoj goljениčnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Torčec – Cirkvišće 2009.

Gr. 40

Stupanj ušćuvanosti korteksa: odličan.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

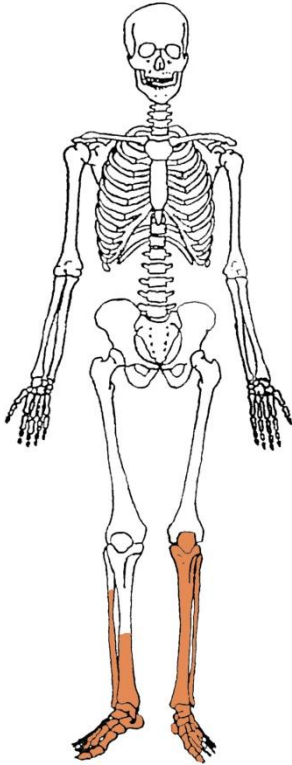
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 8 do 9 godina. Starost je određena na temelju dimenzija dugih kostiju.

Patološke promjene: nisu prisutne u ušćuванom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Torčec – Cirkvišće 2009.

Gr. 41

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: najvjerojatnije ženski, na temelju opće gracilnosti kostiju.

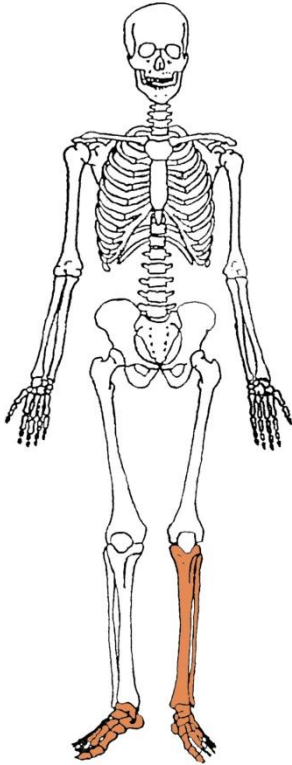
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 30 godina na temelju odsustva degenerativnih promjena, gustoće trabekularne kosti i osifikacije ahilovih tetiva na petnim kostima.

Patološke promjene: nisu prisutne u ušćuванom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Torčec – Cirkvišče 2009.

Gr. 42

Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

Spol: najvjerojatnije ženski, na temelju opće gracilnosti kostiju.

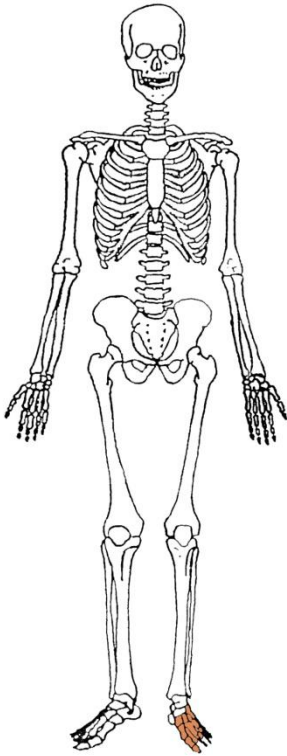
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 30 do 45 godina na temelju gustoće trabekularne kosti i osifikacije ahilovih tetiva na petnim kostima.

Patološke promjene: nisu prisutne u ušćuванom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Torčec – Cirkvišće 2009.

Gr. 43

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: nije moguće odrediti.

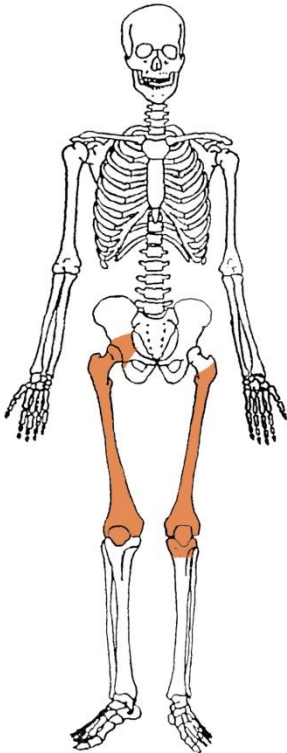
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 16 do 20 godina na temelju spajanja epifiza i dijafiza metatarzalnih kostiju i falangi stopala.

Patološke promjene: nisu prisutne u ušćuванom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

Torčec – Cirkvišče 2009.

Gr. 44

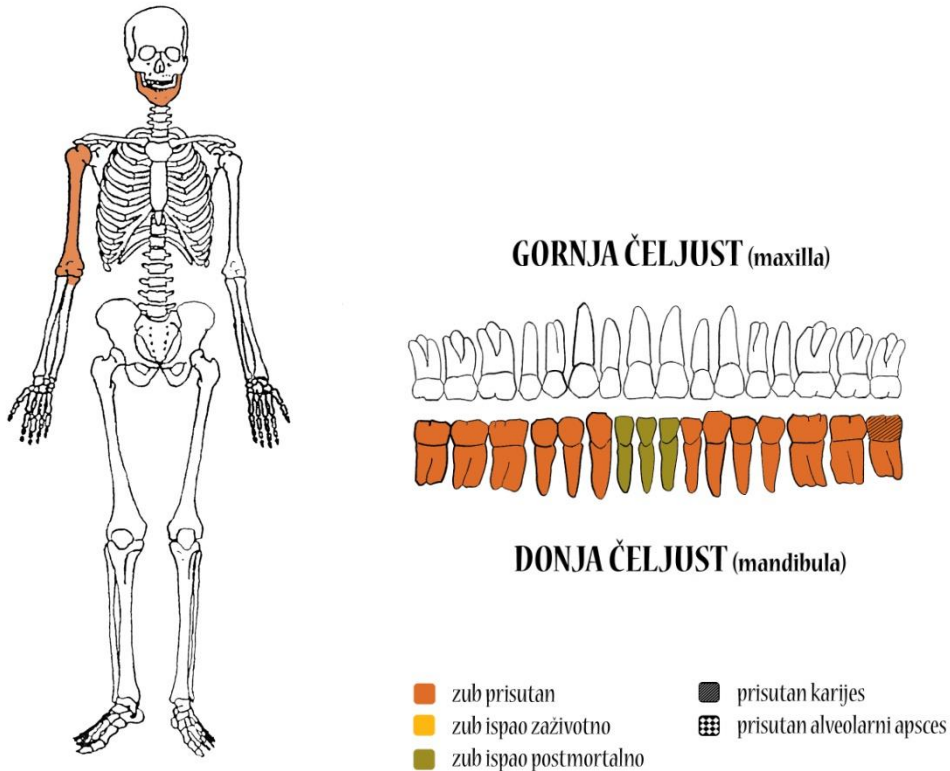
Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) opće robusnosti kostiju i 2) dimenzija bedrene kosti.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 40 do 50 godina na temelju prisutnosti degenerativnih promjena, gustoće trabekularne kosti, debljine kortikalne kosti te razvijenosti *lineae asperae* na bedrenoj kosti.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (OA) prisutan je na koljenima. Na *linei asperae* desne bedrene kosti prisutan je *myositis ossificans* dimenzija 45x14 mm.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

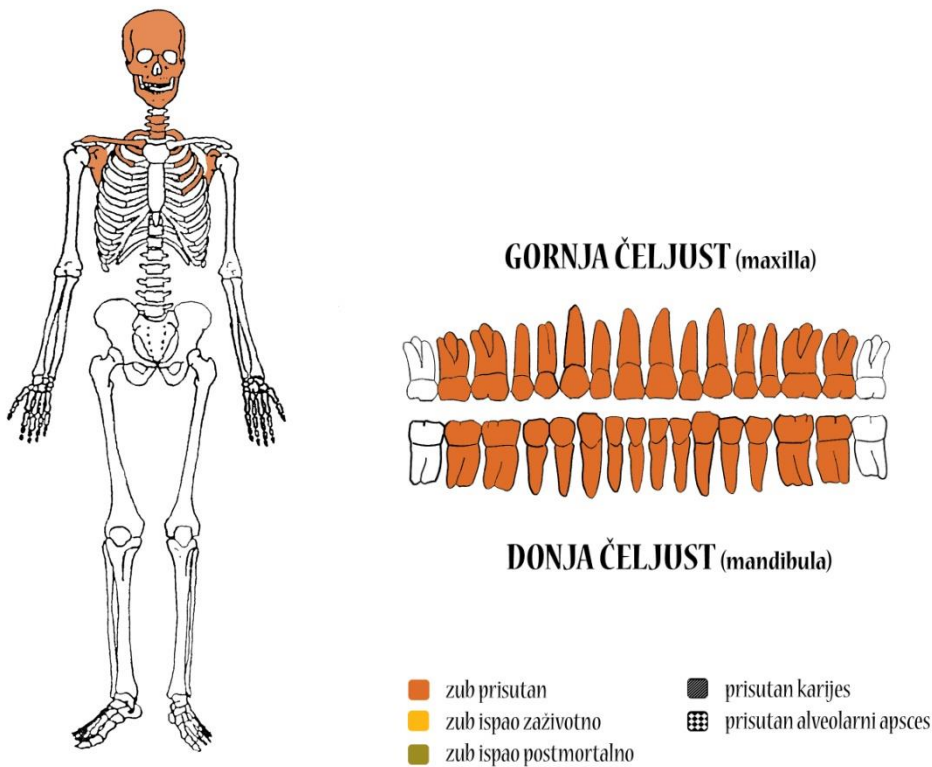
Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 2) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina na temelju istrošenosti griznih ploština zubi te gustoće trabekularne kosti.

Patološke promjene: na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

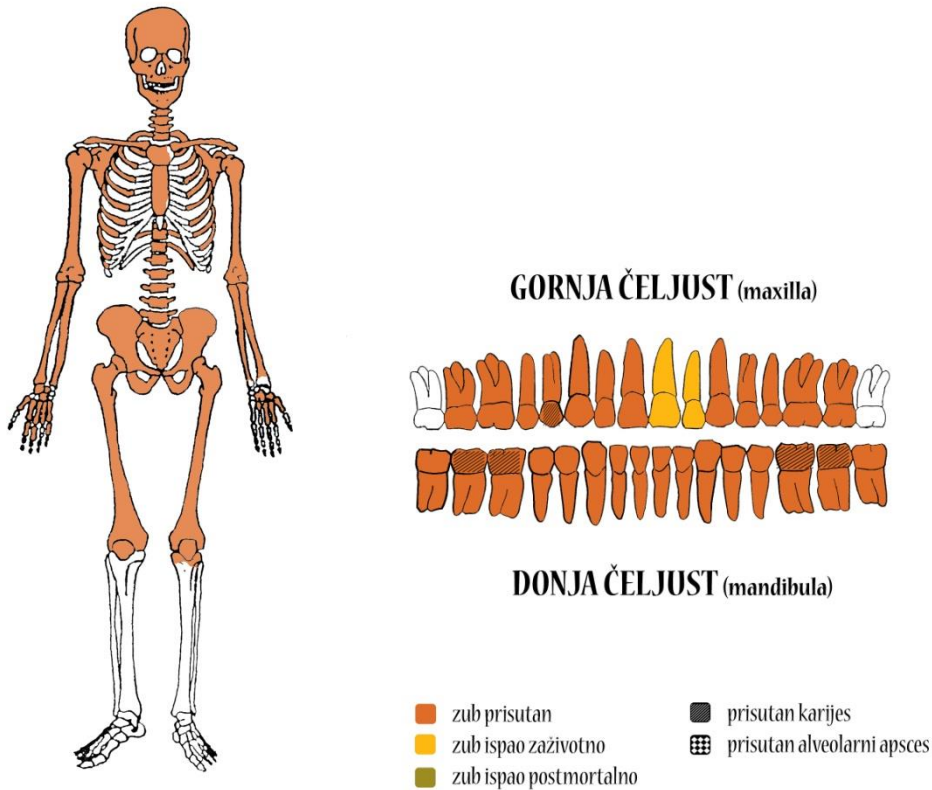
Stupanj uščuvanosti korteksa: dobar.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 12 do 14 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i razvoja trajnih zubi.

Patološke promjene: blaga zarašla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Stupanj uščuvanosti korteksa: odličan.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

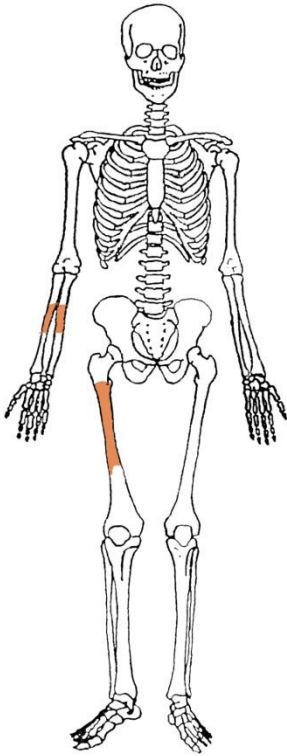
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 14 do 16 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i razvoja trajnih zubi te spajanja epifiza i dijafiza dugih kostiju.

Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je s unutrašnje strane ramusa donje čeljusti. Antemortalna depresijska fraktura prisutna je na lijevoj tjemenoj kosti. Fraktura je dimenzija 35x8 mm, plitka je, s blago poroznim dnom. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Torčec – Cirkvišće 2009.

Gr. 48

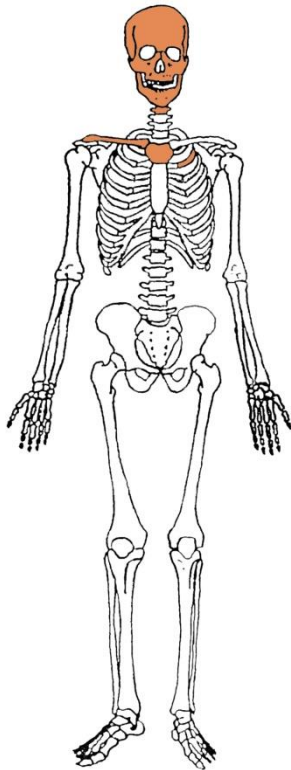
Stupanj ušćuvanosti korteksa: dobar.

Spol: najvjerojatnije ženski, na temelju opće gracilnosti kostiju.

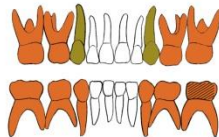
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 20 do 35 godina na temelju gustoće trabekularne kosti te razvijenosti *lineae asperae* na bedrenoj kosti.

Patološke promjene: nisu prisutne u ušćuванom uzorku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj uščuvanosti korteksa: vrlo dobar.

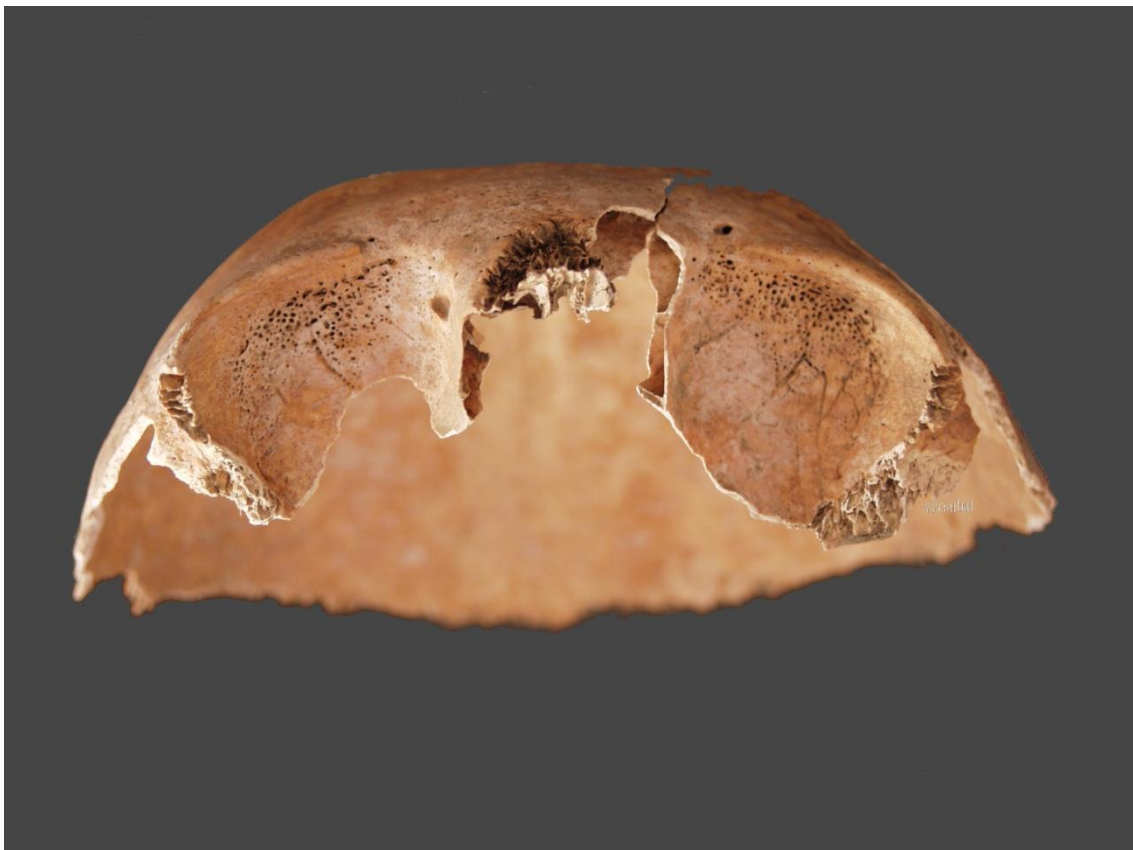
Spol: radi se o kosturu djeteta.

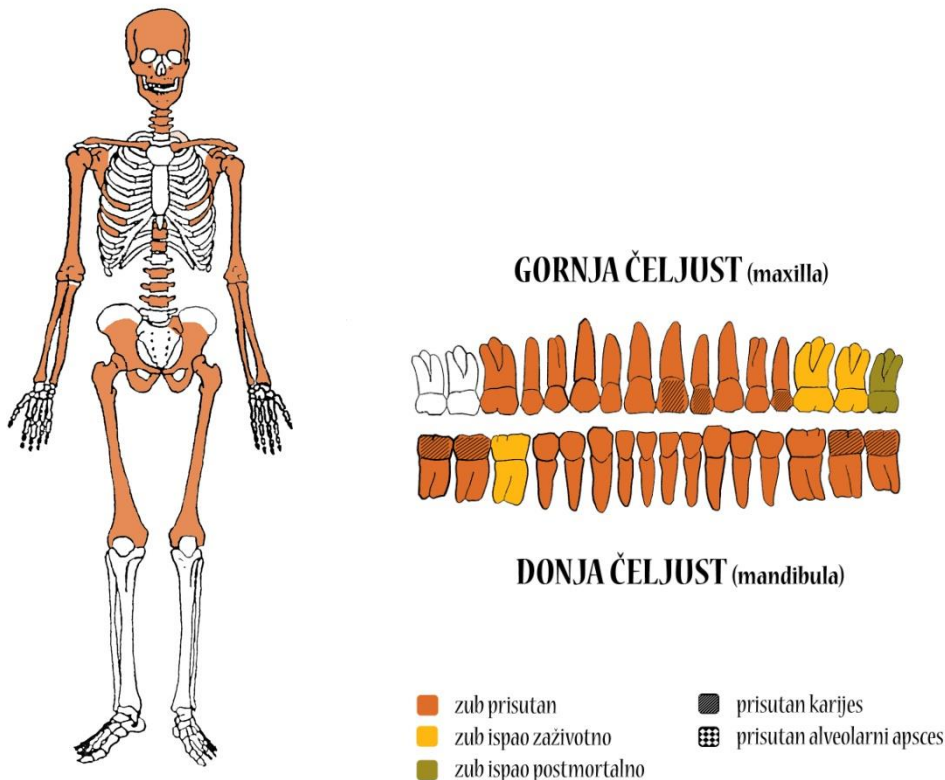
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 7 do 8 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i razvoja mliječnih i trajnih zubi.

Patološke promjene: umjerena zarašla *cribra orbitalia* prisutna je u orbitama (slika 2). Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u uščuvanom uzorku.

Slika 2. Umjerena zarašla *cribra orbitalia*.

Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) morfologije zdjelične kosti koja pokazuje izrazito uski gornji veliki sjedni urez, široku zglobnu čašicu (*acetabulum*) i okomito orijentiranu bočnu kost, 2) morfologije lubanje koja pokazuje hrapavo i jako razvijeno zatiljno područje i velike mastoideuse, 3) morfologije donje čeljusti koja ima veliku, široku bradu s jako izraženim *tuberculum mentale*, širokim granama i gotovo okomitim kutom donje čeljusti, i 4) opće robusnosti kostiju.

Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 45 do 50 godina. Morfologija aurikularne plohe na stražnjem dijelu lučnog grebena zdjelične kosti odgovara šestom stupnju po klasifikaciji Lovejoya i sur. (1985.), što odgovara starosti od 45 do 50 godina.

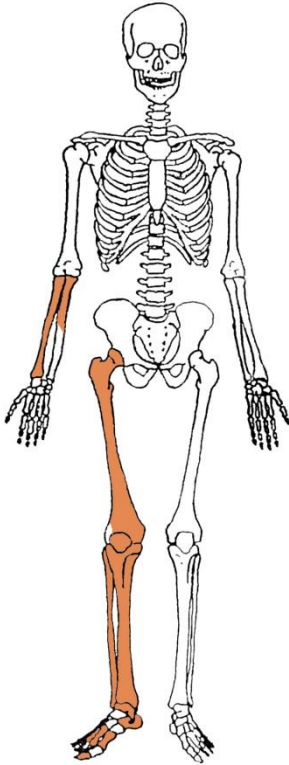
Patološke promjene: blagi degenerativni osteoarthritis (OA) prisutan je na 9. prsnom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 8., 10., 11. i 12. prsnom te 4. slabinskom kralješku. Njihova

prisutnost može biti idiopatska ili povezana s nizom uzročnika među kojima je najčešći prekomjerni, kontinuirani fizički rad. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćivanom uzorku.

Torčec – Cirkvišće 2009.

Gr. 52

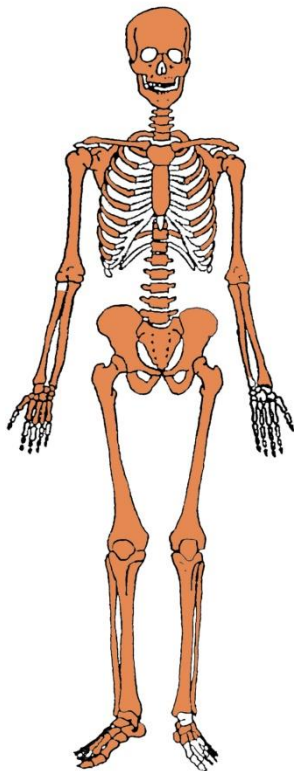
Stupanj ušćuvanosti korteksa: vrlo dobar.

Spol: muški, na temelju: 1) opće robusnosti kostiju i 2) dimenzija bedrene i goljenične kosti.

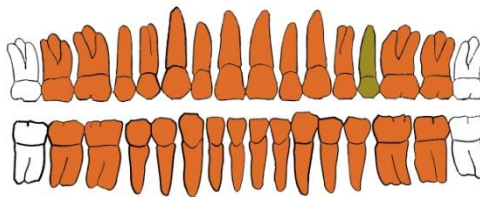
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 35 do 45 godina na temelju prisutnosti degenerativnih promjena, gustoće trabekularne kosti, debljine kortikalne kosti te razvijenosti *lineae asperae* na bedrenoj kosti.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (OA) prisutan je na desnom kuku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Stupanj ušćuvanosti korteksa: odličan.

Spol: radi se o kosturu djeteta.

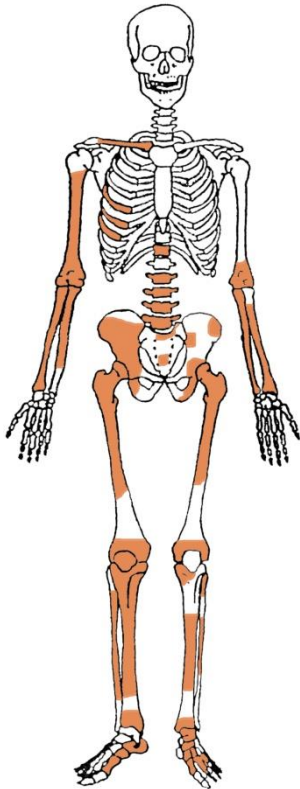
Starost u trenutku smrti: doživljena starost u trenutku smrti procijenjena je na 12 do 14 godina. Starost je određena na temelju kronologije nicanja i razvoja trajnih zubi.

Patološke promjene: na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni u ušćuванom uzorku.

STREZA – PAVLINSKI SAMOSTAN

Gr. 78

Ušćuvanost korteksa: dobra.

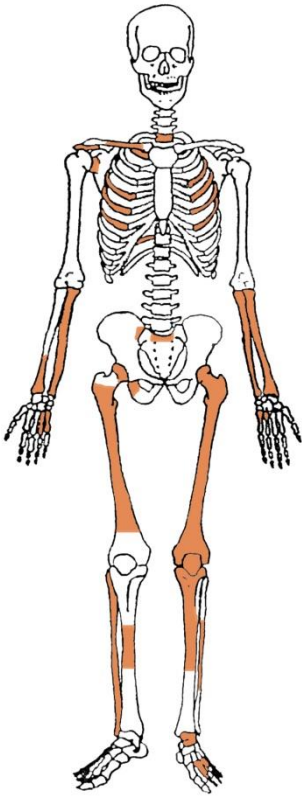
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 30 do 40 godina.

Patološke promjene: benigni kortikalni defekt prisutan je na hvatištu mišića *biceps brachii* lijeve palčane kosti. Na desnoj ključnoj kosti prisutna je naglašena *romboidna fossa*. Schmorlov defekt prisutan je na 3. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti nastaju uslijed prolapsa intervertebralnog diska u tijela susjednih kralješka (Schmorl i Junghanns, 1971.); njihova prisutnost može biti idiopatska ili povezana s uzročnicima od kojih je najčešći prekomjerni, kontinuirani fizički rad.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 79

Ušćuvanost korteksa: dobra.

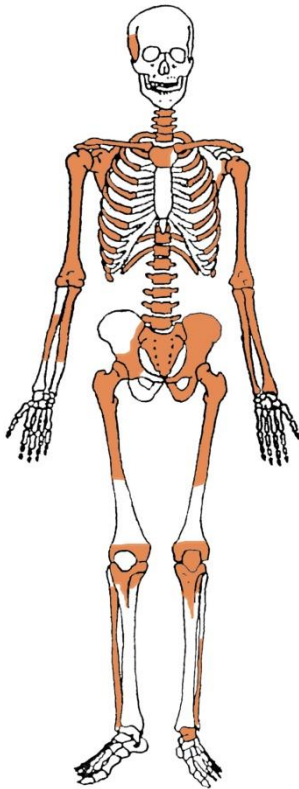
Spol: vjerojatno muškarac.

Starost u trenutku smrti: 20 do 35 godina.

Patološke promjene: na desnoj ključnoj kosti prisutna je naglašena *romboidna fossa*.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 80

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: više od 60 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni osteoartritis (OA) prisutan je na ramenima, kukovima, koljenima, na 5., 6. i 7. vratnom, 3., 4., 5., 6., 7., 8., i 9. prsnom te 3., 4. i 5. slabinskom kralješku; umjereni degenerativni OA prisutan je na 1. i 2. slabinskom kralješku; jaki degenerativni OA prisutan je na 10., 11. i 12. prsnom kralješku. Degenerativni osteoartritis karakterizira progresivna pojava osteofita oko rubova zglobnih ploha; te promjene rezultat su mikrotrauma koje su posljedica svakodnevnih aktivnosti i razlikuju se od traumatskog artritisa koji nastaje kao posljedica prekida normalnog biomehaničkog funkcioniranja zgloba. Schmorlovi defekti prisutni su na 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. i 12. prsnom te 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku (Slika 1). Prisutna je ankiloza (srastanje)

lijeve zdjelične kosti i križne kosti (Slika 2). Blaga skolioza u desnu stranu prisutna je na 5. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: fragment životinjske kosti s tragovima procesuiranja (mesarenja).

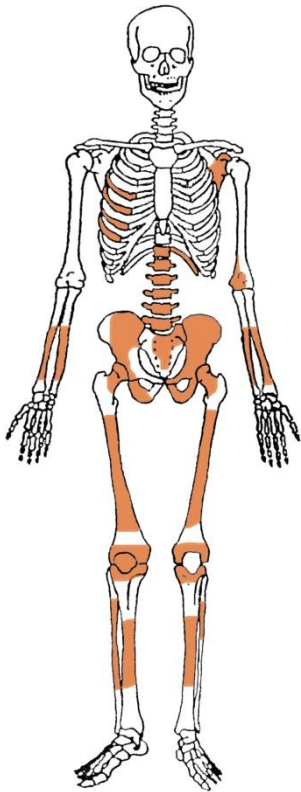
Slika 1. Schmorlovi defekti na kralješcima, gr. 80.

Slika 2. Ankiioza lijeve zdjelične kosti i križne kosti, gr. 80.

Gr. 81

Uščuvanost korteksa: dobra.

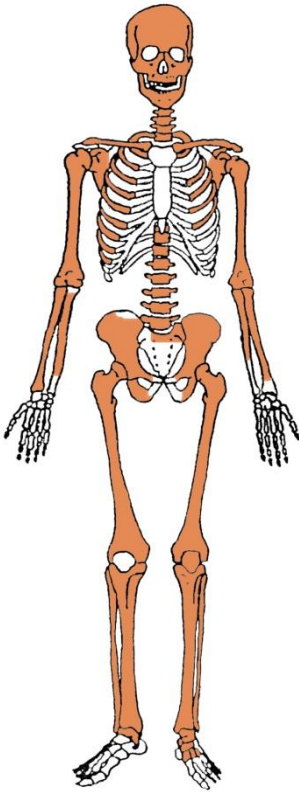
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 40 do 50 godina.

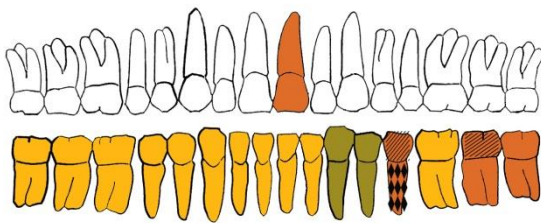
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom koljenu, lijevom ramenu te 2. i 5. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 12. prsnom i 2. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 82

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

zub prisutan	prisutan karijes
zub ispao zaživotno	prisutan alveolarni apsces
zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: dobra.

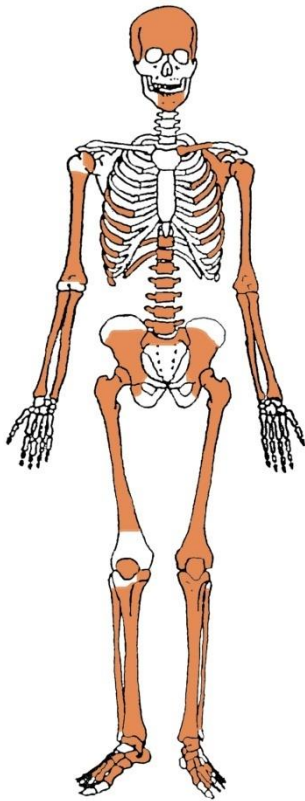
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 40 do 45 godina.

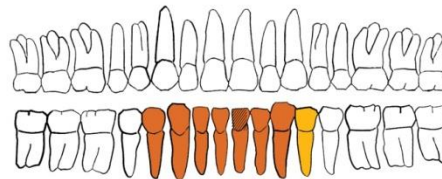
Patološke promjene: blaga zarasla *cribra orbitalia* (CO) prisutna je u orbitama. *Cribra orbitalia* se morfološki očituje po pojavi šupljikave kosti na gornjim svodovima orbita, a smatra se posljedicom anemije (Huss-Ashmore i sur., 1982.). Blagi degenerativni OA prisutan je na desnom kuku, 2. vratnom te 4. i 5. slabinskom kralješku. Blagi zarasli periostitis prisutan je na bedrenim kostima, desnoj goljeničnoj kosti i lijevoj lisnoj kosti. Periostitis može biti posljedica nespecifičnih bakterijskih infekcija, specifičnih zaraznih bolesti koje se hematogenim putem prošire na kost, lokaliziranih trauma, venozne insuficijencije i metaboličkih bolesti (Mann i Murphy, 1990.; Ortner, 2003.).

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 83

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

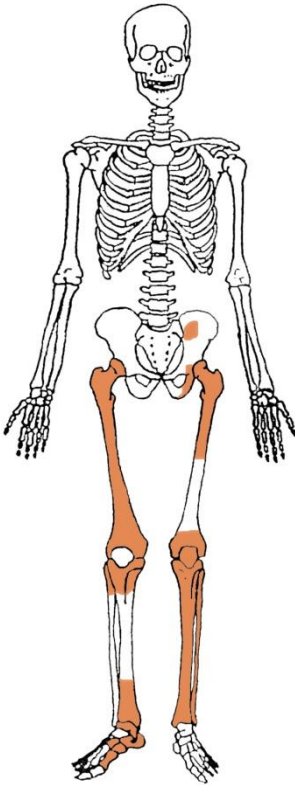
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 40 do 45 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na lijevom laktu te 6., 9. i 10. prsnom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti. Ti defekti morfološki se očituju kao plitki vodoravni utori oko krune zuba, a vežu se uz pojavu jakih avitaminoza, neonatalne žutice, anemije, zaraznih bolesti ili kronične neishranjenosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 84

Ušćuvanost korteksa: dobra.

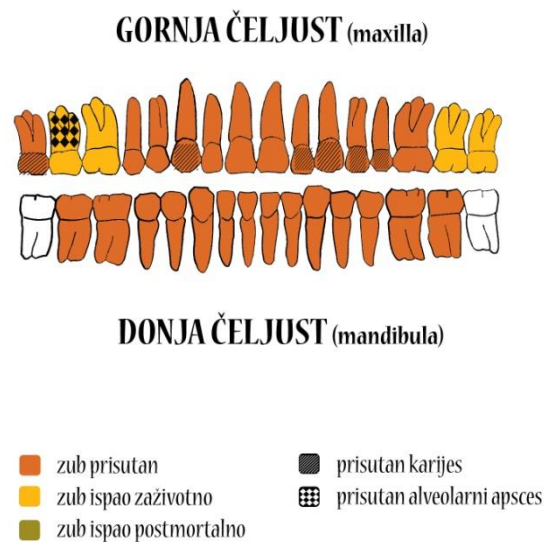
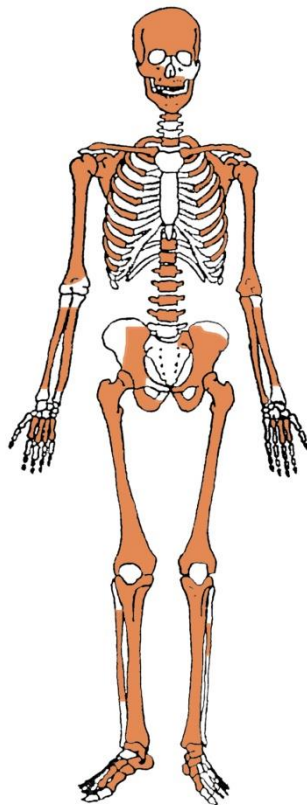
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: više od 50 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na koljenima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 85

Uščuvanost korteksa: dobra.

Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 45 do 50 godina.

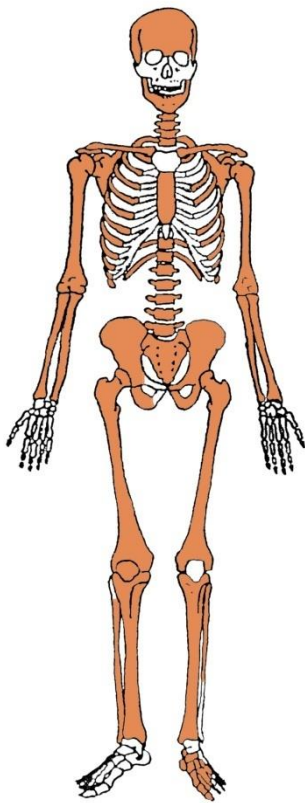
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na ramenima, lijevom laktu, lijevom koljenu, na 5. vratnom, 3., 4., 5., 6., 7. i 8. prsnom te 1. i 4. slabinskom kralješku. Umjereni zarasli periostitis prisutan je na lijevoj goljениčnoj kosti. Prisutna je jaka abrazija griznih ploha zuba na svim prisutnim zubima (Slika 3). Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

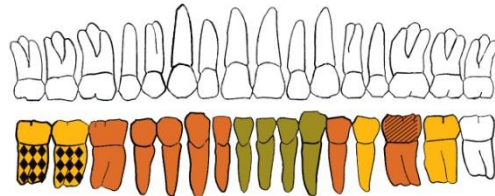
Slika 3. Jaka abrazija griznih ploha zuba, gr. 85.

Gr. 86

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: odlična.

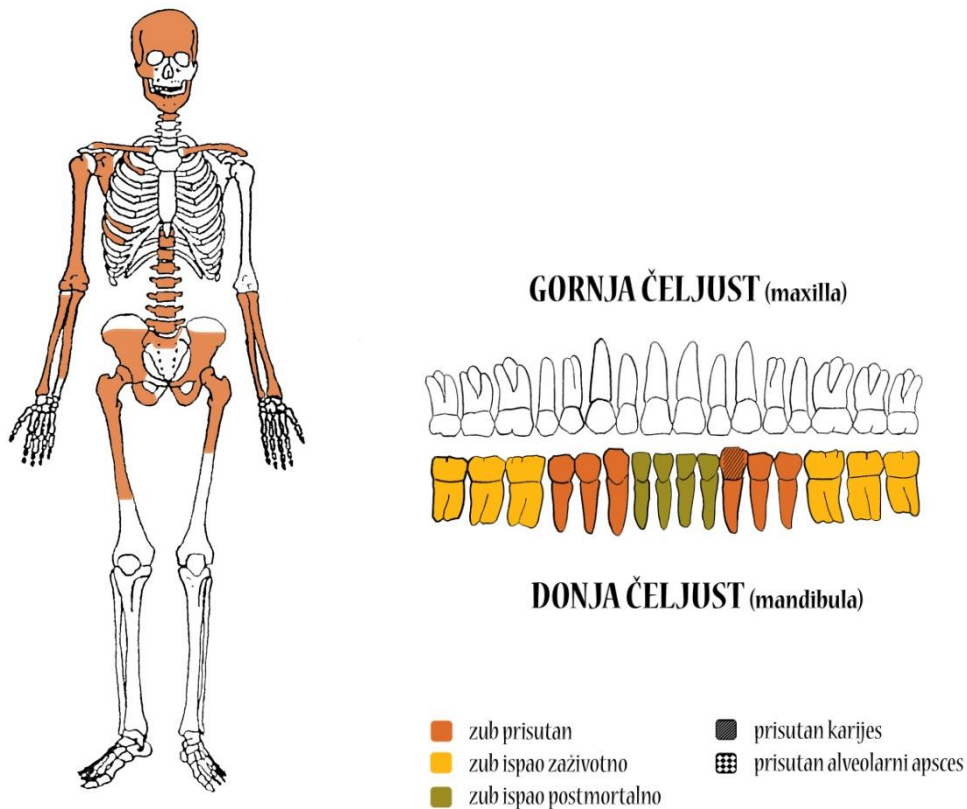
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 40 do 50 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na laktovima, kukovima, koljenima, na 9. prsnom te 3., 4. i 5. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 87

Ušćuvanost korteksa: dobra.

Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: više od 55 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na desnom ramenu, lijevom laktu, desnom kuku, na 11. i 12. prsnom te 1. i 2. slabinskom kralješku; umjereni degenerativni OA prisutan je na 3., 4. i 5. vratnom kralješku; jaki degenerativni OA prisutan je na lijevom kuku (Slika 4). Prisutno je srastanje (ankiloza) 1. vratnog kralješka i baze lubanje (Slika 5). Antemortalna depresijska fraktura prisutna je na srednjem dijelu čeone kosti 30 mm superiorno od *nasiona*; trauma je dimenzija 13x12 mm. Benigni kortikalni defekt prisutan je na hvatištu mišića *teres maior* desne nadlaktične kosti. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

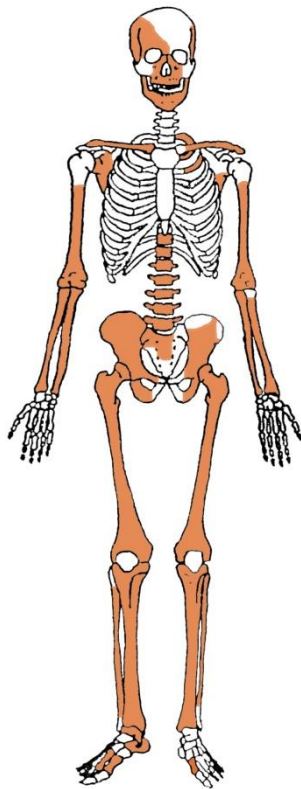
Slika 4. Jaki degenerativni OA na lijevom kuku, gr. 87.

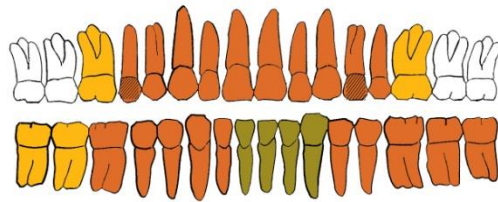
Slika 5. AnkiLoza 1. vratnog kralješka i baze lubanje, gr. 87.

Gr. 88

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: dobra.

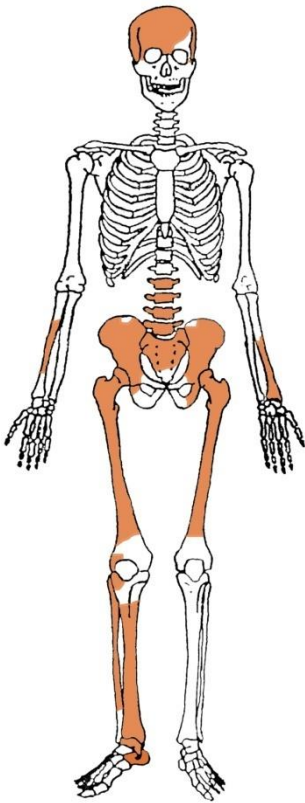
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 35 do 40 godina.

Patološke promjene: blagi zarasli periostitis prisutan je na goljeničnim i lisnim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 89

Ušćuvanost korteksa: loša.

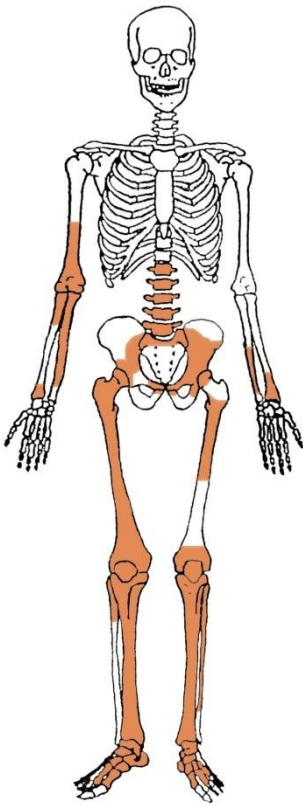
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 35 do 45 godina.

Patološke promjene: nisu prisutne.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 90

Ušćuvanost korteksa: dobra.

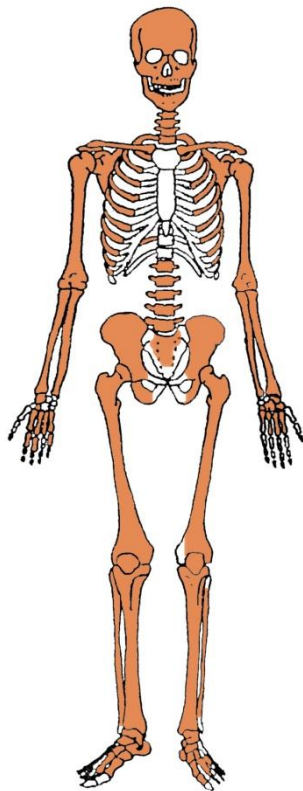
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 40 do 50 godina.

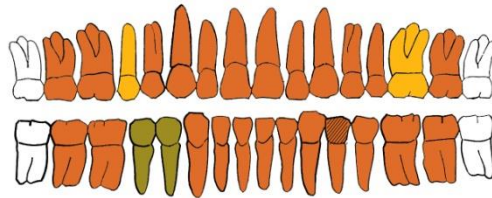
Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na koljenima i 3. slabinskom kralješku. Schmorlovi defekti prisutni su na 1., 2., 3., 4. i 5. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 91

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

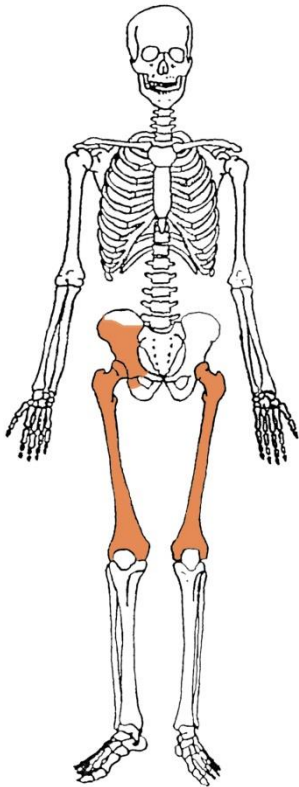
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 50 do 55 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA (osteofiti) prisutan je na ramenima, laktovima, koljenima, na 6. i 7. vratnom, 1., 2., 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. prsnom te 1. i 4. slabinskom kralješku. Schmorlov defekt prisutan je na 7. prsnom kralješku. Benigni kortikalni defekti prisutni su na hvatištima mišića *pectoralis maior* i *latissimus dorsi* obje nadlaktične kosti. Blagi zarasli periostitis prisutan je na goljениčnim kostima. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 92

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

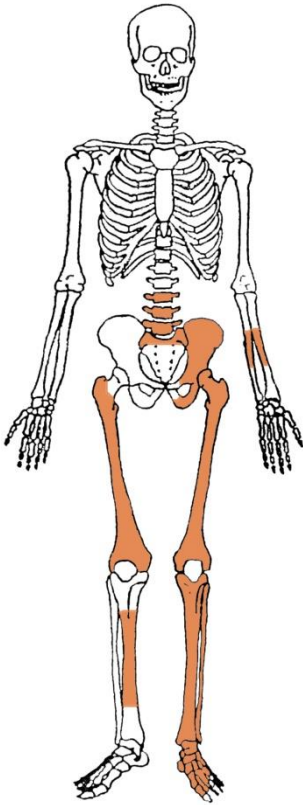
Spol: muškarac.

Starost u trenutku smrti: 30 do 40 godina.

Patološke promjene: blagi degenerativni OA prisutan je na koljenima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 93

Ušćuvanost korteksa: dobra.

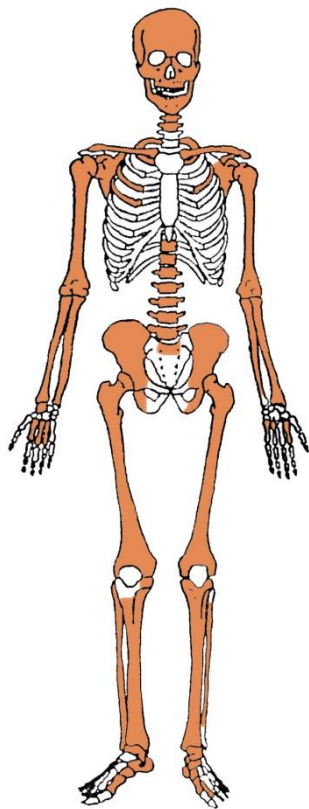
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 25 do 35 godina.

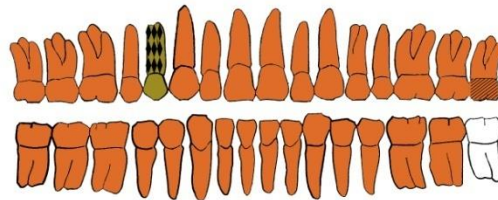
Patološke promjene: blagi aktivni periostitis prisutan je na lijevoj goljениčnoj kosti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 94

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

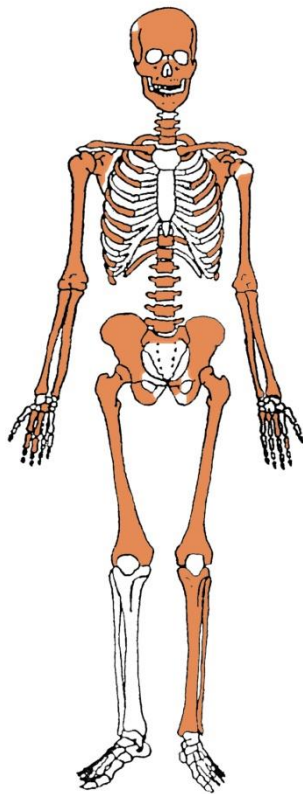
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 35 do 40 godina.

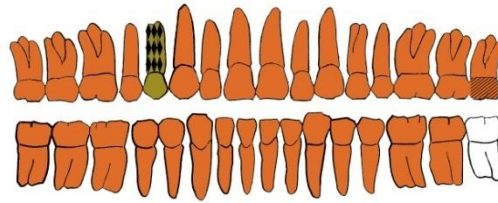
Patološke promjene: Schmorlov defekt prisutan je na 12. prsnom kralješku. Blagi degenerativni OA prisutan je na 5. slabinskom kralješku. Na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 95

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

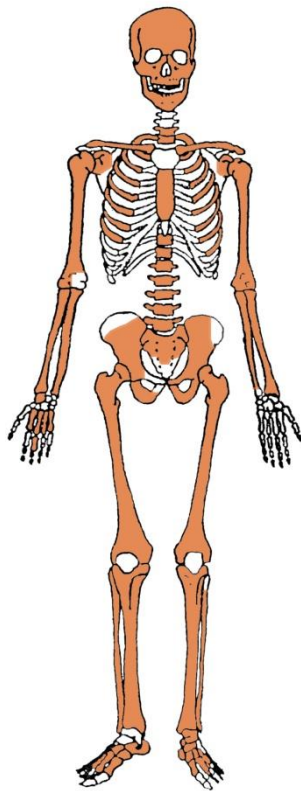
Spol: vjerojatno žena.

Starost u trenutku smrti: 35 do 40 godina.

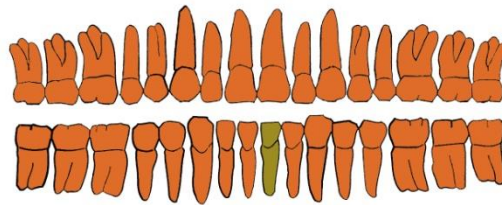
Patološke promjene: blaga zarašla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima. Morfološki se oćituje po prisutnosti plitkih rupica na svodu lubanje, a povezuje se s dugotrajnim i sustavnim izglednjivanjem (McKern i Stewart, 1957.). Blagi degenerativni OA prisutan je na 2., 3., 5., 6., 7. i 8. prsnom te 5. slabinskom kralješku.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 96

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Ušćuvanost korteksa: vrlo dobra.

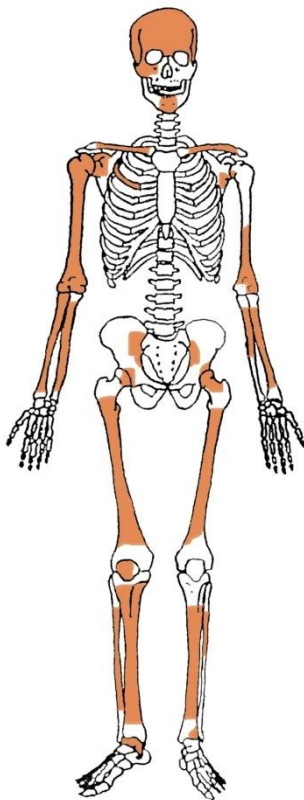
Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 30 do 35 godina.

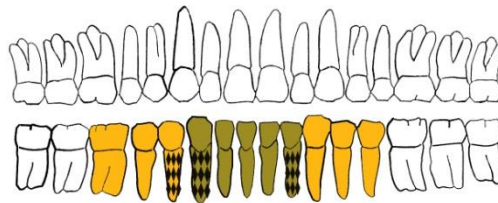
Patološke promjene: na zubima su prisutni hipoplastični defekti.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.

Gr. 97

GORNJA ČELJUST (maxilla)

DONJA ČELJUST (mandibula)

■ zub prisutan	■ prisutan karijes
■ zub ispao zaživotno	■ prisutan alveolarni apsces
■ zub ispao postmortalno	

Uščuvanost korteksa: dobra.

Spol: žena.

Starost u trenutku smrti: 40 do 50 godina.

Patološke promjene: blaga zarašla CO prisutna je u orbitama. Blaga zarašla ektokranijalna poroznost prisutna je na tjemenim kostima.

Asocirani materijalni ostaci ili životinjske kosti: nisu prisutni.